

Zveza komunistov v žarišče samoupravljanja

VI. kongres ZK Slovenije je izžareval že v prvi polovici svojega dela izredno skrb za nadaljni gospodarski in samoupravni razvoj naše družbe — Živahne plodne in tehtne razprave so se odvijale v petih kongresnih komisijah — Mladim moramo omogočiti da »shodijo« v okviru samoupravljanja, zavečajo se svojih pravic in dolžnosti

V ponedeljek, 9. decembra je v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani ob 15. uri s preprostimi besedami »Pričenjam VI. kongres Zveze komunistov Slovenije«, predsednik predsedstva CK ZKS Albert Jakopič-Kajtimir, začel dvo in poldnevno snovanje slovenskih komunistov. Takoj po Internacionali, ki je zadonela iz mladih grl pevcev zbora »Toneta Tomšiča«, je tov. Jakopič pozdravil predstavnike CK ZKJ, predstavnike CK iz petih bratskih republik, predstavnike deželnih komitejev KP Italije in Avstrije, socialističnih strank in gibanj, predstavnike organizacij zamejskih Slovencev iz Italije in Koroške in druge domače predstavnike. 433 delegatov, 91 članov CK, 13 članov kontrolne in 8 članov revizijske komisije, zbranih v dvorani, je skupaj z drugimi predstavniki nato z enominutnim molkom počastilo spomin med obema kongresoma umrlih komunistov in članov CK, posebna delegacija pa je odnesla venec na grobnico narodnih herojev. (Ko odhaja to poročilo v tiskarno, je opravil kongres polovico svojega dela, ko pa boste vi prebrali te vrstice, bo kongres svoje delo že opravil. Zato vas bomo s pomembnim kongresnim gradivom podrobneje seznanjali še v prihodnjih številkah.)

Kongres je nato izvolil svoje predsedstvo, sprejel poslovnik in izvolil svoje organe. Plenarnemu zasedanju je predsedovala Vida Tomšič. Ko so delegati sprejeli predlagani dnevni red, je v imenu CK ZKJ pozdravil delega-

te dr. Vladimir Bakarič, ki je zaželel kongresu uspešno delo.

Delegati so se odločili, da poročila CK ZKS o delu med V. in VI. kongresom, ki so ga dobili z gradivom ni treba brati in da bo o obojem in o referatu sekretarja CK ZKS Franca Popita tekla razprava v komisijah.

Socializem je postal praksa, ki jo je sprejel velik del človeštva

Sekretar Franc Popit je že v uvodu podčrtal, da je bistvena oznaka VI. kongresa v tem, da se komunisti na Slovenskem dogovorijo, na kakšen način bodo uveljavili kvalitete sodobne, socialistične, torej demokratične in človečne družbe. Kot štiri glavne naloge, s katerimi so se ukvarjali slovenski komunisti med obema kongresoma je omenil uresničevanje reforme, ki se po prvih zastojih že spet oživlja, razvijanje socialističnih samoupravnih odnosov, reorganizacijo ZK in razvijanje Slovenije kot odprte samoupravne družbe.

Govorec o slednjem je podaril, da odprtost Slovenije, ki je po prizadevanju ZK postala aktiven sodelovalec jugoslovanske politike v svetu, ni v ničemer oslabil ali zmanjšala trdnosti naše skup-

ne države. Prispevala je k naši internacionalistični povezanosti z naprednim svetom. Omenil je protislovja sodobnega sveta, zlasti blokovsko delitev, ki nasprotuje nacionalnim težnjam majhnih naro-

(Nadaljevanje na 11. str.)

Stara ženica za novo šolo na Mirni

V ponedeljek, 9. decembra, se je zglasila na občini v Trebnjem Jana Kocijan, starejša upokojenka iz Brezovice pri Mirni, in vse presenetila z naslednjimi besedami: »Prinesla sem vam deset tisočakov kot moj prispevek za gradnjo mirenske šole. Prihranila sem jih v oktobru in novembru, prinesla sem jih sama, čeravno mi prispevka ni treba plačevati.«

Jana Kocijan ima 33.600 starih dinarjev pokojnine.

Mar ni to najlepši primer, kako se v občini Trebnje ljudje pripravljajo na nedeljski referendum o samoprispevku za obnovo šol, o čemer pišemo danes obširneje na trebanjski strani našega tednika?

Teško je podoživeti, še teže pa opisati ustvarjalno vzdušje, ki je vladalo na VI. kongresu slovenskih komunistov. Na sliki: pogled na novomeške delegate med plenarnim zasedanjem v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča (Foto: Busic — Delo)

Trebnje: v nedeljo referendum

V nedeljo, 15. decembra, bo v trebanjski občini ljudsko glasovanje o podaljšanju plačevanja samoprispevka za šolstvo, ki ga občani plačujejo že od srede 1966 in ki je pokazal lepe rezultate.

Posebna strokovna komisija je pripravila načrt izgradnje in popravil šol, ki obsega vse šole v občini. V ta namen bi v petih letih zbrali dobro tretjino potrebnega denarja — 3,21 milijona novih dinarjev, drugo pa naj bi v obliki posojila dobili kot pomoč manj razvitim občinam.

V vsej občini je bilo na desetih sestankov, na katerih so ljudem pojasnjevali, kakšen je ta družbeni dogovor in kako bo zbrani denar porabljen. V nedeljo se bo pokazala družbena zavest, zrelost in pripravljenost odgovoriti se delu dohodka v korist mladega rodu.

VREME
OD 12. DO 22. DECEMBRA
Do srede decembra in nekako od 20. do 27. decembra padavine, pretežno sneg. Vmes izboljšanje in hladneje.
Dr. V. M.

DOLENJSKI LIST
Od 1. XI. do 10. XII. 1968:
1679 NOVIH!

V šestem tednu naše nove akcije smo pridobili spet 349 novih naročnikov. Zadnje dni so se razživele pošte v vseh 9 občinah, zato pričakujemo v naslednjih tednih prav take uspehe. Stanje v torek opoldne:

BREŽICE:	153
CRNOMELJ:	160
KOČEVJE:	119
KRSKO:	226
METLIKA:	41
NOVO MESTO:	312
RIBNICA:	75
SEVNICA:	150
TREBNJE:	231
Razne pošte:	160
Inozemstvo:	52

Prijetno presenečenje na LISCINI reviji

Potrošnice toplo pozdravljamo novosti v proizvodnem programu tovarne LISCA iz Sevnice — Poleg prvovrstnih nedrčkov, steznikov in korzetov tudi kolekcija kopalnih oblek

6. decembra popoldne je bila velika restavracija motela Otočec polna poslovnih prijateljev sevniške tovarne Lisca, ki je ta dan na lastni modni reviji prikazovala svoje izdelke. V sodelovanju s Centrom za sodobno oblačenje iz Ljubljane, znanimi manekankami ter pevca Ireno Kohont in Rafkom Irgolčem je v programu minilo 45 prijetnih minut. Revijo je začel direktor LISCE tov. Vinko Božič, ki je hkrati pozdravil številne goste.

Modna revija je bila sestavljena iz dveh delov: v prvem so gostom predstavili program iz redne proizvodnje perila, v drugem pa modele kopalnih oblek za prihodnje leto.

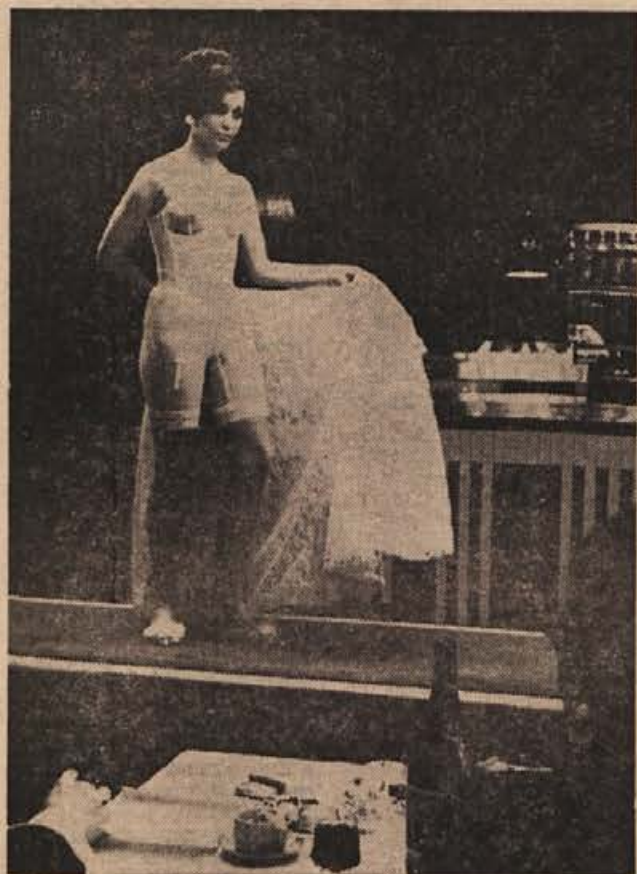
Manekenke so pokazale vrsto nedrčkov, steznikov in korzetov, pri katerih je prevladovala bela barva, izdelujejo pa jih tudi v črni in deloma rožnati barvi. Novost na našem tržišču pa je dolg steznik, ki ga Lisca izdeluje pod imenom »Victoria«. Pogrešala so ga zlasti žene

močnejših postav. Liscino

(Nadaljevanje na 16. str.)

Danes: delovno srečanje knjigovodij

V zavodu za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu se bo danes ob 8. uri začelo posvetovanje o novih predpisih o delitvi dohodka in knjigovodstvu ter kontnem planu delovnih organizacij. Prireja ga Društvo knjigovodij v Novem mestu v sodelovanju z Zavodom za izobraževanje kadrov, vodil pa ga bo dr. Ivan Turk, profesor ekonomske fakultete iz Ljubljane. Posvetovanje je namenjeno predvsem vsem vodstvenim kadrom delovnih organizacij, da bi bili dovolj zgodaj seznanjeni z vsemi novostmi, ki se obetajo pri delitvi dohodka in v knjigovodstvih prihodnje leto.

»MALA MODNA REVija« sevniške konfekcijske tovarne LISCA v novi restavraciji na Otočcu je 5. decembra pokazala vso pestrost novih oblik in še boljših materialov, iz katerih to znano in ugledno podjetje izdeluje nedrčke in pasove, steznike, elastične hlače in od letos naprej tudi kopalne obleke. Več o LISCINI »mali modni reviji« berite na 16. strani današnje številke! (Foto: M. Moškon)

Gozdno gospodarstvo NOVO MESTO

ugotavlja, da povzročajo občani pred novoletnimi prazniki veliko škodo s posekom smrečic za novoletno jelko.

Prebivalce obveščamo, da bomo od 15. decembra 1968

PRODAJALI JELKE

vsak dan na tržnici v Novem mestu. Drevesca bodo naprodaj po 400 do 1000 Sdin. GG Novo mesto

V Veliki Britaniji so pravkar objavili podatke o lanskoletni potrošnji. Iz njih smo zvedeli, da so Britanci lani porabili 40 milijonov funtov (milijardo in 200 milijonov novih dinarjev) za sredstva za shujšanje. Približno ob istem času so v OZN objavili podatke, da v Južni Ameriki 1.500 otrok umre vsak dan — od lakote... V Bolgariji se zadnje čase mnogo ukvarjajo z zgodovino, ki naj bi po mnenju bolgarskih voditeljev odigrala veliko vlogo pri pravilni vzgoji mladine. Prav zdaj pripravljajo izdajo zgodovine Bolgarije v desetih delih. Kako si malce nenavadno zamišljajo zgodovino, pa naj pokaže naslednji odlomek iz sklepa bolgarskega politbiroja o pisanju nove zgodovine: »Izdaja zgodovine nima samo znanstveno raziskovalnega, ampak tudi družbeno politični pomen. S tem da bo pokazala vse dragoce, herojsko in revolucionarno v preteklosti bolgarskega naroda, bo neusahljiv vir za vzgojanje delovnih ljudi v duhu socialističnega patriotizma in proletarskega internacionalizma, za krepitve čustev ljubezni in hvalečnosti do ruskega naroda, našega dvakratnega osvoboditelja in do drugih narodov velike sovjetske dežele... V Venezueli so bile nedavno volitve za novega predsednika republike. Poročila pravijo, da so volitve potekale »brez večjih incidentov in dodajajo, da je za red na voliščih skrbelo 80.000 vojakov in policajev. Kaže, da volitve v Južni Ameriki niso tako preprosta stvar... Dva zahodna Nemca, neki pilot in neki arhitekt — ki se honorarno ukvarjata tudi z vohunstvom — sta iz oporišča NATO v južni Nemčiji ukradla kompletne rakete. Naredila sta paket in ga po letalski pošti poslala v Moskvo. Vsekakor edinstven primer v sicer bogati zgodovini vohunske iznajdlivosti...

Organe upravljanja določi statut

Predlagane spremembe republiške ustave govore tudi o organih upravljanja v delovnih organizacijah

Posebej pomembni so tisti predlogi za spremembe republiške ustave, ki govore o organih upravljanja v delovnih organizacijah. Predlagajo namreč, da ustava ne bi podrobno določala, kateri so organi upravljanja v delovnih organizacijah, ampak je to prepuščeno njim samim, da to uredijo v svojem statutu.

Tako ni posebej govora o upravnem odboru in direktorju, tudi ni določeno, za koliko časa se organi upravljanja volijo, vsem ko je bilo doslej določeno, da člane delavskega sveta volimo za dve leti in da se vsako leto izvoli na novo polovica njegovih članov ter da nihče ne more biti dvakrat zaporedoma izvoljen za člana delavskega sveta. Vse to je zdaj prepuščeno samim

delovnim organizacijam. Niti ni določeno, da bi vsaka delovna organizacija morala imeti delavski svet, ampak lahko zaupa funkcije delavskega sveta glede na naravo dejavnosti delovne organizacije ki opravlja cije tudi drugemu ustreznemu organu upravljanja.

■ Direktor delovne organizacije naj bi bil imenovan v ustavi le posredno. Predlagajo namreč, da bi z zakonom lahko določili poseben način imenovanja in razrešitve individualnega organa delovne dejavnosti posebnega družbenega pomena.

■ Druga taka sprememba ustave pa se tiče delitve dohodka v delovni organizaciji. Po predlogu ustavne komisije bi v ustavi določili, da se z zakonom lahko predpišejo ukrepi za družbeno usmerjanje delitve dohodka. Dosedanje izkušnje so namreč pokazale, da mora imeti družba možnost intervenirati v takih primerih, ko gre za očitno kršenje načela delitve po delu, ko prihaja do neupravičenih razlik v višini osebnih dohodkov in premoženja. Temeljni zakon o delitvi in o ugotavljanju dohodka namreč takšno določbo že ima.

In končno predlagajo, naj bi v ustavi dopustili možnost uvedbe prisilne uprave tudi v zavodih. To zdaj ni bilo mogoče, ampak je taka določba veljala le za gospodarske organizacije vtem ko je v zavodih, ki v glavnem

OSLO: Francoz Rene Cassin (na sliki) je v torek v avli tukajšnje univerze prejel letošnjo Nobelovo nagrado za mir iz rok predsednice norveškega komiteja za Nobelove nagrade, Mrs. Ase Lioness. (Telefoto: NTB, UPI)

opravljajo dejavnost posebnega družbenega pomena, taka določba veliko bolj umestna. S tem si družba zagotovi vsaj delen vpliv na delovanje take organizacije. Pri nekaterih zavodih (npr. šolah) klasična oblika prisilne uprave najbrž ne bo prišla v poštev, bo pa mogoče pri tistih zavodih, katerih dejavnost se približuje poslovanju po gospodarskih načelih.

V. J.

Na razpis pripravnikov ni prijav

KOPRIVNICA, 10. dec. — (Tanjug). Na razpis za pripravnike koprivniškega prehranskega kombinata »Podravska« se je javilo manj kandidatov kakor jih potrebujejo. Na šest prostih pripravniških mest za diplomirane ekonomiste se je javil en sam kandidat. Prav tako se je prijavil en sam tehnolog, medtem ko se ni prijavil noben pravnik.

tedenski zunanjepolitični pregled

V ponedeljek sta skozi Bosporsko ožino zaplula v Crno morje ameriška rešilca »Dyess« in »Turner«. To ni prvič, da ameriške vojne ladje plujejo po Crnem morju. Toda še junija letos, ko so bile zadnjikrat tam, dogodek ni zbudil posebne pozornosti. Tokrat je drugače: Sovjetska zveza je v svojem tisku ostro obsodila prihod ameriških rušilcev v Crno morje — torej v neposredno bližino sovjetskih meja — gotovo ni dejanje miru in dobre volje, ampak veliko bolj razkazovanje moči in ameriške prisotnosti. Hkrati je to tudi odgovor na vse večje sovjetsko vojaško pristojnost v Sredozemskem morju. Tu je vedno več sovjetskih ladij in vse pogostejši so glasovi, da Sovjetska zveza skuša dobiti oporišča v nekaterih arabskih državah.

se pod to propagandno bitko zelo vztrajno širijo glasovi, da bo morda še letos prišlo do novega vrhunškega sestanka med Kosiginom in Johnsonom. Za javnost bo na dnevnem redu morebitnega sestanka pogovor o omejitvi dragih raketnih sistemov, ki jih zdaj gradita obe velesili. Toda če bo do sestanka prišlo, bodo na njem gotovo govorili tudi o drugih perečih mednarodnih vprašanjih, podobno: kot je

Razkazovanje moči

bilo na zadnjem sestanku med Kosiginom in Johnsonom v Glassborou. ZDA in ZSSR sta sicer res glavna tekmeča za vpliv na mnogih področjih v svetu, vendar pa je že zdavnaj očitno, da se obe skrbno izogibata vsemu, kar bi lahko pripeljalo do spopada med njima. Njun boj za vpliv se praviloma odvija na račun drugih, propagandna vojna, ki jih bijeta v tisku, pa je v precejšnji meri namenjena prikrievanju obojestranskega interesa za sporazumevanje na nekaterih področjih.

TELEGRAMI

LIZBONA — V ponedeljek je portugalska policija, oborožena z brzoštelkami, zasedla univerzo v Lizboni. Studente so na to akcijo odgovorili z velikimi demonstracijami. Oblasti so ukazale policiji, naj osvobodi univerzo, kar ocenjujejo kot pomembno zmago študentov.

LIMA — Peru in Jugoslavija sta navezala diplomatske odnose na ravni veleposlanštev.

NEV YORK — Uradno so sporočili, da se bo sedanji ameriški minister za zunanje zadeve Dean Rusk spet zaposlil v Rockefellerjevi fundaciji, kjer je bil zaposlen, preden je postal zunanji minister. Kdo bo novi ameriški zunanji minister, še ni znano.

AMAN — Jordanski kralj Hussein je v posebnem sporočilu opozoril svojo armado, da utegne v bližnji prihodnosti priti do novega izraelskega napada na Jordanjo.

MOSKVA — V Kremlju zaseda vrhovni sovjet Sovjetske zveze, ki razpravlja o proračunu za prihodnje leto. Pričakujejo, da bodo povečali izdatke za vojsko.

MESINA — V severovzhodnih delih Sicilije je bil v torek hud potres. Ljudje so v strahu zbežali na ceste. Prva poročila ne govorijo o človeških žrtvah, ampak le o gmojni škodi.

ATENE — V rudniku lignita na grškem otoku Eubeji je v podzemnem skladišču eksplodiral dinamit. Sedem rudarjev je bilo mrtvih, 21 pa ranjenih.

JERUZALEM — Izraelski premier Eškol se je v torek dve uri pogovarjal s Nixonovim odposlancom Scrantomom, ki potuje po Srednjem vzhodu in je doslej obiskal že več arabskih držav, med drugim tudi ZAR.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **NESPREMENJENA OBREMENITEV GOSPODARSTVA** — Zagotoviti je treba tolikšna sredstva za splošno potrošnjo, da bo republika mogla izpolniti že sprejete obveznosti in da bo možno doseči normalen razvoj družbenih služb, ne da bi zato gospodarstvo še bolj obremenjevali z dajatvami. To sta dve temeljni stališči, sprejeti na nedavnem zasedanju republiškega in gospodarskega zbora slovenske skupščine na katerem so sprejeli resolucijo o družbeno ekonomskih izhodiščih za oblikovanje dohodkov in kritje potreb splošne potrošnje v Sloveniji v prihodnjem letu.

Ta dokument oziroma dogovor vsaj v glavnem vsklajuje potrebe z možnostmi. V prihodnjem letu se bo izboljšal gmojni položaj prosvetnih delavcev. Stare pokojnine se bodo bolj približale novim. Sklenjen je dogovor, da je treba zagotoviti stalen vir sredstev za financiranje znanstvenega in raziskovalnega dela. Skrb za srednje šole prevzema nase republika. Dogovorjena je enotnejša davčna politika v republiki. Ob tem pa gospodarstvo prihodnje leto ne bo bolj obremenjeno s prispevki kot letos, da bi lahko uporabilo več sredstev za svojo modernizacijo.

■ **DR. V. BAKARIČ PREDSEDNIK ZKH** — V soboto se je v Zagrebu končal VI. kongres Zveze komunistov Hrvatske, ki je za predsednika centralnega komiteja ponovno izvolil dr. Vladimira Bakariča.

■ **POVEČANA RAFINERIJA NAFTE** — Predsednik Tito je prejšnjo sredo odprl rekonstruirano rafine-

rijo nafte v Bosanskem Brodu, katere letna zmogljivost se bo povečala od 800.000 na 2,5 milijona ton.

■ **V SKUPŠČINE TUDI VEČ KMETOV** — Izvršni odbor republiške konference SZDL je sprejel dokument o uresničevanju kadrovskega načela ob skupščinskih volitvah, ki bodo spomladi. Najobsežnejše poglavje je posvečeno vprašanju, kako naj bodo sestavljene občinske, zlasti pa še republiška skupščina. Zlasti naj bodo v skupščinah za-

Zagotovitev normalnega razvoja družbenih služb

stopana vsa pglavitna področja združenega dela ter vse tiste družbene skupine, ki nosijo težo razvoja. V skupščine naj pride ustrezno število neposrednih proizvajalcev. Pri tem pa je treba širše poudariti, kdo je neposredni proizvajalec, saj so ob današnjem tehnološkem razvoju recimo, inženirji in drugi strokovnjaki prav tako v neposrednem stiku s proizvodnjo.

V skupščinah je zdaj premalo predstavnikov družbenega sektorja kmetijstva kot tudi zasebnih kmetov.

Omenjeni dokument nadalje pravi, da nikakor ne gre predpisovati, koliko kandidatov naj bi določali za posamezno poslansko oziroma odborniško mesto, ker bi to

omejevalo možnost volivcev, da se o tem sami dogovorijo.

■ **ELEKTRIKA SE PO STARI CENI** — Skupnost jugoslovanskega elektrogospodarstva je zahtevala podražitev električne energije v prihodnjem letu. Zvezni izvršni svet pa je sklenil, da se elektrika v prihodnjem letu ne bo podražila.

■ **PREDOR POD KARAVANKAMI** — Gorenjske občine predlagajo, naj bi vključili v srednjeročni plan gradnje hitrih cest v Sloveniji tudi predor pod Karavankami. Ta predor bi namreč preprečil osamitev Gorenjske spričo njene sedanje razmeroma slabe povezave s Koroško.

■ **GLADOVNA STAVKA** — Gojenič ljubljanskega dijaškega doma »Ivan Cankar« so prejšnji teden začeli gladovno stavko zaradi premajhnih količin kruha in nekaterih neurejenih zadev. Proti koncu tedna so se razmere, kot vse kaže, že uredile.

■ **MODERNIZACIJA STAJERSKE ŽELEZNICE** — Po petletnem planu Združenega železniškega transportnega podjetja Ljubljana bodo modernizirali tudi železniško progo Zidani most—Maribor—Sentilj. Doslej so že obnovili progo od Zidanega mosta do Grobelnega. Progo zdaj elektrificirajo na odseku Zidani most—Rimske Toplice.

■ **POTRES V BOSNI** — Prejšnjo sredo so v Bosni čutili potres, ki je bil najmočnejši na območju Tuzla—Brčko. Porušeni ali poškodovanih je precej hiš. Več ljudi je bilo tudi poškodovanih, vendar ne zaradi podiranja poslopij, marveč zato, ker so brezglavo skakali iz hiš.

Davki, razponi in spodbuda

Neobdavljliva osnova: 20.000 dinarjev - Tak je najnovejši predlog izvršnega sveta SRS, republiška skupščina pa ga bo verjetno obravnavala po skrajšanem postopku, da bi lahko pravočasno sprejeli republiški proračun za 1969

Po napovedani spremembi republiškega predpisa o prispevku iz skupnega dohodka občanov (o tem bo kmalu sklepala republiška skupščina) naj bi odšle vsako plačeval davek od letnega dohodka, ki presega 20.000 din.

Predlagane davčne spremembe upoštevajo solidarnostno načelo, naj za skupne družbene potrebe več prispeva tisti, ki ima večje dohodke. Zato uvaža predlagani predpis oostrejšo davčno lestvico: večji ko je dohodek posameznika, večji je tudi davčni odstotek.

Na drugi strani pa predvidevajo davčne spremembe posebno davčne olajšave za tiste, ki vzdržujejo družino. Le-tim se neobdavljliva lastna osnova (20.000 din) poveča za 5.000 din za vsakega neprekrbljenega otroka in za 2.500 din za nezaposlenega zakonca. To je novost, ki obeta, da bomo le začeli spet nekoliko bolj upoštevati tudi socialni položaj družine.

Takšna davčna politika nima samo tega namena, da bi zbrala večja proračunska sredstva za financiranje po-

večanil potreb. Omenjeni davčni predpis pravzaprav lahko uvrstimo med ukrepe, s katerimi naj bi v Sloveniji v prihodnjem letu uveljavljali politiko, ki bi jo na kratko lahko orisali takole: nekoliko upočasniti rast standarda ljudi z visokimi dohodki, nadaljevati sedanjo rast standarda srednjih kategorij, hkrati pa bolj hitro popravljati materialni položaj ljudi z nizkimi dohodki.

Tako začrtana politika pa vzbuja tudi pomisleke, ali se s tem nekoliko ne odmakamo od delitve po delu. Vendar nikakor ne gre za to, saj bi se s tem hkrati odrekli najbolj učinkovitemu in nepogrešljivemu spodbujanju znanja, sposobnosti, prizadevnosti, s tem pa tudi hitrejšemu gospodarskemu razvoju. Toda v naši socialistični družbi je nujno združevati delitev po delu tudi s solidarnostjo, kadar gre za skupne družbene potrebe in pri tem uveljavljati načelo, naj več prispeva tisti, ki več ima. Po tej poti hkrati deloma ublažujemo razlike v socialnem položaju posameznih slojev delovnih ljudi. Te razlike poraja že sama delitev po delu,

toda zlasti boleče jih povečujejo številni primeri, ki maličko načelo te delitve. Pri tem mislimo na nesorazmerno visoke osebne dohodke v elektrogospodarstvu, bankah, zavarovalnicah in še v nekaterih drugih panogah, ki imajo monopolen položaj, pravtako pa na druge primere, ko prejemajo visoke osebne dohodke posamezniki, ne da bi jih upravičili s svojim delom.

Seveda pa omenjena politika, predvidena za prihodnje leto, zadeva tudi razpone v osebnih dohodkih sploh. Moramo reči, da tu stvari še niso povsem dognane. Še in še se ubadamo z vprašanjem, kolikšni razponi med osebnimi dohodki so v naših razmerah koristni in nujni, odkod dalje pa postanejo ne le politično škodljivi, marveč tudi v ekonomskem pogledu nesmotrni.

Pod vtisom nekaterih vročih razprav, ob posameznih stvarkah in podobnih pojavih nezadovoljstva začnemo kaj radi kar na splošno udrihati po razponih. Ko pa strokovnjaki zapuščajo naša podjetja in odnašajo svoje znanje v tujino, to vižo spremenimo in spet svarimo pred škodljivo uravnilovko. V tem pogledu torej še nismo dosledni.

V 1969: Več denarja ostane gospodarstvu

Z novimi zakoni, ki so jih v zvezni skupščini sprejeli pretekli teden, bo gospodarstvu v 1969 ostalo na razpolago več sredstev:

prispevek na osebne dohodke je zmanjšan s 4,7 na 3 odstotke, kar pomeni zmanjšanje obveznosti gospodarstva v SFRJ za pribl. 90 milijard dinarjev;

za Skopje po 1.1. 1969 ne bo treba več plačevati prispevka iz investicij.

Upravne takse se bodo poslej povečale; republike in občine bodo same predpisovale višino teh tak, ki se že vrsto let niso spremenile.

Elektrika ne bo dražja!

Zvezni izvršni svet je prejšnji teden sklenil, da se cene električne energije v 1969 ne bodo povečale (niti v prenosnih mreži, niti pri potrošnikih)

Povečanje vojaških vojnih invalidnin

Socialno zdravstveni zbor zvezne skupščine je po hitrem postopku sprejel zakonske spremembe, po katerih bo mogoče povečati invalidnine vojaških vojnih invalidov za 15 odstotkov in uvesti družinski dodatek kot novo obliko varstva družin umrlih invalidov I. in II. kategorije.

Ker predvidevajo drugačno sestavo zvezne in republiške skupščine, so predvidene tudi spremembe v volilnem sistemu. Poslanke zborov narodov bodo volile republiške skupščine in skupščine avtonomnih pokrajin, poslance držbenopolitičnega zbora pa občani na neposrednih volitvah, v tem ko za zborni delovnih skupnosti ne bi bilo sprememb. Volile bi jih občinske skupščine.

Ko so v zvezni skupščini te dni razpravljali o ustavnih spremembah, se je precej poslancev zavzemalo za neposredne volitve tudi v zborni delovnih skupnosti. Se pravi, da bi delovni ljudje iz gospodarstva in drugih področjih združenega dela sami volili svoje delegate v ustrezen zbor delovnih skupnosti zvezne skupščine. To pa bi pomenilo, da bi vsaka republika poslala v tak zbor delegate v sorazmerju s številom zaposlenih, npr. v gospodarstvu, na področju socialnega varstva in zdravstva ter prosvete in kulture. Torej bi razvitejša republike poslale več delegatov kot nerazvite. Proti temu pa so bili poslanci zlasti iz manj razvitih republik, ker menijo, da bi bili potem podrejeni razvitejšim. Zato so za posredne volitve.

Kot vse kaže, pa je isti razlog prevladal tudi v republiški ustavni komisiji, ki je postavila načelo, naj bi vsaka občina poslala v vsak zbor delovnih skup-

PRED SPREMEMBO USTAVE

Kako bomo volili

nosti najmanj enega delegata, to se pravi, da bi jih bilo 60. Ker pa bi štel zbor 75 poslancev, bi preostalih 15 razdelili med razvitejša občine. Komisija sicer sama priznava, da bi bilo funkcionalno načelo najbolj primerno, kar pomeni, da bi v vsaki občini volili delegate v sorazmerju s številom zaposlenih, npr. v gospodarstvu, ne pa po številu prebivalcev, kakor je to urejeno zdaj. Seveda bi bilo potem precej občin, ki v določenem zboru sploh ne bi imele svojega delegata.

Treba pa se je predvsem vprašati, kakšna je vloga zborov delovnih skupnosti. Ti namreč izražajo interese delovnih ljudi v združenem delu, ki pa daleč presegajo občinske meje. Če naj bodo ti interesi izraženi v skupščini, potem naj te delegate volijo tisti, katerih interesi naj bi bili zastopani. V nasprotnem primeru bodo to spet občinske delegacije, interes občin pa je že izražen v zboru občin in bo tako interes delovnih ljudi v združenem delu močno zbrisana, če se bo sploh mogel uveljaviti in tako zbori delovnih skupnosti izgubljajo svojo poglavitno funkcijo.

Poslanke republiškega zbora bi volili na neposrednih volitvah, vsem ko za volitve zborov delovnih skupnosti ne bi bilo sprememb. Volile bi jih občinske skupščine, kot doslej. V republiškem zboru pa bi bili zastopani občani Slovenije kot pripadniki slovenskega naroda, delegate pa bi volili po številu prebivalcev in se bo zgodilo, da v njem vsaka občina ne bo zastopana. Za zbor občin pa je predvideno, da bi imel toliko poslancev, kolikor je občin v Sloveniji, se pravi 60, in bi jih volile občinske skupščine. Ustavna komisija pa je dopustila tudi možnost, da bi za eno poslansko mesto v zboru občin lahko izvolili tudi po več poslancev. Tako bi prihajalo na eno sejo zbora občin lahko tudi več poslancev in bi v delu zbora sodeloval le pri eni ali dveh točkah dnevnega reda, pri drugih pa drugi iz iste občine. Odločitev o tem, koliko poslancev za eno mesto bi imela posamezna občina v zboru občin, je prepuščena občinskimi skupščinam, ki naj to uredi s svojim statutom. Menijo namreč, da bi bilo prav, če bi občino v tem zboru zastopal človek, ki se na določeno vprašanje podrobno spozna.

Poglavitna pripomba k takemu sistemu pa je, da bodo delovni ljudje s posameznih področij združenega dela v skupščini po novem sistemu še slabše zastopani, kot so zdaj, saj bo npr. mariborska občina imela v gospodarskem zboru le 4 poslance, 20 občin pa vsaka po enega, četudi vse skupaj nimajo v gospodarstvu toliko zaposlenih kot mariborska občina.

V. J.

Prihodnje leto: naraščanje proizvodnje in izvoza

Resolucija o temeljnih ekonomskih politikah, ki jo je sprejela zvezna skupščina prejšnji teden, predvideva za 1969, da predstavljajo osnovne temelje ekonomske politike in gospodarskega razvoja naslednji činitelji:

- hitrejšo naraščanje proizvodnje in izvoza ob ohranjanju stalnosti;
- povečevanje zaposlenosti, predvsem zaposlenosti kvalificiranih delavcev;
- zboljšanje življenjske ravni;
- hitrejši razvoj ne dovolj razvitih republik in krajev;
- hitrejšo izvajanje refor-

Obvezna zaklonišča

Novi zakon o narodni obrambi predvideva med drugim obvezno gradnjo ustreznih zaklonišč pri vseh novih stavbah. Za javna zaklonišča bodo zbirali del sredstev iz investicijske vsote v posebnem skladu.

me v negospodarskih dejavnostih in razvijanje solidarnosti kot važnega temelja ekonomske ter socialne varnosti delovnih ljudi.

Zagotoviti bo treba za 7 do 8 odstotkov višji realni družbeni proizvod, za 7,5 do 8,5 odstotka višjo industrijsko ter za 3-4 odstotke višjo kmetijsko proizvodnjo.

Letos: 17 milijonov tujih nočitev

Letos je obiskalo Jugoslavijo pribl. 3,5 milijona tujih gostov (lani 3,3 milijona), vseh nočitev je bilo 16,3 milijona (lani 15,2 milijona), devizni dohodek (brez dohodka iz prometa) pa je znašal pribl. 180 milijonov dolarjev (lani okrog 150 milijonov). Taki so podatki za 9 mesecev 1968, ki pa se od oktobra do konca decembra ne bodo več bistveno spremenili. Turistični promet se je letos povečal za pribl. 7 odstotkov.

- To si tečen! Ko si nekaj umišliš, vztrajaš pri tem kot pijanec za volanom!

(Karikatura iz JEZA)

Kmetijski nasveti

Ribez - donosen, toda muhast

Črni ribez vsebuje nekajkrat več C vitamina kot limone, za katere mnogi mislijo, da ga imajo največ. Z naraščanjem izletništva in avtomobilizma se zadnja leta v svetu poraba ribeza nenehno veča. Zadnje tri leta se je močno povečala tudi cena ribeza in je letos dosegla celo 6 dinarjev za kilogram. Posledica tega je večanje površin ribeza, tako da včasih celo zmanjkuje sadik.

Črni ribez je natančna, celo muhasta rastlina. Dobro rodi le na posebnih legah, občutljiva je za mraz, zahteva dobro nego pa tudi urejeno tržišče, sicer postane žrtev mnogih spekulacij. Računajo, da mora pri nas dati en grm vsaj tri kilograme pridelka, sicer pridelovanje ni dovolj donosno. To pa je mogoče doseči.

Pozeba je najhujša nadloga ribeza, zato se je pri sajenju treba izogibati ravninskih leg in vznožij pobočij, kjer se zadržuje hladnejši zrak. Izmed mnogih sort črnega ribeza so se pri nas obnesle posebno sorte: rosenthal, wellington, goliath in silvergliters, medtem ko je precej razširjena sorta češki boskoop že vržena iz slovenskega sadnega izbora, ker premalo rodi.

Razen neposredne lege ali izbora sorte je pogosten krivec za premajhno in predvsem nestalno rodnost tudi pomanjkljiva oskrba. Zanemarjeni in zapleveljeni nasadi so raj za ribezove bolezni in škodljivce: ribezovo rjo, listno pegavost in ribezovo hrčico. Pаметen pridelovalec bo poslušal strokovna navodila in jih tudi upošteval.

Nekateri sadjarji naredijo napake tudi s tem, da grmiče preplitvo posadijo ali pa pregloboko obdelujejo zemljo, da o premalo izdatnem gnojenju niti ne govorimo. Poskusi so pokazali, da je zelo koristno tako imenovano mulčenje, ko pokošeno travo med vrstami pustimo v nasadu, da prepreva, greje tla, varuje vlago, zadržuje plevel ter se počasi spreminja v sprstenino, ki poživlja drobno življenje v tleh, kar omogoča večjo rodnost.

Inž. M. L.

V skupščini so rekli: lahko se naučimo pri kmetih

Kaj bi omogočila sprostitev predpisov o zbiranju dohodkov za zdravstvo? Nihče ne govori o »vračanju v stare čase«, pač pa o gibčnejšem povezovanju skupnosti s proizvodnimi in drugimi delovnimi organizacijami - Gre za zaupnico samoupravi na področju delavskega zavarovanja

V socialno-zdravstvenem zboru je tekla razprava, ali naj skupščina podpre izvršni svet, ko si prizadeva, da bi odpravil z zakonom predpisano omejitev pri določanju prispevkov za zdravstvo. Velika večina je bila zato in poslanci so dokazovali, da je treba tako odločitev čimprej sprejeti.

Med drugim je eden od poslancev postavil za zgled kmete: »Kar pogledjmo,« tako nekako je dejal, »samoupravljanje v zdravstvenem zavarovanju naših kmetov je veliko bolj podobno temu, kar si od pravega samoupravljanja želimo. Kmetje vedo, da morajo v komunalni skupnosti zbrati toliko denarja, da bodo plačani tisti stroški, ki nastajajo, ko zavarovanci uveljavljajo svoje zavarovalne pravice.«

V delavskem zavarovanju pa je ves čas doslej prihajalo prav pri tem vprašanju, kolikšno denarja je treba za pravice, ki jih imajo zavarovanci, do kratkih stikov. Z omejitvijo prispevkov je imela samouprava, kar se dogodkov tiče, zvezane roke, medtem ko so imeli zavarovanci veliko bolj proste, saj so pravice, ki jih imajo v zavarovalnem sistemu široko predpisane in vsakdo je terjati, kar mu gre.

Vsepovsod, kjer je zadnje nesece doživljala omejitev prispevkov kritiko in nasprotje, so poudarjali, da sprostitev ne pomeni »starih časov«, časov pred reformo, ko smo premalo računali, koliko gospodarstvo lahko da za zdravstvo in ko smo od naših delovnih organizacij terjali prevelika bremena. Se naprej je

treba računati z vsakim dinarjem, kje ga bomo vzeli in kako porabili in za to ostaja kot prva naloga socialnega zavarovanja in zdravstvene službe nenehna skrb za varčevanje, za racionalizacijo poslovanja na tem področju. Tu di pri odpravi omejitev pri določanju prispevkov skoraj lahko računamo, da bodo na večini območij uspeli finančne predračune za prihodnje leto zasnovati na instrumentih, ki so veljali letos. Se pravi, da stopnje prispevkov niti ne bi povečevali. Vendar pa bi sprostitev predpisov o zbiranju dohodkov za zdravstvo omogočila, da bi v skupnostih, kjer se nikakor niso mogli izvit iz finančnih stisk in primanjkljajev, pretehtali morebitno možnost, da nekoliko povečajo redne prispevke za zdravstvo. Omenjajo,

Republiški organi smatrajo, da je samouprava na področju delavskega zavarovanja tolikanj zrela in sposobna, da ji gre taka zaupnica in da ni nevarnosti, da ne bi znala svojih računov prilagoditi potrebam, realnim možnostim in da ne bo zanemarjala prizadevanj za racionalizacijo. MARIJA NAMORS

Zvečer se pa završki fantje zbero...

GENERAL RUDOLF MAISTER-VOJANOV je avtor znane in priljubljene pesmi: ZVEČER SE PA ZAVRŠKI FANTJE ZBERO IN NA SELCE GREDO. Veliki Slovenec, bojevnik za severno mejo v letih 1918 do 1919, osvoboditelj Maribora, velik človek in pesnik je živel in pesnikoval tudi v Slovenskih goricah, kjer je napisal več pesmi, iz katerih veje prava domačnost, šegavost in poznavanje pokrajine, ki mu je bila zelo pri srcu, saj ga je srce gnalo na Zavrh, eno najlepših točk v tej pokrajini, celo poslednji čas pred smrtjo.

Rudolf Maister se je rodil 29. marca 1864 v Kamniku, umrl pa je 26. julija 1934 na Uncu pri Rakeku, odkoder so ga prepeljali v Maribor, kjer je pokopan. O njegovih vojnih podvigih, zaslugah za slovensko stvar in vojaški karieri je bilo že veliko zapisanega. Zato naj v njegov trajen spomin zapišem spomine dveh ljudi nanj. Enega, ki je bil njegov sodelavec, in žene, ki je spoznala generala Maistra kot desetletna deklica.

General Maister, vojskovodja, velik Slovenec in pesnik

Ko pride čas, bomo šli preko Mure

Mirko Vauda, (prvi na desni) prijatelj in sodelavec Maistra v družbi Sumenjakovih in sosedov

Dvakrat sem ga iskal in nikoli ga ni bilo doma. Drugič sem ga našel pri Sumenjakovih v Sp. Hlapju 23, kjer so martinovale. Vino je teklo in besede so kar same od sebe prihajale na usta.

Domači so se živo pomenkovali z nekdanjim šolskim nadzornikom in načelnikom v Pernici pri Mariboru Mirkom Vaudu, ki je bil znan sodelavec generala Maistra. Tov. Vauda me je prijazno sprejel in mi obljubil, da mi bo doma v Vukovskem dolu kaj več povedal. Sedla sva v avtomobil in po vijugavih cestah med sadovnjaki in vinogradi odbrzela v dolino, tja, kjer stoji ob cesti lepa domačija Vaudovih.

»Kdaj ste se prvič srečali z Maistrom?»

»Jesen 1917 v Narodnem domu v Mariboru, kjer smo se zbirali narodno najbolj napredni Slovenci. Kot zastopnik severnega podeželja sem z Maistrom sklenil pravo bratsko povezavo. Po njegovih nasvetih sem zbral najzavednejše Jareninčane in okoličane na tajne sestanke v kapelici brez oken, ki smo ji pravili kostnica in ki še danes stoji. V tej kapelici smo organizirali prve protiaustrijske akcije. Tu smo prvo nedeljo novembra 1917 zahtevali konec vojne, uvedbo in rabo jezika v vseh osnovnih šolah in uradih. Na zboru, ki se ga je udeležilo veliko ljudi, smo zahtevali zedinjeno in neod-

visno Slovenijo. Udeleženci shoda se niso hoteli raziti, čeprav so jih začeli razganjati žandarji iz Sentilja, ki so me naslednji dan peljali v Maribor na zaslišanje.»

To je bilo eno izmed pomembnih protiaustrijskih zborovanj v neposredni bližini sedanje avstrijsko-jugoslovanske meje.

Mirko Vauda, ki ima iz tistih časov lepe spomine, se zelo rad pogovarja o takratnem majorju Maistru. Bila sta si tako na roke, da mu je šel Maister 29. septembra 1918 za pričo pri poroki.

Kot mi je Vauda pripovedoval, sta z Maistrom v tistih letih prepotovala skoraj vse Slovenske gorice in kraje na skrajnem koncu današnje Slovenije. Bila sta v Lenartu, na Zavrhu, kjer sta se zadržala v nekdanji villi notarja Stupice iz Maribora, kjer je Maister preživljal prosti čas in pisal pesmi. Poleti 1918 sta se oglasila v Gradišču v Slovenskih goricah pri dr. Lojzu Kraigherju, ki je takrat pisal Kontrolorja Skrobarja. Bila sta tudi v Veržeju, kjer se je Maister zelo zanimal za zgodovino Strelcev oz. Sicarjev, kot so jim takrat pravili.

Najbolj pa mu je ostal v spominu postanek na Velki, odkoder je lep pogled onkraj meje, v Avstrijo.

»Mi bomo, ko pride čas, zasidli ozemlje prek Mure,« je dejal Maister in pripomnil, da bo to samo taktična pote-

za, ker je imel v mislih predvsem to, da bi prišli v slovenske roke kraji do Mure.

Maister je bil vnet Slovenec in pravi ljudski pesnik. Ko je takole gledal prek Mure, se je spominjal slovenskih krajev na oni strani, ki so imeli tako lepa slovenska imena, kot na primer Lipnica.

»Maister je bil pesnik. Ali je to bilo opazno v stikih z njim?»

»Bil je prava pesniška osebnost. Rad se je izražal na pesniški način, rad pa je tudi spil kozarček dobrega vina,« se spominja Mirko Vauda.

»Kakšen pa je bil Maister kot človek?»

»Znal se je prilagoditi vsakemu človeku, čeprav je bil zelo samostojen v mišljenju in se ni dal od nikogar vplivati. Bil je tudi velik prijatelj petja. Zelo so mu bile pri srcu ruske pesmi, zlasti Večerni zvon. Ko sva obiskovala kraje, sva govorila tudi z velikim številom kmetov, ki so ga zelo spoštovali. Maister je hotel vedeti to in ono. Zanimal se je, kaj so bili njihovi starši, kaj vedo, kakšne pesmi znajo peti, in za podobne stvari. Pri ljudeh je bil zelo priljubljen. Zato so me vedno spraševali, kdaj bo spet prišel gospod major na obisk.»

To je samo drobec iz spominov priljubljenega Slovenjgoričana Mirka Vauda na Maistra.

Pred 50 leti je general Maister s svojimi slovenskimi prostovoljci in borci rešil Jugoslaviji Maribor in postavil današnjo severno narodnostno mejo. Pozneje jo je potrdil tudi mednarodni sporazum, zgodovinska resnica pa je: brez borcev za našo severno mejo Slovenija ne bi bila taka kot je.

To stran posvečamo spominu zaslužnega Slovenca, generala in pesnika Rudolfa Maistra.

KAJ NAM JE PAVEDALA LEŠNIKOVA KATICA

„Gospod Maister so me učili“

Lešnikovi Katici iz Zavrha 88 je bilo l. 1929, ko je prvič videla generala Maistra na Zavrhu, kjer je z družino preživel dva meseca na počitnicah, deset let.

S starši, ki so bili petintri-deset let viničarji in so živeli v majhni, s slamo kriti hišici v bližini Stupičeve vile, kjer je bival Maister, se je kmalu

spoprijateljila z Maistrom in mu pomagala z različnimi drobnimi opravki. Vsak drugi dan je tista dva meseca hodila v Lenart po pošto za generala, ker takrat v Voličini še ni bilo pošte.

General pa jo je, ko je zvedel, da ji v šoli branje ne gre najbolj od rok, kmalu povabil k sebi, da bi jo naučil brati. Pri učenju je skrbno pazil na izgovarjavo, saj je tudi sam lepo slovensko govoril. Včasih sta se učila pod orehom v bližini vile, kadar pa je bilo slabo vreme, sta se zadrževala na verandi.

Maister se je rad šalil. Nekega dne je, ko je Katca, kot je vedno pravil zali Lešnikovi Katici, prinesla pošto, vpričo svoje tete to takole komentiral: »Katca bo poštarca, teta pa bo dohtarca,« ker je ta pravkar prevezovala Katici prst.

Katica je bila vsak dan pri Maistrovih, kjer so jo vsi zelo radi imeli. K sebi so jo vabili tudi potem, ko so se preselili v Maribor. Katica, ki je sedaj poročena in ima že odrasle otroke, mož pa mizari v lenarškem »Brestu«, se spominja, da je morala vsak dan vpričo Maistra prebrati podlistek v »Jutru«. Nekega dne je to povedala tudi svojemu učitelju v voličinski šoli, ki pa ji ni verjel, da bi jo lahko sam gospod general Maister učili.

Maister je tisti čas težko hodil. Vojaška leta so storila svoje. Pri hoji je vedno uporabljal palico.

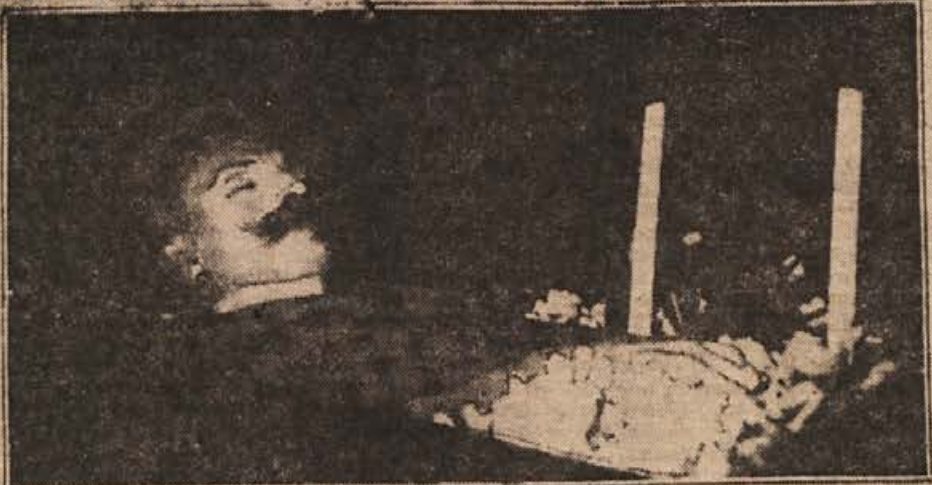
»Bil je strašno dober človek,« je rekla Lešnikova Katica in se spomnila, kako je bilo takrat, ko je nekega dne obiskala skupaj s starši Maistrove v Mariboru. Vrata jim je odprla žena in jim rekla, da jih ne more sprejeti, ker je mož bolan. Toda Maister jih je slišal in je Katico poklical k sebi ter ji stisnil v roko stotaka.

V Zavrhu je, kot nam je dejala Katica, bil nazadnje 1929. leta. Ko se je poslovil od tega kraja, je oblekel generalsko uniformo. Kosci iz Zavrha in bližnjih vasi, ki so se takrat znašli slučajno v bližini, so ga prisrčno pozdravljali, Katici pa so prišle solze v oči.

Lešnikovo Katico iz Zavrha so klicali za Katco. Na sliki v ozadju vila, v kateri je preživil Maister svoje počitnice

General Maister na mrtvaškem odru

V domu na Uncu

General Maister na mrtvaškem odru

T. STEFANEČ

Dolenjski in spodnjeposavski borci po 50 letih spet na slovenski severni meji

Pred pol stoletjem se je 29. oktobra 1918 razsula avstro-ogrška monarhija, stoletna ječa narodov. Prišel je čas, da se zaslužni slovenski narod osvobodi nemške nadvlade. V tistih dneh je po lastnih zamislih nastopil v Mariboru takrat še avstrijski oficir major Rudolf Maister, zaveden slovenski rodoljub in pesnik, ki se je zavzel za rešitev Slovenske, Stajerske in Koroške. Prva slovenska vlada ga je takoj povišala v našega prvega generala in ga imenovala za komandanta vojne oblasti Slovenske, Stajerske in Koroške. Z maloštevilnimi kolegi oficirji in borci prostovoljci, ki so se zmučeni in sestradani vračali s front domov preko Maribora, je general Maister začel boj proti nemškemu »Schutzwehru« ali »zeleni gardi«, ki so jo takrat na vso naglico in silo ustanovljali nemški in nemčurski mariborski oblastniki, ki so hoteli slovensko Spodnjo Stajersko in vso Koroško izročiti razpadajoči Avstriji.

Kot dober taktik in strateg je general Maister z maloštevilno slovensko vojsko v noči od 23. na 24. nov. 1918 razorožil in razgnal petkrat močnejše enote stajerske »zelenega garde« v Mariboru in s tem začel boj za osvoboditev Maribora in za nove deželne meje slovenskega ozemlja proti Avstriji.

V bojih za osvoboditev Maribora in za zasedbo slovenskega ozemlja Stajerske in Koroške je pred 50 leti sodelovalo tudi večje število prostovoljcev in borcev iz dolenjske in spodnjeposavske krajeve. V občini Novo mesto, Trebnje, Krško, Crnomelj in Metlika je še zdaj 110 nekdanjih članov organiziranih v »Občinski zvezi borcev prostovoljcev za severno mejo 1918-1919 v Novem mestu«. S pomočjo občinskih skupščin, delovnih organizacij in zlasti še tovarne zdravil KRKA je zveza priredila za 44 svojih članov izlet na osrednjo proslavo borcev za severno mejo, ki je bila 23. in 24. novembra v Mariboru. Odpotovali smo v soboto, 23. novembra, iz Novega mesta prek Otočca, Drage, Dobrave, Sentjerneja, Kostanjevice, Podbočja, Leskova in Krškega. Prva večja postaja je bila v Celju, kjer smo si ogledali spominski muzej žrtev fašističnega nasilja v nekdanjih zaporih v »Starem piskru«. V Celju so nas pričakali domači soborci za severno mejo, s katerimi smo si nato ogledali tudi celjski muzej NOB. Med potjo v Maribor smo se ustavili še v Frankolovem pri grobovih stotih talcev, katere so na tem kraju pobesili Nemci v februarju 1945. Spomin na nesrečne žrtve smo počastili z enominutnim molkom, na grob pa smo položili pozlačen lovorov venec z našim spominskim trakom.

Priznanje po 50 letih

Maribor nas je sprejel v prazničnem vzdušju. Povsod so bile slike, zastave in cvetje, z mariborskega hriba Piramida pa so se bleščale visoke številke letnic 1918 — 1968. Ob 17. uri smo se udeležili otvoritve jubilejne razstave dokumentov, knjig, slik in predmetov iz borbe za osvoboditev Maribora in slovenskega ozemlja na severni meji naše ožje domovine. Razstava je v štirih velikih sobah muzejskih prostorov v rotovžu na Glavnem trgu, odprl pa jo je predsednik Obs Mirko Zlender. Navzočih je bilo več sto nekdanjih borcev, domačinov in predstavnikov organizacij.

Ob 19. uri je predsednik občinske skupščine v dvorani hotela Orel priredil sprejem za delegate in predsednike organizacij BPZSM iz vse Slovenije, predsednike vseh obmejnih občin, zastopnike ob-

čin slovenskih manjšin v avstrijskem delu Koroške ter ugledne politične delavce in vodilne osebnosti iz Ljubljane, Maribora, Ptujja, Celja in Nove Gorice. Dekleta so nam pripela slovenske trakove z nageljčki in napisom »Borci

Lojze Mirtič, predsednik občinskega združenja borcev — prostovoljcev za severno mejo 1918—1919, je tudi dolgoleten in zaslužni gasilski delavec, ki ga pozna širša Dolenjska

za severno mejo 1918-1919. Govorniki so nato omenjali pomen bojev za slovensko severno mejo, vsem pa so se tudi zahvalili za takratno požrtvovalno in nesebično borbo. Za 50-letnico bojev za severno mejo je skupščina SRS sprejela tudi zakon o BPZSM 1918-1919, ki nudi potrebnim borcem brezplačno zdravstveno zaščito in tri vožnje po Jugoslaviji z javnimi prometnimi sredstvi (eno brezplačno, 2 pa s 75 odstotnim popustom). Borci — prostovoljci ki so bili v borbah za severno mejo pred koncem januarja 1919 in so bili najmanj 6 tednov v bojih, bodo dobivali tudi 600 N din priznavalnice na leto.

V veselju in prijetnem tovariškem razpoloženju nam je minil večer, na katerem je spregovoril tudi tovariš Franc Leskošek — Luka, ki je poudaril pomen proslave polstoletnice borb za severno mejo. Izrekel je tudi željo po sodelovanju vseh organizacij, da bi se medsebojni odnosi in prijateljstvo s sosednjimi deželami še izboljšali.

V nedeljo, 24. novembra, so po Mariboru igrali budnice, ob 9. uri pa smo se vsi nekdanji borci zbrali v domu JLA. Od tam smo v koloni okoli 10. ure odkorakali na glavni kolodvor. S posebnim vlakom so prišli nekdanji borci iz Bele krajine, Primorske, Gorenjske, iz Ljubljane, Kočevja in iz raznih krajev Spodnje Stajerske. Predsednik občinske skupščine jim je spet izrekel dobrodošlico, ob 11. uri pa smo vsi v dolgem sprevedu ter z godbo in zastavami in številnimi gosti

odkorakali na Trg svobode, kjer je bilo slavnostno zborovanje. Tu so zapeli združeni zbori več sto pevcev in pevk kulturnih društev mariborskega območja, po odigrani himni pa se je začelo slovesno zborovanje. Prvi je govoril predsednik Mirko Zlender, ki je dejal, da proslava ni izključno državljanov sosednje države, temveč le spomin na zgodovino naše težke preteklosti, kakor tudi spomin na prehojeno pot sosednjih narodov, kar vse pa je pripeljalo do današnje medsebojne narodne strpnosti. Zdaj imamo mir na mejah in odprte meje, ki so del našega življenja. Govornik je počastil spomin generala Maistra in se zahvalil vsem borcem za severno mejo, saj je njihova zasluga, da je danes naša severna meja taka, kakršna je.

»Socializem je boj za človeka in za njegovo svobodo!«

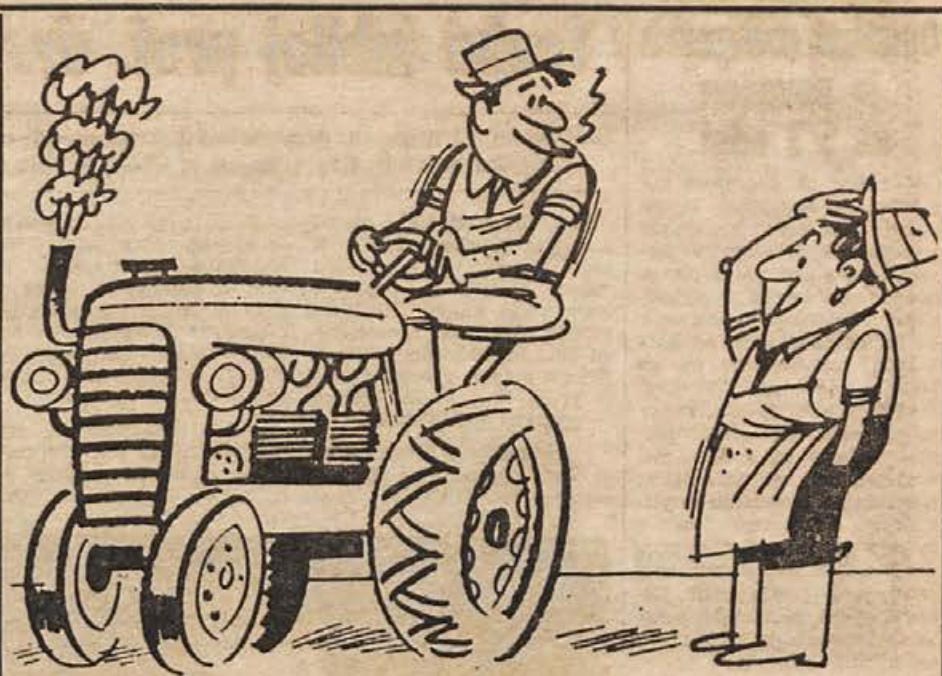
Nato je govoril predsednik izvršnega sveta SRS dr. Franca Hočevar, ki je obširen govor posvetil trem glavnim vprašanjem: bojem za severno mejo, našim odnosom z Avstrijo in današnjemu položaju v svetu. Obudil je spomin na generala Maistra in takratne domoljube, jim izrekel vse priznanje ter se zahvalil Maistrovim soborcem in vsem drugim prostovoljcem, ki so pogumno in požrtvovalno opravili svojo dolžnost do domovine. Po zaslugi generala Maistra in njegovih prostovoljcev je bil enkrat za zmeraj razčiščen položaj v Mariboru in vzpostavljena današnja meja slovenske Stajerske in Koroške.

Dr. Hočevar je opisal naše odnose s sosednjo Avstrijo kot dobre, ki pa se še naprej krepijo in vodijo k vedno večji menjavi gospodarskih in kulturnih dobrin. Razvija se pristna, človeška in sosedska solidarnost, s katero rešujemo celo vrsto lokalnih, za vsakdanje življenje ljudi pa zelo pomembnih vprašanj. — Ko je govoril o mednarodnem položaju, je dr. Hočevar med drugim poudaril, da prevzemajo pred zgodovino težko odgovornost nase vsi tisti, ki delajo iz socializma silo, ki ogroža neodvisnost in suverenost narodov ter kralj mir in srečo ljudi. Socializem je boj za človeka, za njegovo svobodo in blaginjo, boj za neodvisnost in samostojnost narodov. Zato smo proti slehernemu nasilju nad narodi in proti vsakemu vmešavanju v njihove notranje zadeve!

Franc Leskošek — Luka je nato razvil novo zastavo združenja borcev — prostovoljcev za severno mejo, dr. Maks Pohar pa je prebral pozdravno pismo maršalu Titu. Sledil je kulturni program združenih pevskih zborov.

Polni vtisov s pomembnega zborovanja in s prijetnim občutkom, da so končno priznani napor in naše žrtve v bojih za severno mejo smo se popoldne zadovoljni in veseli po isti poti vrnili domov. — V imenu občinske Zveze borcev prostovoljcev za severno mejo in v imenu vseh, ki smo bili na proslavi v Mariboru, se toplo zahvaljujem vsem, ki so nam omogočili srečanje s tovariši, borci za našo severno mejo. Zgodovinskega srečanja v Mariboru ne bomo pozabili.

LOJZE MIRTIČ

— Štefan, ti imaš traktor?
— Tudi ti ga lahko kupiš, če boš varčeval zanj pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali njenih poslovnih enotah
v KRŠKEM, TREBNJEM ali METLIKI!

NE POZABITE:

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu je lani avgusta zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,50%, za vezane vloge do 8%! — in ne pozabite tudi na ugodne obresti za sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka od 4-6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še od 1,5 do 2,5 odstotka v dinarjih!

UPORABLJAJTE

WD-40

IN TUDI VAŠ AVTO BO DOSEGEL TAKO STAROST

UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40 • UPORABLJAJTE WD-40 •

- WD-40 lahko uporabite, kadar hočete hitro posušiti vlažni vžigalni sistem in olajšati start. Potrebno je samo, da ga razpršite po razdelilniku, grelnih vodih, svečkah in po površini akumulatorja. Tako boste ne samo odstranili vlago, marveč boste preprečili tudi preboj toka, ki ga povzroča kondenzirana vlaga. WD-40 lahko vbrizgate celo v notranjost razdelilnika: tako ga posušite in izboljšate električne lastnosti vžigalnega sistema.
- WD-40 penetrira, maže in odstranjuje vlago, zato je njegova uporabnost v avtomobilizmu res vsestranska. Ker naglo prodira in maže, vam je v veliko pomoč, kadar je treba odviti zarjavele vijake, matice kljuke, vođe brzinoera, sestavljive antene itd.
- WD-40 ne škoduje laku!

TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40 • TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40 • TUDI VI UPORABLJAJTE WD-40 •

KRKA

KRKA
TOVARNA ZDRAVIL
NOVO MESTO

Osnovni prispevek je povečan na 5,3 odst.

V torek, 10. decembra dopoldne, je skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Novem mestu predpisala obveznosti zavarovancev v prihodnjem letu. Osnovni prispevek bo za 0,3 odst. večji od letošnjega, obračunavali pa ga bodo po stopnji 5,3 odst. Povečana stopnja bo, kakor so poudarili, zagotovila zdravstveni službi za 6 odst. več sredstev, kot jih ima letos. Razpravo o povečanih doplačilih za zdravstvene storitve in zdravila so odložili, poudarili pa so, da je skupščina proti večji participaciji. Denar ni načrt sklada delavskega zavarovanja, ki ga je skupščina tudi sprejela v torek, predvideva okoli 36,5 milijona din dohodkov; od tega bo šlo za zdravstveno varstvo 71,68 odst. sredstev.

Razdeljena študentska samopomoč

Odbor Dolenjskega študentskega kluba v Ljubljani je pred kratkim razdelil iz dobička, ki je ostal po letošnjem februarjskem študentskem plesu na Otočcu, 400 tisoč starih din pomoči med 21 dolenjskih študentov. Odbor je pri tem upošteval socialno stanje, študijski uspeh in družbeno aktivnost članov, ki so prosili za samopomoč kluba.

Drevi seja Dolenjskega študentskega kluba

Drevi ob 19.30 bo v prostorih filozofske fakultete v Ljubljani (Aškerčeva 2) seja Dolenjskega študentskega kluba, na kateri bodo obravnavali delovni program in sprejeli proračun za leto 1969.

Obisk najstarejših občanov v Šentjanžu na Dolenjskem

Predstavniki krajevne organizacije SZDL Šentjanža so v dnevi pred praznovanjem dneva republike obiskali nekaj najstarejših občanov, ki so jim izročili skromna darila. Obiska so se udeležili tudi pionirji osnovne šole Šentjanž in so obiskarim občanom podarili šopke. Najstarejši občan je 95-letni Janez Završnik, najstarejša občanka pa Plazar Terezija, ki je dopolnila 87 let. Vsekakor je to pomembna domisljica krajevne organizacije SZDL in je ne bi kazalo opustiti.

Ni zveze z Notranjsko

Dolgoletna želja potnikov, predvsem delavcev in uslužbencev, na progi Sodražica-Ribnica se je končno uresničila. Od Sodražice do Ribnice vozita samo ob delavnih dveh avtobusa. Sedaj je vožnja na delo in z dela udobna. Gneče in prerivanja v avtobusih ni več. Z uvedbo nove proge smo zelo zadovoljni.

Ribniški občani pogrešajo še avtobusno zvezo z Notranjsko, ki meji z ribniško občino. Toda dosti lažje je priti v Ljubljano kot pa k sosedom. Z Notranjsko zdaj sploh ni nobenih prometnih zvez.

Delitev pomoči Rdečega križa

Te dni je občinski odbor Rdečega križa razdeljeval krajevnim organizacijam obleke in obutev, ki jo je dobil iz Ljubljane. Pomoči potrebni bodo daril gotovo zelo vesel, saj je obleka še lepa, pošta in zložena.

Trojni jubilej prof. dr. Otona Bajca

Glavnemu kirurgu in predstojniku kirurškega oddelka v novomeški bolnišnici prof. dr. Otonu Bajcu je ObS podelila plaketo Novega mesta

Prof. dr. Oton Bajc, glavni kirurg in predstojnik kirurškega oddelka v novomeški splošni bolnišnici, praznuje letos trojni jubilej: 65-letnico rojstva, 40-letnico zdravniškega dela in 20-letnico dela v Novem mestu. V Novo mesto je prišel kot izkušen kirurg — primarij novembra 1948.

Po študijih v Heidelbergu in Innsbrucku, kjer je promoviral leta 1927, je prišel

prof. dr. Bajc v Ljubljano in se posvetil travmatologiji, nevrokirurgiji in torakalni kirurgiji. Znanje, ki si ga je pridobil še na študijskih potovanjih v Berlinu in na Dunaju, je na prvem kirurškem oddelku v Ljubljani s pridom uporabil.

Prof. dr. Bajc se je hitro uveljavil ne le kot zdravnik, marveč tudi kot specialist kirurg. Leta 1934 je napredoval

in asistenta, pet let zatem pa je postal primarij. Leta 1945 je prvi v Jugoslaviji uspešno izvedel lobektomijo.

Ko je bil že rutiniran torakalni kirurg, je obiskoval slovitega francoskega torakalnega kirurga Herzoga na visoko specializirani pariški bolnišnici Foch, v Parizu pa se je seznanil tudi z delom prof. D'Allaina in Dubosta na področju kardiološke kirurgije. Metode, ki ju je videl pri teh specialistih, je uvedel tudi na kirurškem oddelku novomeške bolnišnice. Med prvimi v Jugoslaviji je srčne operacije olajšal z uvedbo dirigirane hipotermije.

Obsežno je tudi eksperimentalno delo prof. dr. Bajca, saj so prav njegovi izsledki privedli do uspešne uporabe novokainske terapije v zdravljenju kačjega pika. Razen tega je bogato njegovo publicistično delo, s katerim je dopolnjeval praktično delo. Pisal je v domače in tuje strokovne revije. 3. junija 1962 so ga sprejeli za rednega člana evropske sekcije mednarodnega društva za kardiološko kirurgijo. Fakultetni svet ljubljanske medicinske fakultete pa mu je pred tremi leti priznal naziv izrednega profesorja za kirurgijo.

Prof. dr. Oton Bajc opravlja poleg dolžnosti predstojnika kirurškega oddelka že osem let dolžnost direktorja bolnišnice. Ves čas posveča posebno skrb strokovni rasti mladih kadrov. Do zdaj je opravilo pripravniški staž na kirurškem oddelku 183, specializacijo pa 30 zdravnikov.

Prof. dr. Oton Bajc se zahvaljuje občinski skupščini Novo mesto za plaketo, ki mu jo je podelila za trojni jubilej (Foto: S. Dokl)

OBRAČUN LETO DNI PO PRIKLJUČITVI K CELJU

Dvomljiv zakon neveste brez dote

Kolektiv zdravstvenega doma Celje v zagati zaradi velikih izgub — Ali bo v Brežicah ponovno oživila misel na enoten zdravstveni dom v Spodnjem Posavju? Doslej so se vsi poskusi izjalovili

Konec decembra bo minilo leto dni, odkar se je zdravstveni dom Brežice priključil celjskemu zdravstvenemu domu. To ni bila edina možnost, vendar se je kolektiv kljub pomislekom občinske skupščine optimistično odločil zanjo.

Vsi poskusi za združitve s sevnjskim in krškim zdravstvenim domom v enoten zdravstveni dom v Spodnjem Posavju so s tem za daljše obdobje splavili po Savi. Nešteti sestanki in posveti niso prinesli pričakovanega zblizanja.

Zdaj je že prišel čas, da se zdravstvena služba in pristojni svet občinske skupščine vprašata, kakšne so bile koristi, koliko denarja je bilo s tem prihranjenega in koliko je bilo strokovnih izboljšav na račun zmanjšane uprave ter koliko je drugih prednosti, ki so jih pričakovali.

Popolnoma jasno je, da je celjski zdravstveni dom doživel finančni neuspeh, ki prizadeva tudi brežiški kolektiv.

Ta doslej ni bil nikoli v tako težkem položaju. Zaposlenim se obetajo minimalni osebni dohodki po 300 dinarjev na osebo.

Celjski zdravstveni dom je letos sklenil pogodbo z Zavodom za socialno zavarovanje pod zelo neugodnimi pogoji. Ze pred podpisom je bilo jasno, da jadra v izgubo. Ob tem se ponovno poraja vprašanje, če le ne bi bilo umestnejše združiti se v enoten spodnjeposavski zdravstveni dom.

Res je, da je zdravstveni dom Brežice pred priključitvijo k Celju porabil sklade za nakup sodobnega vrtnega stroja za zobno ambulanto in za nakup druge opreme ter prišel v objem Celjanov kot nevesta brez dote, toda ob

tem ne kaže pozabiti, da je bilo območje brežiške podružnice socialnega zavarovanja vedno aktivno.

JOZICA TEPPEY

Zavarovanec ni edina rešitev!

Udeleženci regionalnega posveta v Novem mestu so bili proti omejevanju prispevnih stopenj za zdravstveno zavarovanje delavcev — Zanje je tudi nesprijemljivo reševanje zavarovanja s participacijo pri zdravstvenih storitvah in zdravljenih ter z izrednim prispevkom

Sklep republiškega gospodarskega zbora, da odloži razpravo o delimitiranju stopenj prispevkov za zdravstveno zavarovanje delavcev, so na regionalnem posvetu predstavnikov občinskih skupščin, političnih organizacij, zdravstva in socialnega zavarovanja 4. decembra v Novem mestu ocenili kot nepričakovano zavoro za skupščino komunalne skupnosti, ki mora do 10. decembra predpisati viro dohodkov za sklad delavskega zavarovanja. Poudarili so, da sklep gospodarskega zbora ni nič drugega kot poleno pod noge tistim, ki upravičeno želijo s stopnjami, ki so jim potrebne zagotoviti zdravstvu spodbudnejši gnotni položaj, kot ga je imelo do zdaj.

Na tem posvetu so zavrnil predloge in stališča, po katerih naj bi ob limitirani stopnji osnovnega prispevka na 5 odstotkov zagotavljali sredstva za zdravstveno zavarovanje in pokrivali primanjklaj v skladu s povečano participacijo (doplačili za storitve in zdravlila) in predpisom izrednega prispevka.

Organi socialnega zavarovanja so izračunali, da bi s 5,3-odstotno stopnjo osnovnega prispevka, ki da skladu 61 odstotkov vseh sredstev, vsaj zdravstveni službi zagotovili

V ponedeljek zjutraj je okoli 4. ure tudi v Novem mestu začelo snežiti. Tako smo v dolinah dobili prvo letošnjo snežno odejo, medtem ko je na Gorjancih sneg že večkrat zapadel, a doslej še ni obstal. Na sliki: na Gorjancih, tam kjer se neha Dolenjska in začne Bela krajina. (Foto: R. Bačar)

Spet v škodo podjetij

Zakaj tako: položaj v bazičnih dejavnostih se slabša, v monopolih pa se še izboljšuje?

Podatki iz tričetrtletnega obračuna 18 podjetij, ki imajo sedeže v občini, niso razveseljivi. Dohodek se je v primerjavi z lanskim letom povečal le za 2,1 odst., porabljena sredstva pa celo za 3,5 odst., tako da se je neto proizvod zmanjšal za 1,2 odst.

Delitev med družbeno skupnostjo in podjetji se je znova spremenila v škodo podjetij. Tudi to je delno pripomoglo, da se je ostanek dohodka (skladi) zmanjšal kar za 8,8 odst., narasle pa so izgube. Večje sklade so dosegli le DANA z Mirne, gradbeno opekarstvo podjetje Mirna, veterinarska postaja Trebnje in kmetijsko gošpodarstvo Slovenska vas. Skoraj polovica podjetij ni

dosegla niti lanskoletnega neto proizvoda.

Letos se je kmetijski zalet v Trebnju iz izgube pridružil še Tovarna šivalnih strojev. Skupna izguba je znašala do konca septembra 232.528 dinarjev, vendar bo po vsej verjetnosti do konca leta še narasla.

In še ena značilnost je v merilu občine: zaslužki delavcev v osnovnih dejavnostih, industriji in kmetijstvu se zmanjšujejo, zaslužki zaposlenih v trgovini in nekaterih monopolnih dejavnostih pa narasčajo razmeroma zelo hitro. To ne spodbuja tistih, ki ustvarjajo novo vrednost, in bi bilo potrebno kaj ukreniti, da bi se izboljšal položaj osnovnih gošpodarskih dejavnosti. M. L.

izredni prispevek gotovo ne bi dala potrebnih sredstev, zlasti ne, ker bi bil v prvem in drugem primeru plačnik zavarovanec, pregloboko poseganje v njegov žep pa bi bilo nedvomno hudo tvegano početje. Seveda se je treba tudi vprašati, doklej bi lahko zahtevali od zavarovanca, da bo plačeval. Menili so, da se je treba tega zavedati zlasti zdaj, ko kujemo načrte in predvidevamo sredstva za proračune prihodnjega leta in ko še ni znano, koliko bo moral zavarovanec (kot občan) prispevati za druge dejavnosti. S tako razlago obdeluje vprašanja zdravstvenega zavarovanja in predloge za prispevne stopnje tudi novomeški občinski sindikalni svet.

Udeleženci posveta niso skrivali upanja, da bo uredba o delimitiranju prispevnih stopenj za zdravstveno zavarovanje naposled le zagledala beli dan in omogočila samoupravni organom socialnega zavarovanja, da bodo z manj skrbmi urejali zadeve v njihovi pristojnosti.

KRI KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Viktorija Košir, Marija Bartolj, Pavla Košir in Marija Vidmar, gospodinjice iz Dolnje strazje; Jože Surla, član Cestnega podjetja Novo mesto; Ana Tatalovič in Marija Gutman, članici Krke, tovarne zdravila Rome, Zravske Slak, Tina član Komunalnega podjetja Novo mesto; Veljko Troha, Milan Smerdu, Marija Kozoglav in Marjeta Valentičič, člani gimnazije Novo mesto; Emilija Hegler, članica G O Podturn; Metoda Mavsar, Nada Špehar, Drago Rustja, Marija Bašelj, Marjan Marinčič, Bojan Potocnik, Ciril Košir, Franc Rožanc, Vinko Kulovec, Mojca Sali, Bred, Novo mesto; Ivan Zoran Furlan, Milan Uhan, Stane Fink in Jože Slmičič, dijaki novo-meške gimnazije; Francka Pavlin in Marija Pavlin, gospodinjici iz Gozne vasi; Marjan Kacin, Janez Čebelič, Aldo Sinkovec in Mihael Gril, delavci iz Regerče vasi; Jože Staniša, kmet iz Gozne vasi; Olga Avguštin, Francka Markovič in Pepca Puhar, gospodinjice s Podturna; Rozalija Plut, gospodinja iz Semčič; Alojz Držar, član IMV Novo mesto; Tone Korčič in Franc Košmrlj, člana Kremena, Novo mesto; Jožeta Perko in Jožeta Smajdek, gospodinjici iz Regerče vasi; Sonja Mušič, delavka iz Regerče vasi; Jože Kastelic, član Novolesa, Straza.

Bo novomeška mladina kar večno brez kluba?

Tovariš urednik!

Redno prebram rubriko pisma uredništvu, kajti v njej najdem marsikako zanimivo vprašanje in tudi odgovor. Toda do sedaj še nisem zasledil vprašanja glede mladinskega kluba, kakor tudi splošne zabave novomeške mladine. Zato sem se odločil, da bom storil to jaz.

Zakaj ravno pri nas nima mladinskega kluba? Ali je novomeška občina res tako siromašna? Ali res ni v mestu človeka, ki bi se naj vsaj malo zavzel za mladino in njene težave? In nazadnje, zakaj so nam ukinili še to edino zabavo. Vem, da občina nima skr-

bi samo glede mladine in njenih vprašanj — kolikor jih je do sedaj sploh imela. Toda mislim, da bi z majhnim razumevanjem, s sodelovanjem ZM, občinske skupščine ter gospodarskih organizacij lahko mladini omogočili vsaj reden ples ob zaključku tedna; seveda ne bi bilo napak, ko bi ta ples lahko imeli dvakrat tedensko.

In če bi to pismo napisal v imenu novomeške mladine, bi rekel: mislim, da zahtevamo samo najnujnejše in da je zadnji čas, da se to končno uredi. Upam, da bom lahko kmalu bral na svoja vprašanja odgovore ljudi, ki so za to odgovorni.

Zvozne Pungartnik
Zagrebška 14
Novo mesto

CICIBANI POSTALI PIONIRJI — Na lepi kulturni proslavi so cicibani iz osnovne šole Vavta vas s svečano zaobljubo postali najmlajši pionirji PO »Oton Zupančič«. Starejšim pionirjem so se za lepi sprejem takoj oddolžili z lastno točko. (Foto krožek o. š. Vavta vas)

Črnomaljši, je to dovolj?

Na predvečer praznika republike je bila v prosvetnem domu v Črnomlju kvalitetna proslava. Po govoru tov. poslanca Mišice so nastopili učenci in učitelji nižje glasbene šole, dijaki gimnazije in pevski zbor osnovne šole. Zalostno pa je bilo ob pogledu na skoraj prazno dvorano. Med maloštevilnim občinstvom so bili v glavnem mladi ljudje, stariji nastopajočih in še nekaj drugih občanov. Prav gotovo tu nekaj ni v redu. Je res dovolj, da družbeno-politične organizacije samo čločijo ljudi, ki naj pripravijo proslavo? Mislim, da bi bila njihova dolžnost, da se

skupaj z ostalimi občani udeležijo tudi proslave ob 25-letnici naše republike. Predvsem pa bi morali člani ZK s svojo prisotnostjo dati dober zgled mladini, in ne obratno.

Za zaključek še vprašanje: ali so mestne proslave sploh še potrebne, če so njihovi dejanski organizatorji, izvajalci in poslušalci v glavnem isti kot na šolskih proslavah? Mogoče pa bi v bodoče raje vabili občane kar na šolske proslave ali pa na proslave, ki jih organizirajo posamezne gospodarske organizacije.

M. M.
Črnomelj

„Slab učni uspeh na Kočevskem“

Novinar, ki je v 45. št. DL nima denarja za nabavo učil in potrebnih opreme, za nadomestilo izrabljenih učil, za honoriranje ur dodatne pomoči in svobodnih dejavnosti, za organizacijo podaljšanega bivanja učencev ipd., je razumljivo, da za izboljšanje učno-vzgojnih uspehov ne more storiti toliko, kot bi lahko, če bi bilo vse to urejeno. Kočevje ima sicer tudi novo šolsko stavbo, a da bi normalno funkcionirala, so potrebna velika sredstva, teh pa ni. Več kot razumljivo je, da pod težo vseh teh negativnih okolnosti in ob neustreznih osebnih dohodkih učitelji tudi ne morejo delati s takim zanosom, kot bi radi. Pri tem storijo za učence vse, kar zmorejo. Dokazov za to je cela vrsta in med njimi ne najmanjši tale: Ko se je med lanskim šolskim letom nakopičilo ne zadovoljstvo učiteljev nad slabimi materialnimi pogoji, v katerih morajo delati, niso štrajkali kot v nekaterih drugih slovenskih občinah, torej

niso prekinili dela. Zakaj ne? Zaradi svoje velike zavesti o odgovornosti, ki jo imajo do učencev, katerih niso hoteli prikrajšati niti za en dan niti za eno uro rednega učno-vzgojnega dela ali svobodnih dejavnosti. Ni mogoče prešteti vseh brezplačno opravljenih ur, ki so jih kočevski učitelji darovali svojim učencem. Ali najdemo v kakšni gospodarski organizaciji kaj podobnega? Ali je torej narod, ki mu gre za naraščaj, dolžan poskrbeti za vse svoje otroke v enaki meri? Ali z drugimi besedami povedano: zakaj bi morale delati kočevske šole v slabših pogojih kot šole v večjih centrih? In na tej misli o izboljšanju materialnih pogojev za delo kočevskih šol je bil podarek razprave na seji temeljne izobraževalne skupnosti. Temeljna izobraževalna skupnost Kočevje si zelo prizadeva pridobiti več finančnih sredstev za svoje šole; upajmo, da ji bo to uspelo. Potem bodo šole lažje zadale in tudi delovni rezultati bodo boljši, kolikor so seveda odvisni od tega.

Vseh vzrokov za neuspehe namreč ne smemo iskati samo v šolah — čeprav seveda s tem nečem reči, da tudi učitelji sami ne bi mogli še bolj izboljšati svojega dela: stopnje otrokove nadarjenosti in pridnosti, zdravje, urejenost družinskega okolja in podobno so enako važni faktorji za njegov napredek. To, da »slabši učenci nimajo inštruktorjeva«, je v novinarjevem članku samo spodrsnjak. Gre za isto stvar, ki jo navaja v naslednjem stavku, namreč za dodatno pomoč. Vsi solniki vedo, da je to strokovni naziv za individualizirano učno delo z učenci izven rednega pouka. Podobno je nekdanjim inštrukcijam in v tem smislu je bila beseda tudi na seji rabljena; torej ne gre za inštruktorje, ampak za inštruktažo pri dodatni pomoči.

MARIJA JEMEC,
ZPPS Ljubljana

„Vaš list dobim v Nemčijo vsak petek opoldne.“

Spoštovano uredništvo!

V prvi polovici novembra sem vam pisal, da mi začnite pošiljati vaš list, ker mi je bilo brez njega vse tako prazno. 14. novembra sem dobil prvo številko in sem je bil tako vesel, da vam ne morem povedati. Ko sem jo začel brati, sem se počutil kot v domovini, ker se nahajam v Nemčiji.

Vaš list dobivam redno in ga prejmem že vsak petek opoldne. Tu gre iz rok v roke naših rojakov, ki se nahajamo v Oberlenningu. Lepo se vam zahvaljujem, ker ste mi ga začeli takoj pošiljati, žena je pa tudi vesela, da dobiva na dom v Mirenski dolini svoj izvod. — V vašem listu berem, da še kar naprej dobivate nove naročnike, zato vam tudi sam pošiljam imeni dveh novih naročnikov: eden je tu v Nemčiji, drugi pa v Beli krajini.

Se enkrat vas prav lepo pozdravljam!

STONE BRINJEVEC
Papierfabrik Oberlennigen
Nemčija

Eno leto smo čakali na popravilo!

Stanovanci hiše v Bršlinu 42 so 18 mesecev plačevali trikrat večjo vodarino zaradi malomarnosti Stanovanjskega podjetja — To podjetje pa je prijaviло zavarovalnici škodo že avgusta lani, naročilnico za popravilo škode pa dalo obrtnemu podjetju avgusta letos

V marcu lani se je poraba vode v naši hiši v Bršlinu 42 iznenada potrojila. Ko se je to naslednji mesec ponovilo in smo ugotovili, da v kleti za števce viali na tleh in na steni, smo menili da je počena vodovodna cev. Okvaro smo nato takoj prijaviли Podjetju za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto in čakali. Poraba vode je bila še vedno zelo veli-

ka, od dva do štirikrat večja kot prej, zato smo Stanovanjsko podjetje večkrat opominjali, naj o kvaro čimprej popravi. Šele 10. avgusta letos je končno prišel vodovodni instalater, ki je napako odpravil, in poraba vode je spet takšna kot marca lani ali trikrat manjša.

Izvedeli smo, da plača stanovanjsko podjetje strankam razliko za preveč porabljeno vodo, če ni bila poraba večja po njihovi krivdi. Naš hišni svet je nato stanovanjskemu podjetju predložil račune za vodo za leto 1968 s prošnjo, naj nam del vodarine povrne. V odgovoru je bilo napisano dobesedno tole: »da se prošnji ne more ugoditi, ker je imel hišni svet možnost, da bi napako odpravil pravočasno.«

Vprašujemo se, kako naj bi hišni svet pravočasno odpravil napako, ko pa nima nobenih sredstev? Opozorili smo in opozarjali ter čakali več kot eno leto na popravilo mar to ni dovolj? Stanovanjsko podjetje pobira vso najemnino in je po našem mišljenju dolžno skrbeti za popravila. Hišni svet je kvečje, mu neplačan kurir, ki opravlja neplačeno delo v prid stanovanjskega podjetja!

Da ne bo nepotrebnega izmišljanja, naj povemo še to: okva-

ro na vodovodu v naši hiši je 31. avgusta lani prijaviло stanovanjsko podjetje zavarovalnici SAVA zaradi izplačila odškodnine in je dobilo 22. decembra lani izplačanih na račun te škode 106,80 din, popravilo te škode pa je bilo opravljeno v naši hiši šele v času od 10. do 17. avgusta letos! Šest strank, ki stanujemo v Bršlinu 42, pa je plačevalo več kot eno leto (točno 18 mesecev!) zaradi malomarnosti drugih višjo vodarino! Kaj menite o tem, ljudje?

Hišni svet, Bršlin 42

PRIPOMBA UREDNIŠTVA: Ko smo prejeli gornje pismo, smo zadevo podrobneje preverili in ugotovili: iz evidence pri komunalnem podjetju VODOVOD Novo mesto je razvidno, da so v stavbi Bršlin 42 porabili do marca 1967 po 40 do 60 m³ vode, od marca 1967 do avgusta 1968 povprečno po 177 m³ vode na mesec, s septembrom letos pa je poraba vode spet padla na 40 do 60 m³ na mesec. Popravilo vodovoda je opravilo OMP INSTALATER Novo mesto v času od 10. do 17. avgusta letos po naročilnici, ki je bila izdana od stanovanjskega podjetja 8. avgusta letos. Popravilo je veljalo 394,75 din. Iz podatkov, ki smo jih preverili pri zavarovalnici SAVA, je razvidno, da je stanovanjsko podjetje Novo mesto 31. avgusta 1967 res prijaviло okvaro na vodovodu v hiši Bršlin 42 in da je po sporazumu (ker račun za popravilo škode ni bil priložen) med stanovanjskim podjetjem in SAVO bila škoda ocenjena na 106,80 din ter izplačana stanovanjskemu podjetju 22. decembra 1967. Do izplačila dejanske škode (popravilo je namreč zneslo precej več in sicer 394,75 din) je stanovanjsko podjetje izgubilo pravico, ker je sporazum nastal na nižjo oceno škode, preden je bilo popravilo opravljeno. Stanovanci hiše Bršlin 42 pa so plačevali 18 mesecev povprečno po 88,50 din vodarine na mesec namesto po 30 din vodarine na mesec. Vsak mesec so bili brez svoje krivde torej oškodovani za 58,50 din.

Mi smo tudi gostje!

Bil sem v Sodražici na grobovih svojcev in prijateljev, pa sem se z družino gredoč zadržal v znani gostilni »Majolka«. Ljudi je bilo polno, saj se tu sreča vsako leto veliko domačinov, ki tu pridejo iz raznih krajev na obisk grobov. Vsi pogovorijo tečejo po večini o umrlih tržanih. Taka je pač stara navada in tudi v gostilni je vse bolj mirno in svečano kot običajno.

Z avtom so se pripeljali trije fantiči iz Kočevja, ki jim je tak narodni običaj tuj ali družinsko nevzgojen. Pričeli so navijati »džuboksa«. Gostilničar jih je lepo prosil in opozoril, naj prenehajo in jim je tudi povedal zakaj. Bilo je vse zaman, oni so vsiljevali svojo voljo, češ da so oni tudi gostje itd. Gostilničar jim je preprosto izključil električni tok, kar je bilo prav in tudi po žeji ostalih gostov.

Po vseh pokopanih so bile žalne proslave za žrtvami NOB in ostalih pokojnikov, trem mladim pa se je zahotelo hkrati v gostilni plesne glasbe in to s posebnim podarkom: »Mi smo tudi gostje! — čeprav so komaj prestopili dopustno mejo za točenje alkoholnih pijač mladoletnikom... A. A.

Našel sem ptičje gnezdo.

Ko sem nekega dne v počitniškem šel po mleko, sem našel ptičje gnezdo. Šel sem zgodaj zjutraj, ko sem bil še zaspan.

Ko sem zavil na levo po poti, kamor hodim po mleko, sem zagledal na poti mlado svinčko, ki je zmrzovala na tleh. Postavil sem kangleco na tla in pobral svinčko ter jo stisnil v pest, da bi se malo ogrela. Nato sem prisluhnil; začutil sem čivkanje še drugih ptiček, ki so se tiščale na svinčevem deblu poleg gnezda. Svinčko, ki sem jo imel v roki, sem položil v kangleco in splezal na drevo, da bi videl ptičje gnezdo. Mislil sem si, da bi ptički radi zleteli, da niso mogli, zato sem vse položil v gnezdo — tudi tistega mladčica ki je bil v kangleci. Ošel sem naprej po mleko. Ko sem šel proti domu, sem še od daleč vplil mami, da sem nekak našel doma pa sem ji povedal vse.

Tistega dne se rad spominjam JANKO RUGELJ
5. r. — novinarski krožek
osnovna šola Sentrupert

Zakaj brez vode, ki jo plačujem?

Tovariš urednik!

Rad bi se oglašil zaradi vode. Stanujem v zgornjem nadstropju stolpnice na Mestnih njiyah. V stanovanju je tudi kopalnica z grelcem za vodo. V hiši imamo skupni števec za vsa stanovanja. Porabljeno vodo obračunavamo tako, da delimo skupni strošek s številom stanovalcev.

Takoj pa moram pribiti, da je v mojem primeru drugače. V vrhne nadstropje, v kate-

rem stanujem, pride voda zaradi premajhnega pritiska samo takrat, kadar je vključen hidrofor v pritličju. Grelec v mojem stanovanju pa dela samo tedaj, ko je hidrofor vključen. Ker povzroča hidrofor precejšnji ropot, ga spodnje stranke često izključijo, jaz pa se zaradi tega ne morem kopati v stanovanju, saj mi grelec skoraj nikoli ne segreje vode. Srečo imam, če se v stanovanju vsaj lahko umijem s toplo vodo.

Na to nepravilnost sem že večkrat opozoril vodstvo nasele in stanovanjsko podjetje, vendar zaman. V posmeh vsem pa še vedno plačujem ekonomsko najemnino in enak delež za vodo kot drugi stanovanci. Vprašujem, kako dolgo bo še tako? Pričakujem, da bodo pristojni vsaj po objavi tega pisma naredili red.

Jože Muhič
Novo mesto
Mestne njive, blok 5

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah zdelujemo vse vrste tabornikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa ceramska dela hitro in kvalitetno.

Zahvala tovarni zdravil »KRKA«

Učenci osnovne šole Smihel pri Novem mestu so v ponedeljek, 25. novembra, ob 10. uri dopolnile prisostvovali zelo kvalitetnemu koncertu tria Lorenz, ki je zaigral najboljša dela najslavnejših skladateljev.

Ker je vstopnino koncerta krila tovarna zdravil KRKA v Novem mestu, se ji najlepše zahvaljujemo, saj je s tem omogočila učencem poslušanje koncerta, kar je redka prilika v našem mestu.

Zelimo, da bi bilo takih koncertov še več, kajti je tako bo mladina globlje spoznala glasbeno umetnost in se zanjo tudi navdušila.

Marija Kraus
osnovna šola Smihel

21. Rafko Irgolič
dec.

Pozabljeni 65. člen občinskega statuta

Po sledovih priporočila občinske skupščine Novo mesto o trgovini – Občinski statut je zakon in ustava v mejah občine, je zbir pravil, ki so jih prostovoljno sprejeli občani, zato ga moramo spoštovati – Samoupravni organi naj bi bili čuvar zakonitosti

65. člen statuta občine Novo mesto določa: »O priporočilih, ki jih dajejo občinska skupščina in njeni organi delovnim organizacijam, morajo razpravljati organi njihovega upravljanja in delovne skupnosti, o storjenih ukrepih pa obvestiti občinsko skupščino.

Ce se delovna organizacija ne ravna po priporočilih občinske skupščine, je dolžna o tem obvestiti občinsko skupščino in navesti razloge.«

V štirih novomeških trgovskih podjetjih smo vpraševali.

— Občinska skupščina Novo mesto je 28. decembra 1967 sprejela priporočilo o trgovini. Z njim je naložila trgovskim organizacijam, naj razmislijo o specializaciji, o medsebojnem sodelovanju, da bi bila poslovna sredstva trgovine bolj uporabljena, o tem, kako prilagoditi delovni čas potrebam potrošnikov, in o tem, kako z ustreznimi ukrepi pripomoči k boljšemu razvoju trgovine. Ali so vaši samoupravni organi razpravljali o tem priporočilu? Kaj ste storili za uresničitev tega, kar je z njim priporočeno, in ali ste o svojih ukrepih in stališčih obvestili občinsko skupščino?

STANDARD: »Razpravljali smo, poročali pa nismo.«

Marija Vesel, predsednica DS MERCATORJEVE enote STANDARD v Novem mestu: — O priporočilu smo razpravljali na seji DS. Specializacija je že uresničena, tudi izbiro blaga smo povečali, vse tehnično blago, ki ima konkurenčno ceno, jemljemo odtlej v grosističnem skladišču NO-

upravičeno nazivali hudomušni Novomeščani. S podjetjem DOLENJKA in STANDARD smo dosegli lepo sodelovanje v tehničnem blagu saj kupujeta oba skupaj za 50 odst. več v našem grosistič-

MIRKO LENART

nem skladišču. Prodajo pohištva smo prepustili STANDARDU, ki ima specializirano, sodobno prodajalno. Delovni čas smo prilagodili potrebam potrošnikov. Smo za integracijo s katerikoli podjetjem naše stroke, združitve našega podjetja s podjetjem živilske stroke pa bi bila, kot sodimo, neprimerna. O svojih stališčih občinske skupščine nismo obvestili, ker take zahteve ni bilo v priporočilu.

DOLENJKA: »Razpravljali smo, poročali pa nismo.«

Alojz Urbanč, direktor DO LENJKE, Novo mesto:

— O priporočilu smo v DS razpravljali. Naše prodajalne so specializirane. Sodelovanje se je povečalo z NOVOTEHNO, kjer smo letos vzeli za 100 odst. tehničnega blaga več kot prej, pa tudi s HMELJNikom, pri katerem jemljemo zdaj vse pivo. Prodajalne pohištva ne nameravamo opustiti, ker smo mešano podjetje in ustvarjamo s prodajo pohištva 250 milijonov Sdin prometa na leto. Mislimo, da je prav, da imamo to prodajalno zaradi konkurence. Delovni čas smo prilagodili. Gle-

ALOJZ URBANČ

de integracije smo menili, da je predlog Obs premalno ekonomsko utemeljen in da naj se razprava odloži do takrat,

ko bo integracija tudi ekonomsko proučena. O svojih stališčih občinske skupščine nismo obvestili, ker nismo vedeli, da bi to morali.

HMELJNIK: »Razpravljali smo, poročali pa nismo.«

Alfonz Čučnik, direktor HMELJNIKA, Novo mesto (z njim smo govorili, ker se prejšnji predsednik DS Nace Kovačič na priporočilo in razpravo o njem ni več spomnil):

— DS je o priporočilu razpravljala. Naše sodelovanje z DOLENJKO in STANDARDOM se je zelo povečalo, ker letos obe podjetji nabavljata vse pivo pri nas, prej sta ga pa v Ljubljani. Za integracijo smo, vendar nas bolj mika združitve z gostinstvom kot januarja 1968, s katerim je bilo priporočilo dostavljeno 29 pa s kakšnim trgovskim podjetjem, zaradi naše stroke. Druge stvari iz priporočila nas niso prizadele. O svojih stališčih občinske skupščine nismo obvestili, ker nam ni bilo znano, da bi to morali.

Takšni so odgovori. Naj dodamo, da je bilo v spremnem dopisu št. 020-03/66 od 17. januarja 1968, s katerim je bilo priporočilo dostavljeno 29 trgovskim organizacijam, ki

Vinko: „20 novih bom pridobil!“

V akciji za pridobivanje novih naročnikov vneto sodeluje tudi VINKO KILER, dostavljač pošte Leskovec pri Krškem. Doslej nam je poslal že 8 novih naročnikov, smeje pa trdi, da jih bo pridobil 20!

— Kaj pa bralci pravijo o „Dolenjcu“? — smo ga vprašali.

— Včasih tudi kako pilkro, zlasti tedaj, ko pobiram naročnino... — nam je prikupni Vinko hitro postregel z odgovorom.

Razen tega je 21-letni pismonoša še povedal, da redno obiskuje 10 vasi in da je v njih kar 286 naročnikov Dolenjskega lista. S tem je želel povedati, da je njegov teren že kar nasičen z domačim tednikom — No Vinko pa kljub temu namerava pridobiti 20 novih prijateljev Dolenjskega lista.

Vinko — lepa hvala, le tako naprej! Sd.

Rumena rutica

V deželah, kjer je promet močno razvit in je temu primerno organizirana tudi prometnovozgojna in preventivna dejavnost, so že pred leti v skrbi za večjo varnost otrok, zlasti pa najmlajših udeležencev v prometu, ukrenili vse, da bi čim bolj zavarovali otroke na cesti pred najhujšimi posledicami. Umislili so si rumeno baretko, ki jo nosijo na glavah otroci prvih razredov osnovne šole, ko grede v šolo in potem iz šole proti domu. Rumeno baretko vozniški raznih cestnih vozil prej opazijo na glavah otrok, zato so toliko bolj previdni, ker vedo, da so ti otroci prvič samostojno in brez varstva na cesti. Mednarodna statistika prometnih nesreč kaže, da v teh deželah število v prometu ponesrečenih otrok pada, kar je seveda zelo razveselljivo.

Glede na to, da je promet iz leta v leto gostejši, prometnovozgojna in preventivna dejavnost pa organizirana že na ravni evropskega povprečja, smo tudi pri nas pričeli s potrebno akcijo »rumena rutica«.

Ob pričetku tekočega šolskega leta sta občinski komisiji za varnost prometa na Jesenicah in v Kranju nabavili za prvošolske 1.300 rumenih rutic in jih razdelili v teh dveh občinah otrokom v prvih razredih. Otroci nosijo rumene rutice okrog vratu, kadar prihajajo v šolo in odhajajo po pouku proti

domu. Tako so vidni na cesti že na večjo razdaljo in so vozniki nanje lahko dovolj pazljivi.

Obe komisiji sta po radiu in tisku opozorili na akcijo tudi voznike, seveda predvsem iz teh dveh občin. Menimo pa, da se morajo z akcijo »rumena rutica« seznaniti čimprej vsi vozniki v Sloveniji, zlasti vozniki motornih vozil, kajti otroci z rumenimi ruticami se pojavljajo tudi na drugih območjih: Ljubljani, Celju in drugod.

Zato priporoča republiška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu vsem voznikom motornih in drugih vozil, da so zlasti do otrok z rumenimi ruticami se pojavljajo življenja teh malčkov in po potrebi pravočasno ustavijo vozilo, da ne bo prišlo od neljube nesreče.

Republiška komisija priporoča tudi staršem vseh prvošolčkov, naj sami nabavijo rumene rutice za svoje malčke, saj bodo tako otroci bolj varni na cesti.

Po drugi strani pa smo mnenja, da bi občinske komisije za varnost prometa razširile akcijo »rumena rutica« tudi na otroke, ki zadnje leto pred vstopom v prvi razred osnovne šole obiskujejo vzgojno varstvene zavode in druge otroške domove, kajti tudi ti se pojavljajo na cesti večji del brez nadzorstva. Zato naj ne bo staršem žal za dva ali tri nove dinarje za nabavo rutice, saj gre v prvi vrsti za varnost njihovih otrok.

DRAGO SUHI

ALFONZ ČUČNIK

delujejo v novomeški občini, v zadnjem odstavku napisano: »Prosimo, da vaši organi samoupravljanja o sprejetih sklepih in priporočilih razpravljajo in sprejmejo ustrezne sklepe, nas pa o storjenih ukrepih oziroma sklepih obvestite.« Naj dodamo še to: v vseh obiskanih trgovskih podjetjih so zatrjili, da so s svojimi stališči seznanili predstavnik skupščine in uprave ob raznih priložnostih ustno.

Izmed 29 trgovskih organizacij, ki so prejele priporočilo, je nanj odgovorila samo DROGA iz Portoroža. Doslej je občinska skupščina prejela pismene odgovore edino na svoje priporočilo o kulturi. Poslano je bilo 109 delovnim organizacijam, odgovore pa je poslalo 22 organizacij.

M. JAKOPEC

MARIJA VESEL

VOTEHNE, po dogovoru smo od NOVOTEHNE prevzeli prodajo pohištva, glede integracije pa smo že povedali svoja stališča ob prvih pogajanjih z DOLENJSKO pred leti. Ker že delujemo v okviru velikega podjetja MERCATOR, ne čutimo potrebe po novi integraciji. Delovni čas smo prilagodili potrebam potrošnikov. O svojih stališčih in ukrepih nismo obvestili občinske skupščine, ker v priporočilu, ki smo ga dobili, ni bilo to posebej zahtevano.

NOVOTEHNA: »Razpravljali smo, poročali pa nismo.«

Mirko Lenart, predsednik DS NOVOTEHNE Novo mesto:

— Na seji DS smo razpravljali o priporočilu. Specializacija je zdaj boljša. To velja tako za prodajalno na Glavnem trgu kot tudi za prodajalno AVTO DELI, ki ni več zavto-celja, kot so jo včasih

SPREJEM V PIONIRSKO ORGANIZACIJO — Cicibani na podružnični osnovni šoli v Gabrju se bodo vedno spominjali sprejema v pionirsko organizacijo. Starejši tovariši so jim pripravili lep in izbran kulturni program, razen tega so jim okoli vratu zavezali rdeče rute in jim nadeli pionirske kape (Foto: S. Dokl)

SUHOKRANJCI SE NE DAJO KAR TAKO — Tudi v najslabšem vremenu vozijo suhokranjski kmetje les v Sotesko. »Napišite za „Dolenjca“: Suhokranjskega kmeta niti ošiljene prekle ne zadržijo doma!« so mi zatrjevali do kože premočni vozniki (Foto: S. Dokl)

Ali se res bojimo alkoholikov?

Alkoholizem se je zelo razpasel, v družbi pa nimamo učinkovitih sredstev za spopad z njim - Lepi sklepi in stališča o načinu boja z alkoholizmom bodo ostali brez učinka, če ne bo končno le sprejet zakon o obveznem zdravljenju alkoholikov. Takšna je resnica!

27. novembra je bil v Novem mestu posvet o alkoholizmu. Priredil ga je novomeški center za socialno delo, sodelovali pa so zdravstveni delavci iz zdravstvenega doma in zdravstvenega centra, predstavniki RK, okrožnega sodišča, uprave javne varnosti, ZK, SZDL, sindikata, medobčinskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo in kadroviki delovnih organizacij. Na posvetu so ugotovili, da je na našem območju precej alkoholizma, ter sprejeli več stališč o tem, kako se spopadati s tem družbenim zlom. Prvi pogoj in osnova za uspešno odpravljanje alkoholizma pa je brez dvoma zakon o obveznem zdravljenju alkoholikov, ki ga že predolgo sprejemamo, tako so menili sodelujoči.

Na posvetu so posredovali udeležencem informacije o alkoholizmu v slovenskem merilu in jih seznanili s pojavi alkoholizma v novomeški občini. Ugotovili so, da

je najnuj potrebno organizirati dispanzersko službo za alkoholike, ki bi začela delovati s 1. januarjem 1969 pri vseh ambulantah in zdravstvenih postajah. Vsi zdravstveni delavci splošne prakse bodo imeli še v decembru seminar.

Ustvarili bodo skupno, točno evidenco alkoholikov, pri čemer bodo sodelovali zdravstveni delavci, zdravstveni center in uprava javne varnosti. Soglašali so s tem, da je v Sloveniji potrebno ustanoviti zaščitni dom za alkoholike, ki bi imel primerne delavnice, v katerih bi alkoholiki v času zdravljenja delali.

Na posvetu so govorili tudi o iztrežnitvenih postajah, ki jih v sodobnem svetu že poznajo, pri nas jih pa še nimamo. To so postaje, v katere odvedejo alkoholika, kadar je vinjen, in ga pod strokovnim vodstvom iztrežijo ter nato predajo v nadaljnje zdravljenje. Osnova takšnih postaj je v samoplačilu.

Ugotovili so, da obstajajo v vseh občinah odloki o prepovedi točenja alkoholnih pijač mladoletnikom in vrnjenim osebam, da pa teh od-

lokov žal nihče ne spoštuje. Veliko bi se dalo doseči tudi s primernimi sodobnimi načini opozarjanja šolske mladine na nevarnost alkoholizma.

Posvet je bil uspešen, udeležba pa je preseгла vsa pričakovanja. Brez dvoma so po daljšem času vnovič zaživela dejstva, ki opozarjajo, da se je treba z alkoholizmom spopasti. V dosedanjih postopkih smo v družbi govorili o alkoholizmu in alkoholikih tako, kot da se alkoholikov bojimo oziroma da se bojimo zanje. Skoraj zavestno smo zapirali oči pred kruto resnico tragedij v družinah alkoholikov, pred trpljenjem, strahom in divjaštvom, ki so jim v večini primerov podvrženi njihovi svojci. Ob vsej tej kruti resnici pa varnostni organi nimajo v takšnih primerih zakonite osnove za poseg. Vsi lepi sklepi in ugotovitve in še takšna zavzetost bodo zato ostali brez pravega učinka, če ne bomo z zakonom predpisali obveznega zdravljenja alkoholikov. Prav s sprejetjem tega zakona pa že predolgo odlašamo.

M. JAKOPEC

Srečanje dolenjskih izseljencev bo prihodnje leto na Vinici

Pred kratkim se je v Ortomlju prvič sestel širši odbor za organizacijo III. srečanja dolenjskih izseljencev, ki bo 12. in 13. julija 1969 na Vinici. Odbor bo že januarja izdal poseben propekt z opisom zgodovinskih, kulturnih in naravnih lepote Bele krajine in Dolenjske. Za srečanje bodo pripravili tudi posebne spominske značke. Dogovorjeno je bilo, da bo ob slavlju na Vinici več pomembnih kulturnih prireditev. Zanimljivo je predvideli slikarsko razstavo, razstavo OZN ter NOB.

Organizatorji pričakujejo, da se bo srečanja udeležilo večje število dolenjskih izseljencev, zlasti Belokranjcev, ki žive v tujini. Vinici bodo do slavlja izpeljali v kraju olupovalno akcijo. Tretje srečanje dolenjskih izseljencev pripravljajo vse dolenjske, posavske in belokranjske občine v tesnem sodelovanju.

Danes zadnji dan za vašo nagradno križanko!

Kaj prinaša na trg novi „Audi 100“

Trgovsko podjetje AUTOCOMMERCE v Ljubljani je predstavilo nov avtomobil iz serije tovarne Auto Union: AUDI 100, avtomobil reprezentativnega gornjega srednjega razreda, ki »vzbuja pozornost prav zato, ker ni pozornost vzbujajoč« — Uvoz: od februarja 1969 dalje.

V sredo, 4. decembra, je Franci NOVAK, sekretar podjetja AUTOCOMMERCE v Ljubljani, s svojimi sodelavci ter predstavnikom podjetja Auto Union iz bavarskega mesta Ingolstadt na tiskovni konferenci seznanil predstavnike tiska z novim avtomobilom tovarne AUTO UNION. Svetovna premiera novega avtomobila AUDI 100 je bila šele pred kratkim na Nemškem, tokrat pa so si ga ogledali tudi predstavniki »sedme vellesile« in zvedeli:

— da pomeni novo vozilo AUDI 100 resen namen tovarne, da poseže po vodilnih mestih v vrhu vozil srednjega razreda;

— da namerava tovarna z novim avtomobilom AUDI 100

konkurirati glede tehničnih dosežkov, udobja in tudi cene vsem avtomobilom evropske proizvodnje srednjega razreda;

— da bo stekel AUDI 100 prve dni januarja 1969, da pa bo že zgodaj pomladi na voljo tudi našim kupcem.

Lani so v podjetju AUTOCOMMERCE prodali 1060 avtomobilov Audi, letos okrog 1400, prihodnje leto pa računajo že s prodajo pribl. 2800 avtomobilov iz tovarne Auto Union. — Novi avtomobil bo tovarna proizvajala v treh variantah:

Kot AUDI 100 — 80 KM (normalen bencin) in kot AUDI 100 S (90 KM) ter AUDI 100 LS (s 100 KM), ki ju bo treba napajati s super bencinom. Pri novem avtomobilu so poskrbeli zlasti za varnost potnikov, za širok notranji prostor in dobro opremo, za temeljito gretje in prezračevanje, izredno velik prtljažni prostor (650 l prostornine!), pod njim pa za rezervoar za 58 l goriva. Kot je znano, poganja vse avtomobile AUDI štirivalkni, štirivaljni motor s prostornino 1760 cm in s pogonom na prednjih kolesih. Podvozje in nadvozje novega AUDI 100 sta konstruirana popolnoma na novo; podvozje je zavarjeno s karoserijo. Tovarna navaja pri vseh 3 va-

riantah novega avtomobila: poraba 8,9 l goriva (po DIN predpisih).

Cprav glede cene na tiskovni konferenci nismo mogli dobiti konkretnih podatkov (znane so monetarne težave zahodnih držav), so predstavniki podjetja in tovarne povedali, da bo AUDI 100 v vseh variantah konkurenčen vozilom istega razreda. »Izredna udobnost in zanesljivost« — to dvoje smo slišali na tiskovni konferenci najpogosteje, ko je tekla beseda o novem avtomobilu AUDI 100.

DI.

Mednarodni seminar v Čateških Toplicah

Od 12. do 16. decembra bo v Čateških Toplicah mednarodni seminar ISMUN/IUS. ISMUN je kratica za mednarodno študentsko gibanje za Združene narode s sedežem v Zenevi, IUS pa je mednarodna zveza študentov s sedežem v Pragi. Organizatorja srečanja sta zvezni center klubov OZN v SFRJ in Zveza študentov Jugoslavije. To je prvi seminar te vrste, udeležilo pa se ga bo kakih 15 predstavnikov iz vsake mednarodne študentske organizacije. Uradna otvoritev bo jutri ob 10. uri dopoldne v terapevtski dvorani Čateških Toplic.

V pralni stroj

ker vsebuje **OXYLAN**

Tovarna platnenih izdelkov INDUPLATI Jarše

izdeluje
zavese in
namizne garniture
iz sintetike

NOVOLETNA DARILA

boste izbrali
najlažje in najbolje
v naši

BLAGOVNICI v NOVEM MESTU

Sejmišča

Na sejmu
v Novem mestu

9. decembra je bilo na novomeškem sejmišču naprodaj 635 prašičkov, prodali pa so jih 502. Manjši so šli v denar po 120 do 160 din, za večje pa so zahtevali 170 do 280 din.

Brežiško sejmišče

Zaradi zapore sejmov je bil v soboto, 7. decembra, izredno slab dagon na brežiškem sejmišču. Naprodaj je bilo samo 320 pujskov, prodali pa so jih 302. Manjše so prodajali po največ 7 din kg, večje pa po 5,80 din kg.

Poslej bo tudi v črnomaljskih prodajalnah, kot je Manufaktura, večja izbira blaga.

D-market v Bršlinu ni le pomembno preskrbovalno središče, marveč tudi eden najlepših DOLENJKINIH objektov na območju Novega mesta

NOVO MESTO - TREBNJE - ČRNOMELJ

Novi „DOLENJKIN“ trikotnik

S pripojitvijo STP POTROŠNIK je postala DOLENJKA največje trgovsko podjetje na Dolenjskem - Večji skladi in boljši osebni dohodki - Prihodnje leto gradnje v treh krajih - Zagotovljena večja izbira!

ka za prihodnje leto. Tako bo leta 1969 predvidoma ustvarila 83 milijonov din prometa, od tega 65 milijonov v detajlistični in 18 milijonov v grosistični mreži.

Cviček iz odkupljenega grozdja

HMELJNIK opušča odkup vin in se loteva odkupa grozdja - Letos so prodali 90.000 steklenic cvička - Skladišča so osrednji problem

Trgovsko podjetje HMELJNIK v Novem mestu je dobilo letos sodoben stroj za polnjenje steklenic s pivom. Ta stroj je pravzaprav cela strojna proga, v kateri se steklenica najprej opere, nato odcedi, napolni s pivom, začepi in končno stroj še nalepi nanjo etiketo. V eni uri napolni 4000 polilitrskih steklenic. Piva odslej ne more več zmanjkati, saj je ob največji potrošnji še vedno neizkoriščenih 30 odst. zmogljivosti tega stroja. HMELJNIK se razen tega zavzema za oskrbo domačega tržišča z dobrim, domačim vinom. Od proizvajalcev odkupuje samo res kvalitetna vina, večji del pa odkupuje grozdje in predeluje v vino.

Lani je ustvaril HMELJNIK s prodajo alkoholnih in brezalkoholnih pijač za 6.740.000 din prometa. Polovico prometa so ustvarili s prodajo pijač v steklenicah, drugo polovico pa s prodajo odprtih vin. Letos bo promet pijač v steklenicah večji, manjši pa z odprtimi vini. HMELJNIK je lani prodal za 4 vagone cvička v steklenicah, letos pa že 9 vagonov.

Letošnje deževno poletje je vplivalo na to, da promet ne bo veliko večji od lanskega, čeprav je letos obiskalo naše območje več turistov in čeprav ima tudi HMELJNIK, kot smo že povedali, večje zmogljivosti. Za nakup pol-

nilnega stroja so porabili 350.000 din svojih skladov, pivovarna UNION iz Ljubljane pa jim je odobrila za del nakupa premostitveni kredit.

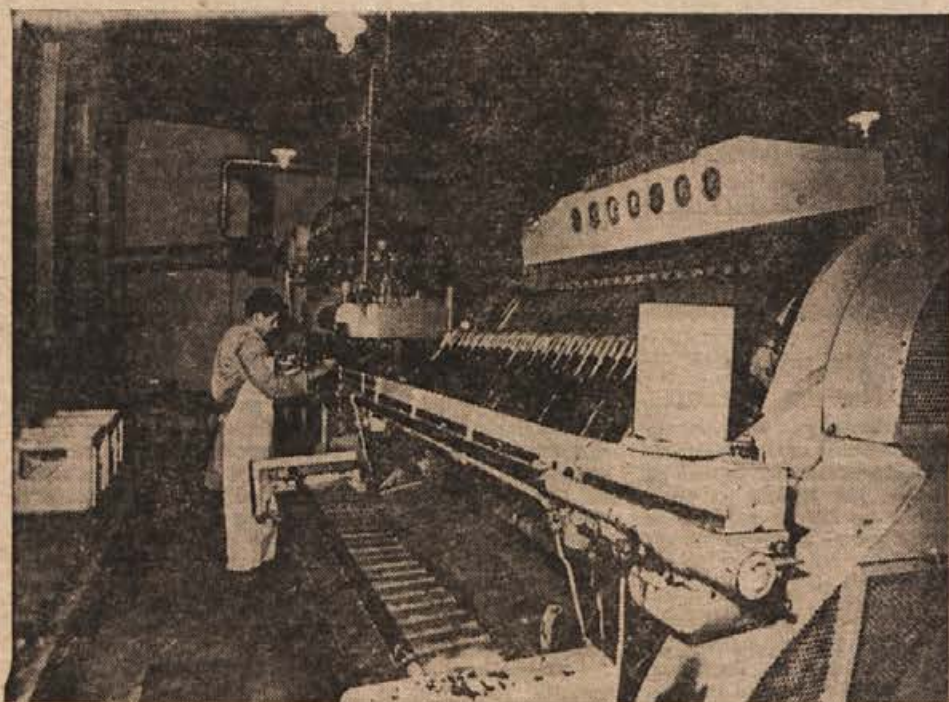
Od pridelovalcev ne odkupijo več toliko vina kot dolej. Kupujejo samo res kvalitetna vina, sicer pa kupujejo grozdje in ga sami predelujejo v vino. Na Malkovcu, znanem območju cvička, so letos odkupili toliko grozdja, da proizvajalci vina ne ponujajo več. Precej grozdja so odkupili tudi na Drenovcu. Grozdje torej odkupujejo bolj v sosednjih občinah in manj v novomeški, kjer ni prave blagovne proizvodnje vina in kjer presežke vina pokupijo

domači gostinci. Letos je HMELJNIK napolnil 80 odst. svoje kleti z vinom iz odkupljenega grozdja, lani pa le 30 odst.

Glavna težava HMELJNIKA so skladiščni prostori. Zdaj imajo skladišča na dveh koncih, oboja pa so premajhna. Nova skladišča bi veljala brez komunalnih del 2.400.000 din. Pretežni del prostorov bi bil namenjen za polnjenje in skladiščenje pijač v steklenicah. 300.000 din imajo že zbranih, tudi idejni osnutek je izdelan, treba pa bo dobiti kredite za preostali znesek. Na srečo nekatera sorodna podjetja od drugod že kažejo zanimanje za takšno gradnjo.

Ob vsaki priložnosti marmelada

Belsad

Takšen je novi polnilni stroj za polnjenje polilitrskih steklenic s pivom pri novomeškem HMELJNIKU. Stroj napolni v eni uri 4000 steklenic. Obljubljajo, da odslej piva v steklenicah ne bo več primanjlovalo, ker ostaja ob največjih potrebah 30 odst. zmogljivosti tega stroja neizrabljenih (Foto: M. Jakopec)

■ Samostojnega splošnega trgovskega podjetja POTROŠNIK v Črnomlju ni več. 1. decembra je dokončno postalo sestavni del novomeške DOLENJKE, ki je tako razširila svojo mrežo še na območje črnomaljske občine.

■ Tako povečano preskrbovalno območje - novomeška, trebanjska in (na novo) črnomaljska občina - so začeli nekateri imenovati DOLENJKIN trikotnik.

■ DOLENJKA je postala največje trgovsko podjetje na Dolenjskem. Število prodajal je s pripojitvijo POTROŠNIKA povečala na 63, število zaposlenih pa na 235.

Podlaga za razgovor: podobni rezultati!

Pet bistvenih skupnih lastnosti in prednosti so našli za obe podjetji, STP POTROŠNIK in DOLENJKO, ko so se začeli pogovarjati o medsebojnem poslovnem sodelovanju:

- sorodnost stroke glede prodaje blaga;
- regionalna in dobra prometna povezava: trgovinskih mrež obeh podjetij;
- možnost združitve akumuliranih sredstev in hitrejših investicij v širjenje in modernizacijo poslovalnic;
- pocenitev upravnih stroškov in stroškov režijskih služb in
- možnost boljšega nagrajevanja zaposlenih z znatnim povečanjem njihovega standarda.

Ob tem so vzporedili promet, dohodek, poslovni uspeh, sklade, število zaposlenih, osebne dohodke in podobno (po zaključnem računu leta 1967) ter ugotovili, da ekonomski rezultati dovoljujejo tesnejše poslovno sodelovanje med podjetjema.

Za primerjavo nekaj takih rezultatov:

■ DOLENJKA - promet 47.056.140 din, celotni dohodek 40.403.065 din, dohodek 3.938.237 din, skladi 1.184.815 din in število zaposlenih 155;

■ POTROŠNIK - promet 13.594.358 din, celotni dohodek 13.594.358 din, dohodek 1.280.367 din, skladi 271.850 din in število zaposlenih 64.

Zakaj pripojitev?

Na referendumih so se zaposleni v obeh podjetjih odločili za pripojitev POTROŠNIKA k DOLENJKI.

Za to je govorilo devet prednosti:

- zmanjšanje upravno-prodajne režije;
- povečan obseg prometa in možnost investicijskih del po enotnem programu;
- možnost za večje osebne dohodke;

- bolj smotrna poraba sredstev s hitrejšim obratovanjem obratnega kapitala;

- večja možnost za novo poslovno poseganje na nova (sosednja) območja;

- boljša izraba skladišč in prevoznih sredstev;

- zmanjšanje poslovnih stroškov;

- zagotovitev boljše preskrbe poslovalnic z blagom;

- večja izbira itd.

Edina pripomba na te prednosti: negativnih posledic ob taki združitvi podjetij (pripojitev) ni!

Vse službe samo pri DOLENJKI

Komercialne, nabavne, upravne in splošne službe so postale po pripojitvi skupne in samo pri DOLENJKI.

POTROŠNIKOVO UPRAVO so v celoti razformirali, prav tako vse njegove organe.

Pravice zaposlenih iz pripojenega podjetja bo zastopalo 8 članov v delavskem svetu DOLENJKE in dva člana v njenem upravnem odboru. Delavski svet se bo tako povečal na 31, upravni odbor pa na 9 članov.

Skupaj: 63 prodajal v 26 krajih

Tako se je po volji združujočih se kolektivov končala samostojnost podjetja, ki je pod imenom STP POTROŠNIK preskrbovalo petero središč črnomaljske občine z 19 prodajalnami. POTROŠNIK je nastal po reorganizaciji trgovske mreže leta 1962 in se povečal leta 1966 po spremembi poslovalnic.

Za DOLENJKO pomeni dan POTROŠNIKOVO pripojitve čas, ko je začela biti preskrbovalka za tri občine in ko se ji je s tem ponudilo častno prvo mesto med največjimi trgovskimi podjetji na Dolenjskem.

Tudi DOLENJKA ni od nekdaj taka kot danes. Nastala je ob reorganizaciji in integraciji trgovine v novomeški občini leta 1962, povečala pa se je po priključitvi mokronoškega TRZANA in nekaterih drugih poslovalnic ter z novimi poslovalnicami v Novem mestu, ki jih je sama gradila (samopostrežnica v Bršlinu in ob Cesti herojev).

Pred POTROŠNIKOVO pripojitvijo je imela DOLENJKA 44 prodajal v 21 krajih novomeške in trebanjske občine.

Že prihodnje leto novih 900 m²!

Prednosti združenih podjetij je DOLENJKA že upoštevala v načrtu denarnega učin-

Tako povečanje bo zagotovilo podjetju, da bo uredilo oziroma izboljšalo več stvari. Zanesljivo se bodo povečali osebni dohodki zaposlenih (povprečni OD naj bi bil po analizi, ki so jo naredili pred pripojitvijo POTROŠNIKA, okoli 986 din), pomnožila se bodo sredstva za razširjeno reprodukcijo oziroma za nadaljnje urejevanje poslovnih prostorov itd., več sredstev pa bo tudi za nove gradnje. Na novo naj bi DOLENJKA v prihodnjem letu ustvarila tudi 1.930.000 din skladov.

Ob taki finančni letini, kakor jo predvideva načrt, bi imela DOLENJKA za leto 1969 3.420.000 din za investicije, s tem denarjem in s posojili pa bi zgradila novih 900 m² prodajnih prostorov.

V programu za leto 1969 so predvidene nove gradnje v Črnomlju (blagovnica), Straži (potrošniški center) in Novem mestu (market na Znančevih njivah).

DOLENJKINI poslovni prostori, ki jih upravlja novomeško stanovanjsko podjetje, so pretežno že prenovljeni, preostale pa bodo uredili do leta 1970. To leto se bo DOLENJKIN promet povečal že na okoli 100 milijonov din, kar bo zagotovilo nova sredstva za nadaljnje utrjevanje in širitev trgovskega omrežja na Dolenjskem.

Občinske meje niso ovira za skupen jezik!

Pripojitev POTROŠNIKA k DOLENJKI je poučen in zgleden, a gotovo ne zadnji primer poslovnega združevanja podjetij v službi potrošnikov.

Podjetji sta se zelo hitro sporazumeli za tako obliko in ju občinske meje in drugačne želje posameznikov niso niti najmanj ovirale, da ne bi mogli uresničiti preštudirane, z računi utemeljene, in kot so ugotovili, še najbolj perspektivne pripojitve.

S tako obliko združitve je nastalo eno, toda večje, močnejše, bogatejše in sposobnejše podjetje, ki bo neprimer- no laže kos nalogam trgovine na obeh straneh Gorjancev, od Kolpe do Mirne in še dlje, kot so bila podjetja pred združitvijo.

Svoboden je tisti, ki zna spoštovati in braniti svobodo drugega človeka

Že med pripravami na VI. kongres ZKS se je pokazala in jasno izoblikovala zahteva po idejnopolitičnih izhodiščih in ciljih prihodnjega vsestranskega razvoja Slovenije. VI. kongres ZKS je obravnaval te dni vsa ključna vprašanja sedanjega časa ter določil cilje in naloge slovenskih komunistov v času do prihodnjega kongresa in v daljšem obdobju. Ob tem je sprejel tudi **RESOLUCIJO O STALIŠČIH IN NALOGAH SLOVENIJE**, iz katere objavljamo nekaj odlomkov.

Cilj socializma je družba, osvobojena razrednih protislovij in nasprotij, kulturno, ekonomsko in tehnično napredna, demokratično organizirana, z uveljavljenimi moralnimi načeli, ki temelje na solidarnosti delovnih ljudi v združenem delu kot bistvenem elementu družbenoekonomskih odnosov v samoupravni socialistični družbi. Tak cilj je mogoče doseči le s prizadevanjem in z ustvarjalnostjo več generacij. Komunisti naših dni pa moramo na poti k temu zgodovinskemu cilju storiti vse, kar je že danes uresničljivo.

Cilj vsake socialistične družbene akcije mora biti ustvarjanje takih družbenih odnosov in materialnih pogojev, v katerih bo vsak lahko razvijal svoje ustvarjalne moči družbi in sebi v prid. Boj za socializem je hkrati tudi boj za demokracijo in narobe. Iz človekove odgovornosti do drugega človeka, iz medsebojne tovariške povezanosti in solidarnosti raste tudi družbena odgovornost.

O obrambi domovine

Obramba domovine je integralna komponenta samoupravljanja. Komunisti si bomo prizadevali za uresničevanje koncepta vseljudske obrambe kot edino možne oblike uspešnega odpora morebitnemu zavojevalcu in zmage nad njim. Pri tem ne gre samo za obrambo nacionalne suverenosti, temveč za ohranitev samoupravnega socialističnega sistema kot največje pridobitve delovnega človeka. Obramba Slovenije in Jugoslavije je hkrati skupni interes vseh narodov, njihova življenjska potreba. To so temelji, na katerih sta zasidrana moč in življenjska koncepta vseljudske obrambe.

Vsak komunist in vsak občan mora najti svoje mesto v sistemu vseljudske obrambe, pripravljen in usposobljen, da vsak trenutek uresniči svojo pravico in izpolni dolžnost do svobode, humanega poslanstva samoupravljalkega socializma in do narodne suverenosti.

O človekovi kulturi

Kulturna ustvarjalnost in človekova kultura sta bistveni prvini samoupravne socialistične družbe in njena neločljiva sestavina. Svoboda ustvarjalnosti je sestavni del boja za osvoboditev človeka. S teh izhodišč se komunisti bojujemo za družbenoekonomsko in politično temelje svobode in s tem ustvarjamo podlago za svoboden in vsestranski razvoj kulturnega življenja. Da bi utrdili doseženo stopnjo svobode umetniške in znanstvene ustvarjalnosti ter omogočili smotrni in celovit kulturni razvoj slovenskega naroda, se komunisti zavzemamo za program kulturnega razvoja Slovenije. Oblikovanje idejnih in političnih izhodišč tega programa, sodelovanje vseh družbeno-političnih organizacij, vseh kulturnih ustanov, dejavnosti in posameznikov bo spodbudilo učinkovitejše razreševanje nasprotij, ki se še pojavljajo na kulturnem področju družbenega življenja.

Slovenski komunisti se bomo zavzemali, da bosta dobila prednost tisto delo in tista dejavnost, ki utrjujeta v človeku zavest o smiselnosti njegovih ustvarjalnih naporov, usmerjenih k višjim, veljavnejšim smotrom človeka in družbe.

Samoupravljanje je podlaga in oblika združevanja kulture, znanosti in izobraževanja s celotnim družbenim delom. Zato bomo spodbujali razvoj samoupravnih odnosov v kulturi in pospeševali samoupravno združevanje kulturnih dejavnosti tako med njimi samimi, kakor tudi z drugimi področji družbenega življenja.

Z družbenimi sredstvi moramo spodbujati predvsem kvalitetno mladinsko literaturo, ki posreduje mladini etične vrednote, dosežke naše in tuje kulture ustvarjalnosti ter znanstvena spoznanja. Odlučno pa odklanjamo vse pojave nekvalitetne »kulturne« proizvodnje, kakršna streže najnižjemu okusu.

Za ves VI. kongres je zelo značilna velika udeležba delegatov v razpravi. Živahen pomenek se je odvijal tudi med odmori, kar vidite na gornji sliki (Foto: Busić — DELO)

ZK v žarišče

(Nadaljevanje s 1. str.)

Delovni ljudje si razen materialnih žele tudi moralnih vrednot

Odpor, ki ga kaže velika večina delovnih ljudi ob primerih, ko niso upoštevana moralna načela naše družbene ureditve kaže, da naši delovni ljudje ne hlepijo le za materialnimi vrednotami. Samoupravna družba torej teži za ustvarjanjem moralnih vrednot, vendar smo v takšnih težavah nizižani. Komunisti moramo biti zato na čelu družbenega pritiska za hitrejšo odpravo napak, krivic v socialnih razmerah in podobnega. Tu je potreben odločen politični boj, ker sovražniki socializma, politikanti in demagogi takšno stanje izkoriščajo.

Mladim moramo pustiti da »shodljok, toda shoditi morajo v okviru samoupravljanja in svojih samoupravnih pravic in dolžnosti. Omogočiti jim moramo, da v kovačnici dela, premagajo težave in tegobe življenja, kujejo svoj obraz in lik samoupravljalca in nosilca družbenega napredka.

Samoupravljanje in znanost morata z roko v roki

Samoupravljanje ne moremo nadomeščati z menažestvom in ne razvijati z državnimi posegi, ker je obema lastno priskrbovanje odločanja. Naše samoupravljanje naj vedno bolj povezuje ustvarjalno delo in odločanje ter upravljanje. Sodoben svet namreč vedno bolj in bolj zahteva za delo zavzetega delavca. Pri tem bomo morali v bodoče veliko bolj uporabljati znanost, tako pri ustvarjanju teoretičnih kot tudi praktičnih zasnov samoupravljanja.

Združeno delo naj spreminja naše gospodarstvo in ga posodobimo. Načrtovanje prilagojeno samoupravnim odnosom, bo tu moralo izpolniti sedanjo vrzel. Načrtovanje mora kot oblika družbenega sporazumevanja postati ena izmed temeljnih oblik samoupravnega gospodarjenja.

Komunisti morajo odkrivati vzroke neenakosti in temu prilagajati svojo politiko. Pri tem pa ne smemo zaiti v uravnilovko, ki je ekonomsko nesprejemljiva. Samoupravna solidarnost, ki je že zažvela v krajevnih skupnostih, nekaterih občinah, delovnih enotah in delovnih organizacijah, kjer z združenimi močmi rešujejo skupne težave, dokazuje, da znajo naši delovni ljudje tudi sami poiskati zdrave rešitve.

Pri ustvarjanju zasnov za gospodarski razvoj Slovenije pa ne moremo pozabiti na to, da je Slovenija tisti del Jugoslavije, ki je najbolj odprt v zahodni svet. Pri gospodarskem načrtovanju zato ne moremo mimo soočenja s tujim tržiščem.

Statut na stvaren način oblikuje vlogo Zveze komunistov

Uvodno besedo k predloženemu statutu ZK Slovenije je podal Stane Dolanc. Zveza komunistov Slovenije je od svoje ustanovitve v letu 1937, pa do danes globoko posegla v družbeno in ekonomsko bistvo slovenskega nacionalnega vprašanja, je dejal tov. Dolanc in je pred slovenskim narodom prevzela odgovornost za njegov nadaljnji razvoj.

Govorec o značilnostih statuta je dejal, da smo v dosedanjih statutih in dokumentih ZK govorili samo o splošni politični vlogi ZK, v tem statutu pa to vlogo natančneje opredeljujemo v idejnem, moralnem in organizacijsko političnem ter akcijskem pogledu, kot celoto.

Gre torej za aktivno in ustvarjalno vlogo članstva in organizacij ZK na vseh ravneh. Komunisti v stalnem političnem procesu javno in enakopravno izražajo svoja mnenja in stališča, razčiščujejo družbena protislovja in sodelujejo pri ustvarjanju spoznanj, idej, stališč in sklepov ZK.

Marksistični krožek dela

Na šoli za zdravstvene delavce je pričel delati marksistični krožek. V okviru krožka bodo razpravljali o različnih idejnopolitičnih vprašanjih ter o najvažnejših problemih doma in v svetu.

Pravica kmetov do samoupravljanja

Kmetje se morajo bolj vključiti v samoupravni sistem in se uveljavljati v njem, in to v krajevnih skupnostih, v občini, pa tudi v republiki in zvezi, kjer se oblikujejo ekonomski pogoji in politika razvoja kmetijstva, vzgoje, izobraževanja, socialna politika itd. Ta pravica in odgovornost jim pripadata na podlagi njihovega deleža pri ustvarjanju družbenega proizvoda.

Izhod iz sedanjih razmer v zasebni proizvodnji je predvsem v povečanju blagovne proizvodnje in s tem dohodka kmečke družine. To je mogoče doseči z razvijanjem kooperacije in s povečano produktivnostjo dela ter s smotno izobrazbo celotnega fonda dela kmečke družine tudi zunaj kmetijstva.

Mladina in nesocialistični pojavi

Analiza letošnjih študentskih dogodkov v Ljubljani je pokazala, da je bil to napreden odpor mladega človeka proti konkretnim nesocialističnim pojavom v naši družbi. V študentskem gibanju se niso mogli uveljaviti ekscesi in protisocialistične težnje. V njem so prevladovala težnje za odgovorno in učinkovito samoupravno reševanje družbenih problemov in organizirano odpravljanje vseh deformacij in slabosti. V družbenih organizacijah je začela mladina pospešeno reševati mnoga temeljna vprašanja, ki jih je že dalj časa postavljala na dnevni red. To so zlasti socialna struktura študentov in dijakov, materialni položaj mladinskih organizacij, položaj učencev v gospodarstvu, zaposlovanje in kadrovska politika v delovnih organizacijah. Vključevanje dijakov in študentov v študijski proces in samoupravne odnose zahteva na eni strani njihov vse bolj aktiven in odgovoren odnos do študija, hkrati pa bistveno prispeva k mnogim pozitivnim družbenim premikom.

O sredstvih javnega obveščanja

Delovanje tiska, radia, televizije in filma dobiva v sodobnih razmerah čedalje večji vpliv na kulturno in politično življenje. Sredstva javnega obveščanja so še posebno pomemben dejavnik v samoupravnem razvoju ne le s posredovanjem informacij družbeno aktivnemu človeku, ampak tudi kot tribuna demokratičnega boja mnenj in družbene kritike.

Zveza komunistov se bo tudi v prihodnje zavzemala za vsestranski razvoj sredstev javnega obveščanja, za svobodo javnega izražanja misli in prepričanj, za objektivnost informiranja in poglobljen, kritično odgovoren odnos do javnega mnenja, za čim širše odpiranje množičnih komunikacij vsej demokratični javnosti.

O verski svobodi in svobodi vesti

Zgodovinske izkušnje narodnoosvobodilnega boja in povojnega revolucionarnega dela potrjujejo, da versko prepričanje ni ovira za vključevanje ljudi v graditev socialistične družbe. Za enakopravno delovno sodelovanje svetovnonazorske in verske različnosti niso bistvenega pomena.

Ustavna in druga zakonska načela o ločitvi cerkve od države, o svobodi vesti in verskega prepričanja, o svobodnem izpovedovanju vere, o nedopustnosti zlorabe cerkve in vere v politične namene, o ločenosti šole od cerkve, o enakosti državljanov pred zakonom niso formalna gesla, ampak merila za demokratičnost in humanost socialističnih družbenih odnosov. — Možnosti za versko svobodo in svobodo vesti bodo toliko boljše, kolikor bolj se bo cerkev na Slovenskem osvobodila ostankov politične klerikalne miselnosti zlorabljavanja verskih čustev v politične namene.

Prvaki Opere in Drame nastopili v Trebnjem

Občinski svet kulturno-prosvetnih organizacij je v nedeljo priredil v Trebnjem nastop solistov Drame in Opere iz Ljubljane v spomin 50-letnice Cankarjeve smrti. Pevci ljubljanske Opere Vilma Bukovčeva, Ladko Korošec in Rajko Koritnik ter igralca Drame Iva Zupančičeva in Stane Sever so pripravili lep kulturni večer, vreden spomina našega velikega pisatelja in dramatika. Razen čestitke vsem nastopajočim so gledalci še posebej čestitali basistu Ladku Korošču za 25-letnico njegovega umetniškega delovanja.

Koncert v Cankarjev spomin

V novomeškem Domu kulture bo v soboto, 14. decembra, ob 19. uri koncert v počastitev 50. letnice smrti velikega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja. Nastopili bodo orkester in solisti ljubljanske akademije za glasbo, skupaj 60 članov. Na sporedu bodo Rossinijeva, Mozartova, Škerjančeva, in Paganinijeva dela. Solisti bodo: Maja Teiban (flavta), Sabira Hajdarović (mezosopran) in Vili Jamšek (violina). Dirigiral bo profesor Uroš Prevoršek. Za kolektivni obisk dijakov in učencev osnovnih šol bo prireditelj koncerta (Zavod za kulturno dejavnost) odobril izreden popust pri vstopnicah, ki bodo znižane po 2 din.

Slovenska matica v prihodnjem letu

V založbi Slovenske matice bo izšlo prihodnje leto več slovenskih strokovnih in leposlovnih del, med njimi Zgodovina slovenskega slovstva VI (Lino Legiša), Slovenske ljudske pesmi I (nova izdaja vsega danes znanega ljudskega pesemskega gradiva bo obsegala deset zvezkov in bo petkrat večja kot Strekijeva zbirka), Arhitektura 17. stoletja na Slovenskem (Nace Surni), domače leposlovje pa bo zastopano z naslednjimi deli: Lavo Cernj, Moja tržaška leta; Izidor Cankar, Leposlovje, eseji, kritike; Slovenska dramatika 1945-1965 (antologija povojne slovenske dramatike); izšla pa bodo tudi drame Primoža Kozaka (Dialog, Afera in Kongres).

P. B.

Knjiga o Tisnikarju

Kot smo izvedeli, pripravljata umetnostni kritik Marjan Tršar ter prof. Karel Peček, ravnatelj slovenjegrške galerije, knjigo o slovenskem slikarju Jožetu Tisnikarju. Tisnikar je pred leti razstavljal v Dolenjski galeriji, njegova kostanjeviška razstava (z recitalom iz Grumovega Belega azila) pa je bila eden najzanimivejših likovnih dogodkov na Dolenjskem v zadnjih letih.

PODALJŠANI RAZSTAVI V NOvem MESTU

Razstava arheoloških najdb iz Kandije in slikarska razstava FRANCETA SLANE v Dolenjski galeriji sta podaljšani do 15. januarja 1969.

Vabljeni!

Prizor iz I. dejanja Finžgarjevega DIVJEGA LOVCA v izvedbi članov prosvetnega društva »LOJZE KOSAK«

Kostanjevčani med gorškimi Slovenci

Val navdušenja v Gorici: praznik za zamejske Slovence — »Kdaj boste spet prišli med nas?« — Pristrčne pozdrave vsej Dolenjski, solze navdušenja ob slovesu — Slovenski župnik dolenjskim igralcem: »Jaz sem vaš dolžnik!«

V nedeljo, 17. in v ponedeljek, 18. novembra, se je 55 igralcev kostanjeviškega prosvetnega društva »Lojze Kosak« mudilo v Gorico, kjer so zamejskim Slovincem v največji dvorani Stare Gorice zaigrali Finžgarjevo ljudsko igro s petjem in plesi — »Divji lovec«. Kulise je za to uprizoritev izdelal znani slovenski umetnik Maksim Gaspari in prav s to opremo je režiser Lado Smrekar vsestransko dosegel tisto pristno domačijsko vzdušje, ki ga ima doma vseh Finžgarjevo literarno delo. Vsako prizorišče zase je posebna Gasparijeva razglednica, oplemenitena s pristnimi gorenjskimi nošami in živimi liki, ki so zrasi iz Finžgarjeve literarne predloge. Igro so Kostanjevčani nastudirali za 100-letnico slovenske gledališke kulture. Studij se je vlek cel leto, tako da nekateri niso držali tega napora, uspeh pa seveda ni izostal.

Preden so se igralci napotili čez mejo, so dali dve predstavi v Brežicah. Pred Brežičani kostanjeviški igralci zmeraj radi nastopajo. Zadnje gostovanje pa je bilo še posebno uspešno. Kar dvakrat je bila prostrana brežiška dvorana zasedena do zadnjega kotička. Občinstvo je spremljalo dogajanje na odru s tako zbranostjo in navdušenjem hkrati, da je bilo igralcem v pravi užitek nastopati. Da, v veliki meri je k tako veličastnemu uspehu v Stari Gorici pripomoglo prav brežiško občinstvo, ki je dalo igralcem na pot pogum in vero v njihovo poslanstvo. In s to popotnico so Kostanjevčani šli od doma.

Tudi onkraj meje imajo Slovenci martinovanje. Prav to pa je sprva med igralce prinašalo bojazen, da ne bo obiska. Toda kmalu je boja-

zen izginila, kajti prostrana dvorana se je napolnila do zadnjega kotička. Na obrazih prihajajočega občinstva, ki je začelo prihajati že celi dve uri pred predstavo, je bila neka slovesna zbranost in resnost. Vse to je kazalo, da bodo predstavo morda hladno sprejeli. Slednjič so zapeli zvonovi in zastor se je dvignil. Resnost je izginila, slovesna zbranost pa se je prelila v navdušen pozdrav odprtemu odru. Dramsko dejanje je teklo dalje, ploskanju med izvajanjem na odprti sceni ni bilo ne konca ne kraja. Dvorano je zajel vihar nepopsnega navdušenja, ki se je šele v odmoru polegel.

Seveda se je to poznalo tudi na odru. Igralci so bili razigrani in so dali vse od sebe. Janez in Majda sta igrala kot še nikoli, Gašper in Tonček prav tako, plesi so bili izvedeni tako, kot bi jih izvajal en sam plesalec, in ne šestnajst! Pevci so peli, kakor bi se zavedali, da so v domovini petja. Ves oder je bil en sam utrip, ki je razdalja materino besedo vsem tistim, ki so trpeli zanjo in vedo njeno ceno.

Slednjič je stopil na oder nadškofjski stolni župnik prof. dr. Kazimir Humar, ki je začel svojo pozdravno besedo nekako takole: »Vaše gostovanje, dragi Kostanjevčani, je za Gorico in Goriško velik praznik.« Dvorana je zagrmela v dolgotrajen aplavz. Govornik je nadaljeval kar med ploskanjem. Zahvaljeval se je za izbrano in pristno govorico, za doživeto igro, za srečanje, za prelep večer. Odgovoril mu je režiser, ki je rekel, da je materina beseda naša najdražja dota, ki jo je treba skrbno varovati, bdeti nad njo in se zanjo tudi žrtvovati in v tem posnemati naše velike zgledne, ki so slovensčini posvetili vso svojo ljubezen in življenje.

Igralci so se porazgubili po garderobah, toda ne za dolgo, kajti pred vrati garderob so se zbrali celi roji dijakov, dijakov, študentk in študentov, ki so čakali, da bi se enkrat videli Janeza in Majdo pa Gašperja in Tončka. Ostali so dolgo v pristranem pomenku, ki jih je zbližal in je bil dragocen pozdrav iz domovine. Kaki dve uri po

predstavi so se igralci zbrali v avtobus, ki je stal pred Katoških domom, toda tu jih je čakalo novo presenečenje — podoknica goriških fantov in deklet, ki so iz zvonkih grl zapeli gostom prelepo pesem.

Naslednji dan so igralci obiskali Deberdob, Oglej in Trst ter se popoldne spet vrnili v Gorico. Sli so po trgovinah in vsepovsod so jih pozdravljali navdušeni Goričani, ki so bili prej večer na predstavi. V trgovinah so jim dajali poseben popust, v nekaterih pa celo darila! »Ali niste vi tisti...« so jih spraševali in jim prijateljsko stiskali roko.

Srečanje, kakršnega si niti

v sanjah nismo predstavljali. Morje vtisov! Moral bi povedati še o tistih navdušenih, ki so prišli v hotel, kjer smo stanovali, spraševati, kdaj spet pridemo, pa o tistem župniku, ki je naslednji dan spet prišel v Gorico iz petnajst kilometrov oddaljene župnije in nam rekel: »Jaz sem vaš dolžnik!« ter povabil igralce v kavarno. Posebej bi se moral ustavititi ob prelepem govoru, ki ga je imel na večerji v hotelu prof. Jurak, ki je naročil: »Pozdravite Dolenjsko, nocoj sta se pobratili z Goriško!« Pa izjavo prof. Zerjaka, ki je rekel, da se je pred vojsko zdrževal v Škocijanu in na Telčah in da ni nikjer tako lepih krajev kot tamkaj! Pa še in še je takih vtisov, ki bržčas ne bodo nikoli zbledeli, ker so jih spremljali ob nastanku solze navdušenja in resnične sreče.

Jakčevi filmi o Beli krajini

Umetnik Božidar Jakac je s svojo filmsko kamerom zapisal dogodke in ljudi pred 35 leti

V torek, 12. novembra zvečer, je bila v Belokranjskem muzeju odprta razstava »Belokranjski motivi Božidarja Jakaca«. Navzoč je bil tudi umetnik sam, ki je po ogledu razstave prisotne povabil, da si ogledajo serijo ozkih filmov, ki jih je posnel pred zadnjo vojno v Beli krajini.

Akademski slikar Božidar Jakac namreč v Beli krajini ni delal samo s svinčnikom, iglo, kredo in barvami; njeno podobo je ohranil tudi v nešteti fotografskih posnetkih in filmih. Tako je ta večer navzoče popeljal v leto 1932, ko je takratni ljubljanski drogerist Beno Gregorič zbral za cel vlak navdušenih fotoamaterjev, ki so na vseh belokranjskih postajah, zlasti v Metliki doživeli navdušen sprejem. Človek se čudi stotinam in tisočim ljudem, ki so se takrat zgrnili na postaje in v povorke. Pred nami so zaživeli ljudje v Semčiu, Crnomlju in Metliki pred dobri 35 leti, zvrstili so se obrazi ljudi, ki morda že desetletja počivajo pod rušo. Metliška župana Golja in Malešič, Engelbert Gangl, učitelji, uradniki in mestni stražniki, Sokoli, gasilci, godbeniki, folkloristi, mladina — vse je bilo eno samo prekipevalno navdušenje in veselje.

Veliko delo je opravil umetnik Božidar Jakac, da je pred

Jaki razstavlja v Veroni

Jože Horvat — Jaki, znani slikar iz Nazarij v Savrjski dolini, je 5. decembra zvečer odprl razstavo svojih del v umetniški galeriji »Grafica uno« v Veroni (Italija). Razstava bo odprta do 21. decembra, v tem znanem umetniškem središču pa je vzbudila razveseljivo pozornost in nevtrn zanimanje javnosti.

Bralna značka tudi letos

Obdobje za Zupančičevo bralno značko — zanjo tekmujejo osnovnošolci v novomeški, trebanjski, metliški ter ornornaljski občini — je na svoji seji v nedeljo, 8. decembra, razpravljalo o letošnjem tekmovalstvu za bralno značko. Člani odbora so menili, da je zanimanje za tekmovalstvo na šolah tako veliko, da bodo osnovnošolci tekmovali tudi letos. Predsednik odbora za Zupančičevo bralno značko Severin Sali ter svetovalec za slovenski jezik pri Medobčinskem zavodu za prave-tno pedagoško službo v Novem mestu prof. Karel Bačar sta govorila o tekmovalstvu v šolskem letu 1967/68 in izrekla priznanje učiteljem slovenskega jezika ter ravnateljem šol, ki so izvedli oziroma podprli tekmovalstvo.

Pričakujejo, da bo tudi letos, ko bodo tekmovali na dveh programih, zanimanje za lepo knjigo na šolah prav tako živo. Na sestanku so predlagali, naj bi podružnica Slavističnega društva v Novem mestu poskrbela za uvedbo tekmovalstva za bralno značko na srednjih šolah.

P. B.

Dva romana in dve zbirki

Mladinska knjiga bo v kratkem izdala več izvirnih leposlovnih del slovenskih ustvarjalcev. Med napovedanimi knjigami sta dva romana in dve pesniški zbirki. Manica Lobnik se bo slovenskim bralcem predstavila z romanom »Mlade trave«, Peter Božič z romanom »Na robu zemlje«, Asta Znidaršič z zbirko pesmi »Zlati mrak« in Tone Kuntner s pesniško zbirko Lesniska.

desetletji ujel in na filmskem traku ohranil to lepoto. Ohranil sebi in nam! Zato: hvala za vse, mojster!

-ar

Pihalni trio gostuje

V soboto, 14. decembra, bosta spet dva koncerta za šolsko mladino v novomeški občini. Gostoval bo pihalni trio iz Ljubljane, in sicer ob 10. uri v Brusnicah, ob 13. uri pa v Stopičah. Prireditvi bosta v šolah v obeh krajih.

Zanimanje za knjige Prešernove družbe

Letošnja lepa zbirka Prešernove družbe je z dobrim izborom in poceni knjigo pritegnila nove naročnike. Poverjenik Stanko Škočir iz Loke pri Zidanem mostu poroča, da je k lanskim 42 naročnikom dodal letos še 10 novih, občinski odbor PD pa vabi še druge občane, naj se naročijo na letošnjo zbirko.

Mladi igralec je prosil Shawa, naj mu napiše kako pripraviti o, in ta mu je takole ustregel:

»Najtopleje vam priporočam igralko gospoda R. Igra Hamleta, Cezarja, Shylocka, bridge in biljard. Biljard igra najbolje.

Ivan Cankar o Janezu Trdini

Druga knjiga zbranih spisov Janeza Trdine prinaša Verške bajke in Bajk in povesti prvi del. — Po pravici je postavil Trdina verške bajke na čelo svojim povestim o Gorjancih; boljšega uvoda bi jim ne bil mogel napisati. Junak »Bajk in povesti« je slovenski narod; v verskih bajkah nam ga je Trdina predstavil, pokazal nam ga v tako čistem ogledalu, da mu vidimo v dno duše in razumemo vsako njegovo besedo in kretnjo, razumemo iz njegovega značaja njegovo življenje in njegovo preteklost. Lahkovernost in nezaupnost, praznovrje in dvomljivost, zabavljivost in hlapčevska ponižnost, vse te nasprotujoče si lastnosti so spojene v harmonično celoto, a krona te lepe celote je vesela in brezskrbna lahkoživost, ki jo izpričuje Dolenjec, ta najimnitenjsi predstavnik slovenskega naroda, na obrazu in v kretnji, v jeziku in slogu.

Trdina pripoveduje: »Vera v nadčloveško oblast cerkvenih predstojnikov je ostala skoraj neomajana, to seve, kolikor to dovoljuje prirojenega nezaupnost in zabavljivost, ki sta v dolenskem značaju ravno tako globoko ukoreninjeni kakor lahkovernost in praznovrje«. — V neki duhovnjaki so župljani sovražili svojega župnika, ker jih ni varoval toče, in so ga tožili škofu, kako da jenamen za božjo službo. Župan je bil nanj posebno hud, a ko ga vpraša Trdina pozneje, kako da so se z gospodom spet zbugali, se mu nasmeje in ve-li: »E, kaj čete, mi kmetije imamo že to neumno ve-ro...«

To je prav tista vesela in dvomeča vera kakor Trdinova, ko zavzdihne nekoč: »O, coprice so res na svetu, Bog hotel, da bi tako ne bile!« In jaz sem takih misli, da je resnoba v teh Trdinovih besedah prav tako velika kakor v

naslednjih: »Jaz sem omenil tiste vraže, katere v gostem duševnem mraku bliodeči Dolenjec izpeljuje iz nerazumljenih naukov in ustanov kršćanske vere.« Bistri Dolenjec si je usvojil tiste nauke, ki so mu prijali po svoji poeziji ali ki so bili sorodni njegovim ajdovskim spominom, in jih je prikrojil po svoje, tako da se je včasih iz dogme porodila najlepša poezija. Vso drugo dogmatično brkljarijo je pač spoštoval, kakor je bilo potreba, ali tuja mu je ostala za zmerom, ker ni bila sorodna njegovemu vselemu in odkritemu značaju.

Najlepše pa se kaže dolenski in pristno slovenski značaj v načinu, kako je pretil dušečo, tesnobno katoliško mistiko v čisto, ljubeznivo poezijo. Poglobil je dogmo, učlovečil jo je. Kako veličasten simbolizem je v bajki o rojstvu prvega človeka, ustvarjenega iz božjega potu! In v drugi bajki:

»Bog se je ločil od svojega trupla in se preselil v nebesa. Truplo pa mu je na zemlji zgnilo in se izpremenilo v rodovitno prst.«

Spoštovanje narodovo do cerkvene vere je samo zunanje, priučeno in vtepeno. V njegovem praznovrju, v njegovih pripovedkah, ohranjenih od roda do roda, se kaže njegovo pravo naziranje veliko jasnejše nego v privajenem izpolnjevanju cerkvenih dolžnosti ali, postavam, ob političnih volitvah. Najbolj jasno se kaže njegov zdravi skepticizem v veselem, časih celorobatem humorju, ki se ne ustavi ne na pragu cerkve ne župnišča. Marijo in malega Jezusa je osvetlil s čisto poezijo; iz odraslih svetnikov in svetnic, iz sv. Petra in sv. Coprijana, iz proštev, župnikov in nun brije norce.

»Dokler so bili ljudje še ajdije...« tako se pričujoča prva verska bajka. Referent »Slov. Naroda« je dobro opomnil, da so »ljudje« tudi ostali ajdije.

Ustvarili so si svoje male in velike bogove, natovorili so jim vse svoje človeške čednosti in slabosti ter jim nadodali le še različne čeznarne sile in pravice; vse je ostalo pri starem in duhovnik mora znati coprati kakor nekdanj, drugače ni zanič; le ceremonije so se izpremenile. —

Vprašanje je, koliko je v teh verskih bajkah pravega narodnega blaga in koliko Trdinove fantazije. Jaz sem tega mnenja, da Trdina v »Verskih bajkah« ni dodal tra-

pač mnogo zanimivega narodnega blaga, umotvora pa najbrž nobenega. To razodeva posebno lepo »Kresna noč«, ena najimnitenjsih povesti v prvem delu zbirke...

O slogu Trdinovem sem govoril že lani takrat, ko sem referiral o »Bachovih huzarih in Ilirih«. Zdaj, ko je izšla druga knjiga Trdinovih zbranih spisov, je užila njegova nedosežena in nedosegljiva pripovedovalna umetnost toliko časti in hvale, da bi bila jecajajoča navdušenost že neokusna. Prave narodne govorce ni nihče tako pogodil kakor Trdina; leži mu pač v krvi, ni pričena kakor tista »narodna« govornica, ki jo poslušamo strahoma v nekaterih novejših izdelkih, skrupicanih za »narod«. Tukaj je velik in važen razloček, ki ga je treba razložiti. Trdinovo pripovedovanje je bolj nepristiljeno, bolj preprosto, skratka, bolj »narodno« kakor npr. Jurčičevo, in vendar si upam trditi, da Trdina nikoli ne bo tako popularen kakor Jurčič. Zadnjič je nekdo dokazoval, da jaz ne bom nikoli porčalaren (kar me je sila užalostilo), in je našteval tiste slovenske pisatelje, ki jih ima vsaka kmetiška hiša. Celo Stritar je bil med njimi, imena Trdinovega pa nisem opazil. To je značilno, pa tudi naravno. V spisih nobenega slovenskega pisatelja ni toliko »narodove duše« kakor v spisih Trdinovih in prav zato jih bo užival z vso slastjo in jih bo razumel do dna šele človek, ki že nekoliko bolega za nacionalnim skepticizmom...

IVAN VAVPOTIČ: Podoba Ivana Cankarja. — Risba po naravi je nastala leta 1916 v Judenburgu, kjer je Cankar kratak čas služboval pri »kranjskih Janezih«. (Zasebna last Mihe Maleša v Ljubljani).

diciji ničesar iz svojega nego svoj neprimerljivi slog. Zdi se mi celo, da se je časih malo preveč natanko oklepal sporočila narodovega. Med bajkami in povestmi o Gorjancih nisem bral doslej ne ene, ki bi ne bila umetniško popolnoma zaokrožena. Nekatere izmed verskih bajk pa so ali prezgodaj odsekane (kmetiški pripovedovalec je morda pozabil, »kaj se je še potem zgodilo«) ali pa preveč raztegnjene, znamenje, da so poznejši rodovi ali preblebetavi pripovedovalci dodajali iz svojega. Trdina je bajke samo še blagoslovil s svojim slogom, časih se je malo ironično nasmehnil, ali tako naravno, da človek komaj opazi; drugače pa je pisal, kakor je slišal. —

V »Bajkah in povestih« (tako je namreč moje mnenje) pa je Trdina svoboden in stvarajoč umetnik. Iz snovi, in če mu je bila dana v še tako celotni in popolni obliki, je ustvaril nov umotvor, ki je čisto njegova last. Ko bi bil Trdina napisal svoje povesti, kakor jih je slišal, in napisal vse to in samo to, kar je slišal, bi nam bil podal

ROJSTNA HIŠA Ivana Cankarja na »klancu siromakov« na Vrhniki. Lastnik te hiše je bil pisatelj stari oče Jakob Cankar in nato pisatelj oče Jože Cankar (1842—1914), ki je hišo prevzel po očetu kmalu po poroki s Cankarjevo materjo Nežo (roj. Pivk). V tej hiši je bil 10. maja 1876 rojen Ivan Cankar. (Po fotografiji V. Kramariča)

Najbolj jasen je razloček med Trdino in drugimi narodnimi pisatelji v naivnosti pripovedovanja. Drugi so pisali za narod, Trdina piše iz njega. Letos berem v »Ljublj. Zvonu« Trdinovo pripovedko o ljubici carja Aleksandra. Ta pripovedka se mi je zde-

Podoba Ivana Cankarja (po fotografiji Avgusta Bertholda v Ljubljani)

la izmed najboljših, kar jih je napisal Trdina; kmetu, ki je bral Jurčiča, bi se zdela najbrž neslana. Isto bi lahko rekel o ljubezenski zgodbi Slobodinovi v »Bachovih huzarih« in o mnogih bajkah. »Narodni pisatelji« so bili bolj ali manj »potujčeni« izobraženci, ki so se trudili, da bi pripovedovali narodu v jeziku, ki bi ga razumel; iz Janeza Trdine pa govori narod sam izražencem. Zato je Trdina po mojih mislih naš edini resnični in največji narodni umetnik. —

(Skrajšani odlomki iz LJUBLJANSKEGA ZVONA, 1905)

Moje delo je knjiga ljubezni — odpri jo, domovina, da boš videla, kdo ti je pravičen sin! Dal sem ti, kar sem imel; če je bilo veliko ali malo — Bog je delil, Bog razsodi. Dal sem ti svoje srce in razum, svojo fantazijo in svojo besedo, dal sem ti svoje življenje — kaj bi ti še dal?

Nič na vrata usmiljenja, na vrata pravice trkam, da se mi odpro na stezaj! Ni berač in popotnik, kdor je gospodaril štirideset let; ni brez doma, kdor je sam obdeloval prostrana polja. Ti, ki si delal — tvoje delo: to je postava! Našel bom pravico, dodeljena mi bo; če mi je vi ne prisodite, sodniki nespametni, krivični; velik je svet, mnogo je sodnikov nad nami; nad vsemi pa je Bog. Hlapec Jernej in njegova pravica.

Kdo izmed njih me je spoznal (zakaj ljubezen je mati spoznanja) in je ugledal z globoko radostjo, da je moja knjiga le moja beseda in da je sramežljiva beseda le senca človeka, njegovih misli in njegovega resničnega pomena, in da je zategadelj moja knjiga le motto mojega življenja in le ime mene samega?

KRPANOVA KOBILA — EPILOG

BELA KRIZANTEMA (1910)

Trdna je moja vera, da napoči zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več krizantema siromakova, temveč bogastvo bogatega. Ze slutim zarjo tistega dne, sluti jo vse moje najgloblje in najčistejše hrepenenje. Ne, ne hrepenenje samo! Moje delo je slutnja zarje, vsaka moja beseda in vse moje življenje. Ze slišim dleto, ki kleše granitni temelj novi zgradbi...

Kadar napoči tisti dan, bo prerajeni narod pobral iz blata pohojeno ubogo krizantemo, očistil jo bo ter jo shranil s hvaležnim spoštovanjem, za spomin na grenkolepo preteklost.

Na enem tistih tenkih belih lističev bo napisano moje ime.

Krkin „IATROS“

Razen zdravstvenih delavcev verjetno le malo ljudi na našem področju od bliže poznata tudi publicistično dejavnost, ki jo razvijata tovarna zdravil KRKA in Novem mestu. Medtem ko mnogi dobro vedo, kaj pomeni kolektiv KRKE za gospodarstvo novomeške občine (in za razvoj farmacevtske kot kemične industrije v Sloveniji in vsej SFRJ), bo zanje verjetno presenečenje, da izdaja tovarna tudi znanstveno revijo IATROS (v grščini: zdravnik), ki jo v visoki nakladi 25.500 izvodov (3500 v slovenščini, 22.000 v srbohrvaščini) razporeja zdravnikom po državi.

V roke nam je prišla letošnja 4. številka revije IATROS, ki jo je uredniški odbor posvetil človekovi seksualnosti. Zanimive prispevke na visoki

znanstveni ravni so za to številko prispevali prof. dr. Aleksandar Dj. Kostić, prof. dr. Duška Blažević, dr. Anica Mikuš—Kos, dr. Nevenka Tadić, dr. Milan Geratović, dr. Marijan Košiček, dipl. psih. Hubert Požarnik, prof. dr. Lev Miličinski, dr. Jože Lokar, docent dr. Miloš Kopal in pokojna Helena Puharjeva. Nad vse zanimiv in v praksi uporabljiv je tudi prevod razprave o raziskavi »Spolnega vedenja mladostnikov«, ki ga je za revijo pripravila dr. Anica Mikuš—Kos. Raziskavo so pred 3 leti izvedli v Londonu, zajela pa je 1873 mladostnikov in mladostnic ter je po svojem pristopu, metodah in izviritnosti prav gotovo edinstvena na področju seksualne ga življenja sodobne generacije mladostnikov. — Številna

vprašanja s področja seksualne obdelujejo znani domači strokovnjaki v tej številki revije na izvirne in zanimive načine, tako da je vsebina že kar majhen sodoben priručnik in svetovalec predvsem tudi zdravnikom splošne prakse, ki se srečujejo s perečimi problemi tega področja bolj ali manj skoraj vse življenje.

Poglavje »Novo v KRKI« seznanja bralce revije z osmimi novitetami proizvodnje v podjetju. Revija krasi 8 oddelčnih barvnih reprodukcij Jožera Horvata—Jakija iz Nazarij v Savinjski dolini. Sploh je sodobna in prikupna operma revije njena velika odlika in privlačnost. Glavni urednik revije je dr. Jože Lokar, člani uredniškega odbora pa so: prof. dr. Oto Bajc, prof. dr.

Janez Fettich, dr. Zvonimir Hörgsman, doc. dr. Jože Jeras, prof. dr. Miha Likar, mr. ph. Marta Slapar, prof. dr. Bogomil Vargazon in mr. ph. Olga Zametica. — Tehnični urednik revije je Uroš Matanovič, lektor za slovenščino in angleščino pa dr. Jože Trontelj. Tiskarjem — Triglavski tiskarni CP »Delo« v Ljubljani — se ni treba sramovati grafične podobe revije, ki je na ustrežni višini. Tokrat naravnost prijetno preseneča čistost barvnih klisjev in interesantni razpravi prof. dr. Leva Milčinskega s psihiatrčne klinike medicinske fakultete v Ljubljani (o transvestizmu in transseksualizmu s psihodinamskega vidika). Tiskarskih napak v reviji skorajda ni. Povzetki člankov so v angleškem in ruskem jeziku.

Tako prispeva kolektiv tovarne zdravil KRKA poleg svoje redne razsežne de-

javnosti v proizvodnji tudi pomemben delež k razvoju naše znanosti, saj omogoča objavo razprav in prispevkov, ki segajo na številna področja človekovega udeleženja in uveljavljanja. Veliko konkretno korist od takega KRKINEGA dela ima predvsem zdravstvena operativa, ki jo, med drugim, oplaja tudi revija IATROS. Nova spoznanja posreduje ta strogo medicinska revija širokemu krogu zdravstvenih delavcev po vsej državi, zanimiva pa je tako za zdravnike splošne prakse kot za dermatologe, pediatre, neropsihiatre in druge specialiste.

Naj ob tej priložnosti omenimo še druge KRKINE publikacije: »NOVOSTI KRKE« so stalna strokovna publikacija domače tovarne zdravil, ki seznanja zdravstvene delavce z novimi preparati KRKE, prinaša pa tudi koristne

sestavke »Iz prakse za praksu« ter skušnje »Iz tuje prakse«. — Občasne publikacije seznanjajo zdravstvene delavce s posameznimi KRKINIMI specialitetami (n.p.r. z jodkontrastnimi sredstvi, z antibiotiki, antirevmatiki itd.).

Posebne publikacije so namenjene tudi potrebam tujih tržišč, kamor izvaža KRKA svoje preparate. Za izvoz zdravil v Sovjetsko zvezo je KRKA n.p.r. lani in letos tiskala poseben časopis »IZVESTIJA KRKA« v zelo visoki nakladi, posebno publikacija v 50.000 izv. z opisom vseh preparatov, preglednih žepnih priručnik o uvoženih zdravilih v SZ (z barvnimi vložki in posnetki Ljubljane, Bleda ter nekaterih preparatov KRKE) itd. Publikacije v ruščini je tiskala tiskarna DELO v Ljubljani, pripravili pa so jih sodelavci KRKE.

TONE GOSNIK

Mladini svetel vzor, Novemu mestu trajen ponos

O Leonu Štuklju, olimpijskem zmagovalcu v orodni telovadbi, Novomeščanu, ki mu je občinska skupščina ob 70-letnici rojstva podelila častni naslov

»Priznanje, ki mi ga izročate, ni namenjeno samo meni; namenjeno je vsem slovenskim telovadnikom, prejšnjim in sedanjim, je zahvala Novemu mestu in njegovim športnikom; z njim so počaščeni vsi moji vrstniki iz novomeških telovadnic. Ne vem, kako bi se zahvalil za vse te časti, za vso izkazano pozornost. Prepričan sem, da se bodo moje vezi do rodnega Novega mesta še pomnožile.«

Te besede so privrele iz dna srca možu, ki je trideset let svojega življenja posvetil orodni telovadbi in sprejel iz rok predsednika občinske skupščine Novo mesto Francija Kuharja častno občanstvo s plaketo Novega mesta s takšno skromno zadržanostjo kot včasih odličja na olimpiadah in pri znanja za dobro uvrstitev na drugih tekmovanjih. Vse dobro in slabo je Leon Štukelj, danes že 70-letni diplomirani pravnik v pokoju, sprejemal kot pravi športnik, kot človek.

Zibelka mu je stekla neko sivo novembrsko jutro v Kandiji in v rojstni knjigi so poleg imena Leon Štukelj zapisali datum 12. november 1898. Seveda takrat niso mogli vedeti, da bo imel tega dne rojstni dan olimpijski prvak, od rane mladosti v orodno telovadbo zaljubljeni mož.

Začel je kot deček

Leon Štukelj je že leta 1908, ko je komaj dopolnil deseto leto, začel obiskovati redno telovadbo pri novomeškem Sokolu, prepričan, da si bo s telovadbo utrdil slabotno rast. Z vztrajno in naporno vadbo se je pričel razvijati v zdravega, hkrati pa naprednega člana sokolske vrste. Kmalu so opazili njegov izredni talent za orodno telovadbo.

Ko je bil v tretjem razredu gimnazije, se je kljub težkim razmeram odločil, da se bo ves posvetil telovadbi na orodjih, panogi, ki zahteva največje napore, vztrajnost, sistematično vadbo in odpovedovanje tistemu, kar uživa drug. Dan za dnem, naj je bila nedelja ali praznik, je obiskoval gimnazijsko telovadnico ob današnji Cesti herojev in s veliko ljubeznijo uporabljal drog, bradljo, konja in kroge, ki so kasneje ponesli njegovo slavo po vsem svetu.

Poziv v vojsko - triletna prekinitev

Pod vodstvom vaditelja dr. Kremžarja, državnega pravdnika in kasnejšega voditelja Kazine, se je Štukljevo delo spremenilo v garanje. Leta 1915, ko je bil v sedmem raz-

redu gimnazije, je moral delo začasno prekiniti, ker so ga po splošni mobilizaciji poklicali v avstrijsko vojsko.

Triletna prekinitev Štuklju ni vzela volje in ljubezni do orodne telovadbe, saj je takoj, ko je slekel vojaško suknjo, v rodnem Novem mestu nadaljeval pričetno. V kratkem času je obvladal tudi težke prvne na vseh orodjih.

Prva kolajna v Ljubljani

Ognjeni krst telovadca je odlično prestopal na slavnostni akademiji v Ljubljani leta 1922. Ta nastop mu je omogočil uvrstitev v jugoslovansko reprezentanco, ki je še isto leto nastopila na svetovnem prvenstvu v Ljubljani. V reprezentanci so bili: Derganc, Vidmar, Hlastan, Porenta, Zibic, Oswald in Štukelj. Na tem svetovnem prvenstvu je prejel Leon Štukelj prvo kolajno, jugoslovanska vrsta pa je bila druga v mnogobojju.

Svetovno prvenstvo v Ljubljani je bilo začetek njegove velike kariere.

1924: najboljši v Parizu - navdušeni Novomeščani

Dve leti kasneje je dominiral na VIII. olimpijskih igrah v Parizu. Na zmagovalni oder je stopil kar dvakrat: prvič, ko so mu podelili zlato kolajno za prvo mesto v mnogobojju, in drugič, ko je dobil zlato odličje za najboljšo vajo na drogu. Italijani, ki so zmagali med vrstami, so občudovali uspeh dotlej neznanega slovenskega telovadca.

Novo mesto je priredilo svojemu olimpijskemu zma-

govalcu veličasten sprejem. V sprejemu z godbo, ki je šla od železniške postaje do Glavnega trga, so izražali Novomeščani in gostje iz Ljubljane nepopisno radost in ponos ob vrnitvi Leona Štuklja. Olimpijskega šampiona so sodelavci nesli na ramenih vse do njegovega doma v nekdanji Kastelčevi hiši na Bregu.

Casti, s kakršnimi so Novomeščani sprejeli svojega zmagovalca, ne bodo nikoli pozabljene. Pariški uspeh je za Štuklja toliko bolj pomemben, ker so ga na olimpiado zaradi nekoliko poškodovane roke poslali kot opazovalca. Štukelj se je šele dan pred nastopom odločil, da bo telovadil, nagovorili pa so ga tovariši.

Amsterdam: razpora v stoji na krogih

Na IX. olimpijskih igrah v Amsterdamu leta 1928 je potrdil, da zares sodi med najboljše telovadce na svetu in da je neprekosljiv mojster na krogih. Ob njegovi novosti v vajah na krogih - razpori v stoji - so gledalci osupnili. Bil je prvi in edini telovadec na svetu, ki je to prvo v Amsterdamu izvedel brezhibno. Za to vajo je dobil zlato kolajno, hkrati pa so ga proglasili za absolutnega prvaka na krogih. Jugoslovanska vrsta je na tej olimpijadi zasedla tretje mesto, zato je Štukelj dobil še bronasto kolajno.

Berlin: srebro za skrajšano vajo

Na berlinski olimpiadi leta 1936 je bil Leon Štukelj z 38

leti najstarejši tekmovalca, a je še vedno sodil med najboljše na svetu. Zaradi let ni več zmogel tolikšnih naporov, zato je zamišljeno vajo na krogih skrajšal, za kar je dobil srebrno medaljo. Še vedno pa je bil edini na svetu v svoji specialnosti - razpori v stoji. Zlato kolajno na krogih so podelili Čehu Huđecu. Na tej olimpiadi so uvedli prvič tudi parterno telovadbo, ki je jugoslovanski tekmovalci sploh niso poznali. Zato je bilo tudi za Leona Štuklja tokrat težje kot sicer.

Štukljeva požrtvovalnost povsod za zgled

Trdna volja, zagrizenost in patriotska zavednost so dajale Štuklju še vedno toliko moči, da je vaje vselej in povsod izvajal dovršeno. Vse to ni bilo zaman: uvrstil se je med najbolj vidne športnike sveta. Vabili so ga v mesta po vsem svetu in povsod so občudovali njegove vaje, skromnost in požrtvovalnost, s katero je gojil orodno telovadbo. Za mladino in starejše ljudi je postal vzor jugoslovanskega telovadca, za Novo mesto pa nepozaben občan.

- Novomeščan Leon Štukelj
- je z zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami, ki si jih je priboril na olimpijskih igrah v Parizu, Amsterdamu in Berlinu, ter z odličji, ki jih je prejel na drugih tekmovanjih, trajno zapisal slovensko telovadbo v svetovno zgodovino športa.

»Novomeščan

Leon Štukelj

je z zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami, ki si jih je priboril na olimpijskih igrah v Parizu, Amsterdamu in Berlinu, ter z odličji, ki jih je prejel na drugih tekmovanjih, trajno zapisal slovensko telovadbo v svetovno zgodovino športa, ter s tem častno služil domovini in rodnemu mestu.

Občinska skupščina Novo mesto mu zato podeljuje

častno občanstvo

občine Novo mesto.«

Te besede so napisane na listini, ki so jo Leonu Štuklju izročili na seji občinske skupščine 5. decembra. Častno občanstvo je občinska skupščina v Novem mestu podelila Leonu Štuklju ob 70-letnici življenja na predlog gimnastične zveze Slovenije.

Stoja v razpori na krogih, ki jo je Leon Štukelj prvi predstavil športnemu svetu na olimpijskih igrah v Amsterdamu

Največji dan: zmaga v Parizu

Intervju z Leonom Štukljem v Novem mestu ob njegovi 70-letnici življenja

Česa se najraje spominjate s svojih nastopov na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah? Vaš najuspešnejši tekmovalni dan?

— Najraje se spominjam olimpijskih iger v Parizu 1924, ko sem dobil zlato odličje na drogu in v telovadnem mnogobojju. S pariško zmago v mnogobojju sem doživel tudi svoj največji tekmovalni dan. V vrhunski formi sem poslej ostal zato, ker sem redno vadil, poleti bolj, nekoliko manj pa pozimi, ker nisimo imeli ustreznih prostorov.

Ali je pomenilo v predvojni Jugoslaviji zastopati državo isto kot danes?

— Mislim, da je bilo — prav tako kot danes — nekaj veličastnega poslušati državno himno na zmagovalni stopnici. To je velik dogodek in plačilo za vse napore, prizadevanje in samopremagovanje športnika.

Kako je Novo mesto spremljalo in sprejemalo vaše nastope?

— Na olimpijske igre me je spremljal znani Novomeščan dr. Ivan Vasič. Občutek sem imel, da so vsi živeli z mano, me bodrili in mi želeli čim večjih uspehov. Sprejem ob povratku v domovino je bil nepopisno prijeten in nepozaben. Zbrali so se ljudje, ki jih v tistem trenutku ni ločila politična pripadnost.

Kaj vas je navdušilo za orodno telovadbo? Kdo vas je spodbujal? Kakšni so bili pogoji za vadbo?

— Sokolski telovadni nastopi so me kmalu navdušili. Vzornika sem imel v občinskem učiteljskem Franu Perdanu, ki je bil odličan telovadec. Nastopal je v telovadni vrsti tedanje Avstro-ogrske. Spominjam se tudi mojstra Apeta, ki je v telovadnico pošiljal vse svoje pomočnike. Pogoji za vadbo niso bili najboljši, pa smo kljub temu vztrajali!

Kaj vam je šport pomenil v mladosti?

— Pomenil mi je 30 let prijetnega dela in velikega užitka, ki ga občutim še danes.

Ali vidite razliko med nekdanjimi in sedanjimi tekmovalnimi pogoji? Ali sodite, da je danes orodna telovadba bistveno napredovala?

— Razlika nedvomno je. Napredek je zlasti v smislu telovadnih tehnik, najbolj v parterški gimnastici. Včasih je orodna telovadba dopuščala neke vrste statiko celo na drogu. Mi smo delali le posamezne težke prvne, danes pa mojštri združujejo v eni vaji celo po tri do štiri akupaje. V svetovnem merilu so najbolj napredovali Japonci in Rusi, ki so si včasih komaj upali pogledati svetovno areno.

Kako ocenjujete uspešne nastope Mira Cerarja in drugih jugoslovanskih reprezentantov?

Ali vidite v tem, da so v jugoslovanski reprezentanci predvsem slovenski telovadci, kakšno posebnost?

— Sedanja generacija je odlična, Miro Cerar je telovadec najvišjega svetovnega stila, kot kaže, mu še sledi mlajša generacija odličnih slovenskih telovadcev na čelu z Janezom Brodnikom in Milenkem Keršičem. To, da smo Slovenci vedno nekaj pomenili v orodni

Leon Štukelj po podelitvi priznanja: »S tem priznanjem je počaščen ves slovenski šport!«

telovadbi, pa je treba iskati v bogati tradiciji.

Kaj menite o športu in mladini danes?

— Vse najboljše. Želim, da bi se čimveč mladih uvrstilo med telovadce, ker bomo le tako spet dobili vrhunske športnike.

Vaši spomini na rodno Novo mesto in Dolenjsko?

— Spomini so globoko čustveni in nepozabni. Povezan sem z vsemi koreninami mesta in vsemi tistimi, s katerimi sem tu v rani mladosti preživel najlepše trenutke. Tak spomini me bodo spremljali vse življenje.

SLAVKO DOKL
IVAN ZORAN

Kdaj bo telesna kultura postala vsakdanja potreba?

Telesne zmogljivosti mlade generacije upadajo - Resolucije ne pomagajo dovolj, manjka dejanj! - Še vedno ne razumemo, da je telesna kultura vsakodnevna potreba občanov

Zavest o nujnosti telesne kulture v sodobnih delovnih razmerah še ni dovolj razvita. Na večini šol so pogoji za telesno vzgojo neugodni. Večkrat so tudi premla prilagodjeni potrebam otrok in mladine. Narasčajo telesne okvare pri šolski mladini in odstotek mladeničev, ki niso sposobni za vojaško službo. Zlasti je zaskrbljujoče dejstvo, da telesna zmogljivost pri generaciji, stari več kot 25 let, upada. Hkrati pa se zmanjšuje število športnih organizacij in njihovih članov, posebno iz vrst mladine, za kar so delno krive tudi same organizacije, ker omejujejo svoje delovanje na tiste člane, ki se lahko izkažejo z dobrimi športnimi dosežki. V takih primerih se stihijsko pojavljajo v nekaterih športnih panogah profesionalizem, tega pa spremljajo pojavi, ki niso v skladu s sistemom in delitvijo dohodka.

V pretekli dobi so družbeno-politične skupnosti in drugi dejavniki sprejeli za razvoj telesne kulture vrsto sklepov in ukrepov, vendar so ti zaradi premajhne skrbi za njihovo izvajanje ostali brez večjih dejanskih rezultatov, ker v družbenih načrtih, posebno v načrtih občin, telesna kultura še ni dobila pravega mesta, programi za njen razvoj pa niso dovolj opirni na potrebe občanov. Enak položaj je imela telesna kultura pri večini delovnih organizacij. Vzroke za take pojave moramo iskati predvsem v nerazumevanju, da je telesna kultura danes del vsakdanjega življenja delovnih ljudi in mladine in da

imajo ti glavno vlogo pri njenem razvoju, kot tudi v premajhni organiziranosti na tem področju.

Zato je v prihodnje potrebno enotno prizadevanje odgovornih in prizadetih družbenih faktorjev, da prilagodijo stanje telesne kulture ljudstva potrebam in razvoju naše družbe, da bi bili tudi uspehi na tem področju primerni drugim družbenim vlaganjem.

V sodobnih razmerah, v katerih živi in dela občan, postaja telesna kultura čedalje bolj njegova vsakdanja potreba. Če je to res, potem se ni treba bati, da bo množična telesna vzgoja nazadovala, kot je doslej. Prav je, da od resolucij preidemo k delu!

NOVO MESTO - V sredo, 18. decembra, bo pri Pionirju v Bršlino strelsko tekmovanje v čast dneva JLA. Občinska strelska zveza vabi na tekmovanje moške in ženske ekipe iz vseh strelskih organizacij občine. (N. N.)

NOVO MESTO - Da bi se zanimanje za nogomet razširilo, je NK Elan priredil turnir v malem nogometu. Sodelovalo je 8 ekip: Mornar, JLA, Kandija, Mesarija, Sentjerne, Lovčen, Pionir in Grm. V finalu sta se srečali ekipe Mornarja in JLA; zmagala je JLA s 3:0. - Za najboljšega igralca turnirja je bil imenovan Mustafović, igralec Elana. Turnir je bil zelo zanimiv in je splošno želja, da bi bilo še več takih turnirjev. (B. R.)

Najboljši športnik Dolenjske za leto 1968

Danes objavljamo glasovalni listek, s katerim boste kot vsako leto izbrali najboljšega športnika Dolenjske. Vabimo vas, da listič čimprej izpolnite in ga pošljete uredništvu Dolenjskega lista. Pri izbiri športnika Dolenjske za leto 1968 upoštevajte res najboljšega, tako da bo deseterica športnikov res pravično izbrana.

Ne bi vas posej spominjali na lepe športske dosežke nekaterih športnikov, ki so vam znani, ker njihove dosežke pridno spremljate. Če smo koga spustili pri naštevaniu, nam ne zamerite, saj ga nismo namenoma. Lahko ga seveda sami vpisete na glasovalni listek. Vsak bralec ima pravico poslati uredništvu neomejeno število glasovalnih listkov. Točkovanje bomo izvedli po sistemu: prvi dobil 10 točk, drugi devet, tretji osem itd.

Izpolnjeni glasovalni listek pošljite uredništvu Dolenjskega lista, Novo mesto, Glavni trg 3, z oznako »športsna anketa«, najkasneje do 23. decembra.

Najboljši športnik, ki ga boste izbrali, bo dobil lep pokal v trajno last, drugo in tretje uvrščena športnika pa darilo. Izmed listič, ki nam boste poslali anketo, bo izbrali deset bralcev in jih nagradili.

Navedli bomo imena športnikov iz posameznih športnih zvrsti, o katerih smo največkrat brali:

PLAVANJE: Franc Cargo, Ljubko Potocnik, Dušan Zlatič, Nenka Jenkole, Igor Turk.

SPEEDWAY: Franc Babič, Ivan Molan.

SAH: Igor Penko, Rudi Osterman, Tone Praznik, Tone Škerlj.

ROKOMET: Polde Rovar, Slavko Bosina, Stanka Molan, Vladka Bušanič, Viasta Mišič, Marjan Zaman, Franc Ponikvar, Nikola Radič.

LETALSTVO: Adolf Suštar, Dušan Zupane.

NAMIZNI TENIS: Marjan Somrak.

ODBOJKA: Peter Štor, Mirko Koruzar, Miran Simič, Janko Gološ.

NOGOMET: Emil Gaser, Božidar Vukotič, Duško Klajič, Momir Kandič, Dušan Andjelković.

ATLETIKA: Borut Hočevar, Stane Šega, Kostja Virant, Branko Suhy, Ivica Jakše, Danica Ferfolja, Vesna Šajc.

TENIS: Samo Medic, Pavle Uhl.

KOSARKA: Jože Spilhal.

BALINANJE: Rudi Mraz.

KEGLJANJE: Tone Krušič, Marja Andolšek.

SMUCANJE: Janez Novinec, Marjan Šonc ml.

ZAZELENA MNOŽIČNOST - Skozi telovadnico bi morali iti vsi predšolski otroci, tako trdijo športni delavci, kakor tudi znana novomeška telesnovzgojna delavka Ruža Kovačič (Foto: S. Dokl)

Šahovske vesti

Rudi Osterman, mojstrski kandidat iz Kočevja, je eden najbolj nadarjenih dolenjskih šahistov. Na zadnjem turnirju v Novem mestu je zasedel tretje mesto (Foto: S. Dokl)

SEVNICA - Na decembrskem hitropoteznem turnirju SK Milan Majcen je med 10 udeleženci zmagal brez poraza Rudi Blas s 9 točkami. Sledijo: Janko Blas 6, Derstvešek 5,5, inž. Novak, Debelak 5, Timer 5, Gačnik, Jerše 3,5 itd. S tem turnirjem je bilo zaključeno tekmovanje za pokal kluba in hitropoteznega prvaka občine Sevnica za leto 1968. Pokal je zasluženo osvojil Janko Blas s 34 točkami, pred Vojkom Dvojnočem z 21 itd. V končno oceno je prišlo 22 tekmovalcev. Ob tej priložnosti moramo pohvaliti prizadevanje predsednika ŠS kluba Franca Derstveška in upravo gostinskega podjetja Sevnica, ki je dala prostor za igranje vselej brezplačno. (B. D.)

KRMELJ - Na nedeljskem hitropoteznem turnirju je med 7 igralci zmagal Sribar z 11 točkami, pred Debelakom, I. Perhajem, Jerštom itd. Turnir so igrali dvo krožno. (B. D.)

NAŠ RAZGOVOR

Prihodnje leto telovadnica!

Mimica Avsec, predsednica občinske zveze za telesno kulturo v Brežicah, je za naš tednik spregovorila o problemih telesne kulture v breziški občini. Iz razgovora ugotavljamo, da se stanje na tem področju vidno izboljšuje, posebna prelopnica pa bo leta 1969, ko bodo dobili večje možnosti za vadbo čez zimo. To jim bodo omogočili zaprti prostori - telovadnice.

Kako je razvita telesna kultura v občini?

»V zadnjem času so pokazala lep napredek zlasti šolska športsna društva, ki jih imamo pri vseh osemletnih in srednjih šolah. Ta društva gojijo rokomet, mali nogomet, smučanje, šah, plavanje in strelstvo. Razen teh imamo še tri društva: Partizana v Brežicah, Cerkljanih in Arličah. Temeljno telesno vzgojo imajo samo v Brežicah, v kratkem pa bodo začeli vaditi tudi v Arličah, kjer so dobili nove telovadne prostore.«

Kakšno je stanje pri objektih?

»Stanje je nezadovoljivo, manjka igrišča in telovadnice. Telovadnici sta dve (Brežice in Arlič). Razen teh imamo še stadion v Brežicah in tri asfaltirana igrišča, kjer se lahko igrajo vse igre z žogo. Drugje so igrišča le provizorijska; za njihovo ureditev ni sredstev. V programih je, da se v vseh večjih centrih zgradijo igrišča, razen tega, da se obstoječe zadržne domove preuredijo v telovadnice. Najtežji problem s telovadnico je v Brežicah; tam meri 18 x 10 m in jo uporablja 1800 otrok. Zato smo že lani pričeli zbirati sredstva za novo telovadnico, ki jo bomo pričeli graditi prihodnje leto. Telovadnica bo po predvidevanjih stala 1.250.000 din in bo primerna za osnovno vadbo in za vse igre z žogo.«

V kateri smeri boste še razvijali dejavnost?

»Najbolj zanemarjeno je delo s strelci, zato bomo v tej smeri še posebej delali.«

Imate še kakšno željo, pripomba...?

Mimica Avsec, predsednica občinske Zveze za telesno vzgojo v Brežicah, je spregovorila o problemih telesne kulture v občini.

»Čutim, da je slabo sodelovanje na športnem področju med občinami Krško, Sevnica in Brežice. Gre za skupno propagando in usklajevanje akcij.«

S. DOKL

Glasovalni listek

Priimek in ime	panoga
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Listek izpolnil: (navedite točen naslov)

PREDELAVA ZLETNIH VAJ - Pred dnevi so v gimnazijski telovadnici v Novem mestu ob prisotnosti članov zletnega odbora ter strokovnjakov Jelice Vazzaa in Borisa Gregorke predelovali zletne vaje, s katerimi bo mladina Dolenjske nastopila na X. zletu v Bihaču (Foto: S. Dokl)

Od tu in tam

NOVO MESTO - V nedeljo sta se na Stadionu bratstva in enotnosti srečali nogometni reprezentanci Dolenjske in Karlovca. Srečanje se je končalo z zmago gostov, ki imajo v svojih vrstah znana nogometna imena. Tokna je zadovoljila številne gledalce, kljub temu da je bil teren za igro neprimeren. Za reprezentanco Dolenjske so igrali nogometarji Bela Krajine in Elana. Reprezentanca Dolenjske: Zunič, Velagič, Murn, Karin, Kovčič, Bučar, Weiss, Svajger, Sadek (Roksandžić), Mustafović in Turk. Strelca za Dolenjske sta bila Mustafović in pa Weiss. Povratno srečanje bo februarja v Karlovcu. (B. R.)

VAVTA VAS - V prijateljski košarkarski tekmi med ekipa fantov in deklet so zmagali fantje s rezultatom 31:24. V igri, ki je trajala 30 minut, je bilo doseženih precej košev, kar potrjuje, da znajo učenci igrati košarko. Pri fantih so se odlikovali Šporar, Kovačič in Franko, pri dekletih pa Jakše, Krapež, Brsan, Gasperič in Bučar. (J. P.)

MIRNA - Tudi letošnja zimo bo tu eno od središč zimskega športa na Dolenjskem. Pred kratkim je odbor za izvedbo zimskih tekmovanj pri TVD Partizan sestavil načrt za bližnje sezono. Predvidenih je trije večji srečanja: 5. januarja bo na Dobenu tekmovanje v smuku; naslednje nedeljo, 12. januarja, bo na 40-metrski skakalnici republiške tekmovanje pionirjev, nastopili bodo tudi člani, najboljši skakalci Dolenjske, (povabili pa bodo tudi nekatere najboljše slovenske skakalce; 19. januarja bo patrolni tek na smučeh, ki bo vključeval tudi streljanje. Na vse tri natvažne prireditve bodo vabili tekmovalce iz vse Dolenjske. Vendar s tem program društva še ni izčrpan. Na ledu, ki bo nastal na bazenu pod mirnenskim gradom, namerava organizirati drsanje in balinanje, za mlajše člane društva, med katerimi je veliko zanimanje za zimsko športe, pa bodo priredili tečaje in sankarska tekmovanja. (M. L.)

NOVO MESTO - V občinski kegljaški ligi so v zadnjem tednu bili doseženi naslednji izidi: Pionir - Krka 1079:1069, Luknja - Toplice 1076:1018, Zelezničar - Vseh devet 100:0. V vodstvu je Zelezničar s 16 točkami, Luknja ima 14, Pionir pa 9. (J. M.)

KOČEVIJ - Šolsko športno društvo Pionir je nadaljevalo s košarkarskim tekmovanjem za osme razrede. Po zadnjem kolu je raspored ekip naslednji: 1. Šc - 6 točk, 2. Šb - 4 točke, 3. Šc - 4 točke, 4. Šf - 4 točke in 5. Šd - 2 točki. Prvo in drugo uvrščena ekipa bosta nastopili na prvenstvu šole. V srečanju med reprezentanco učencev kovinarske in osnovne šole so samagal kovinarji z rezultatom 26:10. (A. A.)

VAVTA VAS - Na prvem turnirju parov v badmintonu sta zmagala Zupacev in Foršček, pred dvojico Zadravec-Rodič, Medved-Gimeša itd. Na turnirju je sodelovalo 10 igralcev. (J. P.)

KOČEVIJ - Na gimnazijskem prvenstvu v odbojki za dijakove so prva štiri mesta zasedli I. III.a, 2. IV.a, 3.-4. IV.b in III.b itd. (A. A.)

DOLENJSKE TOPLICE - Učenci na osnovni šoli Dolenjske Toplice so iz lastnih sredstev kupili 60 parov smuč. Kljub nizki ceni pa teh osnovnih smučarskih rekvizitov ne bodo mogli nabaviti vsi učenci. Zato sta osnovna šola in SSD Rog za potrebe šolske telesne vzgoje zaprosila tovarno ELAN iz Begunj, da jim pomaga pri nabavi smučarske opreme. Tovarna je prosilcem odgovorila negativno. Telesno-vzgojni delavci se bojijo, da bodo na smučarskih tečajih spet otroci bolj situiranih staršev, drugi bodo pa ostali brez vsega. Morda se bo našel kdo, ki bo priskočil na pomoč prizadetnim mladim športnikom! (P. M.)

NOVO MESTO - Revija kegljačev gre h koncu. V vodstvu je še vedno Stane Vesel s 894 keglji, pred Jožetom Mrzlakom, Vincom Rodičem, Bogdanom Hrenom, Binetom Barbičem itd. (J. M.)

KOČEVIJ - Šolsko športno društvo Pionir je priredilo namizniško prvenstvo za pionirje. Ker je tekmovalcev veliko, so sestavili dve tekmovalni skupini, iz katerih se bodo najboljši trije uvrstili v finale. V prvi skupini presenetljivo vodi mlajši pionir Drago Bižal, ki je še neporažen, ter pionirja Dušan Smola in Bojan Očepek. Tekmovanje v drugi skupini se bo pričelo v drugi polovici decembra. (A. A.)

NOVO MESTO - V Novem mestu se je začel turnir četrtotekmovalcev, na katerem sodeluje 17 igralcev, v glavnem pionirjev. Po nepopolnem tretjem kolu je v vodstvu Borut Sul, ki je zmagal v vseh partijah. Razen njega so neporaženi še Poredoš, Sever in Pucelj. Stirje prvo uvrščeni šahisti bodo dobili tretjo kategorijo. (S. S.)

Ne več dolgo brez telovadnice

Učenci globoške osnovne šole so pozimi in v dežju prikrašani za telovadbo. Odkar so zvedeli, da bodo v Cerkljah v Dobovi in drugod ure dili telovadnice v prosvetnih domovih, so se tudi oni ogreli za to misel. Posebej so se navdušili nad telovadnico v Artičah, kjer so učenci vso zimo na toplem. Razpravo o preureditvi doma so zaupali krajevni skupnosti, ki bo najbrž glavni pobudnik za izpeljavo tega načrta.

Gasilski dom pokrit

Stavba, ki jo v Zupelevcu gradita trgovsko podjetje KRKA in domače gasilsko društvo, je pred dnevi dobila streho. Razen trgovine in gasilcev bodo imeli v domu prostor tudi druge krajevne organizacije, zato občani pričakujejo, da se bosta družbeno in družabno življenje v kraju zelo popestrila.

Nestrpnost zaradi odlaganja gradnje

V Cerkljah se občani sprašujejo, kaj bo z zidavo trgovine, krajevnega urada in pošte. Od občinske skupščine zahtevajo v imenu krajevnih skupnosti razlastitev zemljišča za gradnjo trgovske in upravne hiše v središču vasi.

Odbornik Vlado Curin je na seji skupščine pred kratkim zahteval tudi pojasnilo, kdaj bo urejen dom kulture. Za preureditev doma v telovadnico za solarje so domačini že izvolili iniciativni odbor. Avtomatizacija telefonske centrale je nujno vezana na izgradnjo nove trgovine in do tedaj bodo občani morali čakati.

V Koritnem so dobili vodovod

V petek, 29. novembra, so imeli prebivalci Koritnega velik praznik: slavili so otvoritev vodovoda, ki so ga napeljali pretežno z lastnimi močmi. Sosedje onkraj brega v Lazah so imeli vodo iz grape že za občinski praznik. Zdaj jo poganja črpalka tudi v njihov rezervoar.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici:

Janez Kodrič, delavec iz Črešnjic, je padel z motorjem in si poškodoval glavo; Alfonz Jenič, pastorek kmeta iz Trške gore, se je s sekuro usekal v desno koleno; Dragica Kostreva, hči delavca iz Blatnega, se je poparila z vročo vodo po obeh nogah; Vinka Grile, mizar iz Rožnega, je padel z motorjem in si poškodoval desno koleno; Ivana Ivekoviča, vnuka kmeta iz Razdrtega, je povozil avtomobil in mu slomil levo nogo.

NOVO V BREŽICAH

V SOBOTO BO V BREŽICAH občinska pionirska konferenca, obiskali jo bodo predstavniki vseh odredov in poročali o svojem delu. Spomnili se bodo 25-letnice republike. Konferenco bodo združili s kulturnim programom, kot so ga organizirali vsa zadnja leta. Pionirjem bo pripravil na ta dan sprejem predsednik občinske skupščine Vinko Jurkas.

IZ BREŽIC ODPELJE VSAK DAN ob 12.30 šolski avtobus. Voz skozi Dobovo in Kapele do Zupelevca. Z njim se vračajo razen solarjev tudi drugi potniki. Odbornik iz Dobove je na zadnji seji skupščine opozoril na to, da je včasih za solarje, ki vstopijo v Dobovo, premalo prostora. Bize-ljanci se s tem avtobusom ne morejo voziti, res pa je, da v Dobovi ne izstopijo vsi odrasli potniki. Sprevodnik jih ne more kar tako postaviti na cesto, čeravno niso zaželeni.

V VSEH TRGOVSKIH POSLOVALNICAH so strokovnjaki iz

V podjetju za popraviljanje voz v Dobovi je zaposlenih 150 delavcev. Konec leta pričakujejo, da se bo dohodek povečal v primerjavi z lanskim za 3 odstotke in da bodo ustvarili vrednost 7.500.000 din. (Foto: J. Teppey)

Dogovor za skupen turistični prospekt

Sekcija za razvoj turizma in gostinstva v brežiški občini je na sejo, ki je bila 7. novembra, povabila predstavnike trgovskih organizacij. Z njimi so se nato dogovorili za skupno financiranje turističnega prospekta. Izdali naj

Urbanistični načrt potreben za oba soseda

Konec novembra je uprava zdravilišča CATEŠKE TOPLICE sklicala posvet o razvoju zdravilišča in povabila zraven predstavnike republiške zbornice, sekretariata za gospodarstvo, republiškega inšpektorata za urbanizem, predstavnike Dolenjske turistične zveze in Turistične zveze Slovenije ter domače urbaniste in predstavnike AGRARIE.

Dogovorili so se, da bo treba najprej izdelati urbanistični načrt za celotno območje in določiti življenjski prostor obema sosedoma, zdravilišču in AGRARIJI. Menili so, da se bo zdravilišče moralo podati v investicije, ker je pomanjkanje prenočišč zelo občutno.

Bistrice napravili deratizacijo in s tem uničili neljube zajedalce in prenašalce bolezni. Sanitarni inšpektor meni, da bi bilo to prejšnjemu slej potrebno napraviti tudi v vseh kanalih, seveda pa bi bilo potrebno precej denarja.

V KNJIGARNI IN VSEH DRUGIH TRGOVINAH je že opaziti običajni decembrski življav. Ljudje pridno nakupujejo in povprašujejo po okrasnih za novoletno jelko, po čestitkah, po toplih čevlji in zimski obleki, s katero bodo razveselili svoje najbližje.

NAJMLAJSI UCENCI OSNOVNE SOLE BRATOV RIBAR so za pramnik republike postali pionirji. V organizacijo so jih sprejeli 96. Starejši solarji so jim za to priložnost pripravili kulturni program in jim nato razdelili pionirske rute in kape. Pred zastavo so dotedanji cicibani izrekli svečano zaprisego. V šoli so jih po slovesnosti pogostili in jim izročili članske knjižice ter pravilnike Zveze pionirjev.

bi ga najmanj v 100.000 izvodih.

Prospekt naj bi po predlogu sekcije vseboval 17 fotografij iz vse občine, obvezno pa posnetek z območja Krke, posnetek iz muzeja in prikaz enega izmed lovskih domov.

Tajnik občinske turistične zveze je prisotne seznanil s tem, da bo na začetku prihodnjega leta odprt v motelu turistični informativni biro. Zanj je po njegovih izjavi že skrajni čas, ker je steklo mimo precej nekontroliranega denarja za turistične takse. Te takse so osnovni dohodek turističnih društev, zato so predlagali oostrejšo kontrolo tržne inšpekcije.

Člani sekcije so se zavzeli za to, da bi čimprej obravnavala problematiko turizma tudi občinska skupščina. Za nemoten razvoj te panoge bo morala oskrbeti popravljene urbanistične načrte za območje reke Krke. P.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Erman iz Krmelja — Jožica, Marija Kostanjšek iz Pišec — Blaža, Marija Pečnik iz Leskoveca — Alenko, Jožeta Urnek iz Zdol — dečka, Stefka Rožman iz Dečnih sel — Rudija, Marija Zmavc iz Bojsnega — Ivana, Ana Tomšič iz Vel. Doline — Renato, Marija Herakovič iz iz Sel — Romana, Nada Kajs iz Zupelevca — Marjanco, Ana Skrabec iz Bregov — dečka.

Radio Brežice

FETEK, 13. DECEMBRA: 18.00 do 18.25 — Nove plošče RTB, obvestila in reklame. 18.25—19.30 — Glasbena oddaja — Izbrali ste sami.

NEDELJA, 15. DECEMBRA: — 11.00 — Domače zanimivosti — Stane Skaler; Spremembe zakona o osnovnih šolah — Franc Krišaj; Osvoboda naša vseljudskega odpora v Sloveniji — Vzgojno predavanje; Nemirno spanje in tiki — Za naše kmetovalce: Jože Vovk — S posvetovanjja sadjarjev v Svecini, inž. Olga Lupšina — Organizirana vzreja pujskov — Zabava vas Trio Rudija Bardorferja — S seje skupščine občine Krško poroč. Marjan Žibert — Pozor, nimaš prednost! — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 13.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 17. DECEMBRA: 18.00 do 19.00 — Novo v knjižnici — Jugoton vam predstavlja — Literarni utrinki: Franc Milčinski — Iz naše glasbene šole — Obvestila, reklame in filmski pregled. 19.00 do 19.30 — Mladinska oddaja.

Delovni zanos mladih v aktivu ZK

Aktiv bo šola za mlade komuniste — Usmerjal jih bo na pot samostojnega ocenjevanja dogodkov in jim pomagal do uveljavljanja

V petek, 5. decembra se je prvič sestel aktiv mladih komunistov v Brežicah. Udeležence je pozdravil sekretar občinskega komiteja ZKS Franc Bukovinsky in jim nakazal vlogo aktivna za mlade člane Zveze komunistov ter oblike dela v njem.

Dejal je, da je občinski komitej ustanovil aktiv zato, da bi po tej poti omogočil mladim učinkovitejšo uveljavljanje v družbenem življenju, ker razmere v krajevnih organizacijah za to niso najbolj ugodne. Mladi se zaradi dela v aktivu ne smejo izmikati dolžnostim do krajevnih organizacij. Prav tako kot drugi člani so dolžni sodelovati v vseh delovnih oblikah.

V aktivu se bodo izobraževali, vzporedno s tem pa že organizirano sporočali komu-

nistom in javnosti zahteve po spremembah. V organizaciji Zveze komunistov bodo vnašali duh novega časa, revolucionarnost in delovni zanos.

V stalni aktiv mladih komunistov so vključeni Brežičani in mladina iz bližnje okolice, to je s Cateža, Sentlenarta, Bukoška in Zakota. Aktiv ne bo zaprt in lahko bodo prihajali zraven tudi mladi komunisti iz drugih krajev, če jih bo delo pritegnilo. Aktiv bo navezal stalne

stike z mladinsko organizacijo, s taborniki in drugimi organizacijami, v katerih dela mladina.

Na prvem srečanju so člani pokazali voljo za delo in pripravljenost za izobraževanje. Zelijo si dobrih predavanj in razgovorov, da bi si razširili obzorje.

Od Zveze komunistov pričakujejo več, kot so bili deležni v krajevnih organizacijah, kjer se zaradi starejših članov niso upali oglašati. Delo v aktivu bo bolj sproščeno, zlasti se, ko se bodo med seboj spoznali.

Za pomoč pri izobraževanju in organizacijskem delu se bodo še naprej obračali na občinski komitej in sodelavce aktivna. Se prej pa bodo sprejeli delovni program in sestavili pravilnik o oblikah in metodah v aktivu.

Ne opustiti fluorografiranja!

Svet za zdravstvo v Brežicah ki mu predseduje dr. Marko Pirč, je na zadnji seji sprejel pomembne sklepe, s katerimi je seznanil oba zbora občinske skupščine. Zdravstvenim zavodom predlaga, naj pri organizaciji zdravstvene službe upoštevajo smernice in merila republiške skupščine. Pri tem naj ne pozabijo na racionalnejšo porabo denarja.

Letos so v brežiški občini opustili fluorografsko akcijo. Prihodnje leto se to ne sme zgoditi in občinska skupščina je kljub pomanjkanju finančnih sredstev ne bo smela črtati.

Akcijskemu odboru za gradnjo novega zdravstvenega doma v Brežicah priporoča svet, naj pospeši priprave za zidavo. Prihodnje leto naj enota celjskega zdravstvenega doma v Brežicah nadaljuje uspešno začetno akcijo za sistemske preglede solarjev. Vendar s tem dolžnosti zdravstvene službe še niso opravljene. Izpeljati bo treba drugi del te akcije, to je zdravljenje odkritih obolenj. Izdatke za socialno varstvo naj bi skupščina prihodnje leto povečala vsaj za višino odstotka, kakršna je pri zvišanju pokojnin.

Glede mladoletnega prestopništva meni svet, da bi ga morali učinkoviteje omejevati vsaj s tem, da mladini ne bi točili alkoholnih pijač. Svet se obrača tudi na mladinsko organizacijo s priporočilom, da bi poskušala vzgojno vplivati na tiste mlade ljudi, ki so zašli na stransko pot in ki še niso predalec zabredli.

Odrsko zaveso bodo po sklepu DS razrezali

Igralska skupina kulturno-prosvetnega društva BRATJE MILAVEC je dolgo vrsto let gostovala na odru brežiških opekarjev. Lani so dvorano preuredili v jedilnico in igralci so zgubili svoje zatočišče. Zdaj bodo nastopali v gasilskem domu, kjer že vadijo, pa tudi drugod jim gostoljubno odpirajo vrata za vaje.

Pred nedavnim so zaprosili OPEKARNO, naj bi jim prodala ali odstopila odrsko zaveso, ki je v jedilnici ne potrebujejo več. Prejeli so pšmen odgovor, da prošnji ne morejo ugoditi. Delavski svet podjetja je sklenil, da bodo rdečo plišasto zaveso prodali članom kolektiva.

J. T.

Matični urad Artiče

V oktobru in novembru ni bilo rojstev izven porodnišnice. Porodila sta se: Alojz Vouk, pekar iz Krmelja, in Silva Koprivc, gospodinjica pomočnica iz Okluko-ve gore. Umrli so: Jožef Kovarič, kmetovalec iz Glogovega broda, 37 let; Marija Gerjavič, gospodinja iz Zg. Obreza, 75 let, in Marija Volčanšek, družinska upokojenka iz Trebeža, 94 let.

Pionirska likovna razstava

V prosvetnem domu v Brežicah bo v soboto, 14. decembra, odprta razstava likovnih del, s katerimi bodo zastopani učenci vseh šol v bežigradski občini. Ogled razstave bo po končani II. občinski pionirski konferenci, ki bo prav tako v prosvetnem domu. Pionirski odredi se pripravljajo za obisk.

Klopotec bo izšel dvakrat na leto

V Pišecah so pionirji za rojstni dan republike izdali prvo številko svojega glasila KLOPOTEC. Otroci so ga hitro pokupili in tudi starši so pokazali zanj veliko zanimanja. Več kot sto izvodov so hitro razprodali.

V KLOPOTCU so učenci na 16 straneh prikazali doživljanje iz svojega življenja, športne vesti in domislice za razvedrilo. Pišeški KLOPOTEC bo odslej izhajal dvakrat na leto: za prvomajske praznike in za dan republike.

S sprejema cicibanov v pionirsko organizacijo v Brežicah. Malčki so s ponosom sprejemali rdečo rute in modre kape, kakršne imajo njihovi starejši tovariši. (Foto: M. Jaranović)

BREŽIŠKE VESTI

OGLAŠUJTE V DL

30.000!

Nič več z brento po vodo

Vaščanom sta pomagali občini Krško in Brežice
Vodo so napeljali iz doline 900 metrov daleč

V Šapuli pri Kostanjku, v odročnem zaselku na meji med krško in brežiško občino, so vaščani dobili vodovod. Dve leti so trdo delali zanj. Veliko zemlje so morali prekopati, da so lahko speljali vodo v hrib. Pri delu so drug drugega bodrili, saj si je vsakdo izmed njih želel, da bi bilo vendarle že konec nošenja vode v brentah.

Otvoritev vodovoda so vaščani slavili za praznik republike. Povabili so predstavnike občinske skupščine in vse tiste občane, ki so jim nudili kakršnokoli oporo. Zahvalili so se obema občinama, ki sta pokazali razumevanje za njihove potrebe in jim nudili denarno pomoč. Občinski meja in lokalističnih teženj niso pri svojem delu prav nič občutili.

Pomen sodelovanja mejnih občin s prebivalstvom je na slovesnosti posebej poudaril predsednik občinske skupščine

ne Krško Stane Nunčić. »Marsikje bi ga lahko dali za zgled. Nešteto je še stvari, ki bi se skupno mnogo lažje rešile, kot če jih ureja vsakdo zase,« je dejal.

Za pridobitev vodovoda je imela največ zasluga domačinka Pavlina Kinkova. Vode je zdaj dovolj za vse potrebe vaščanov. Konec je skrbi, ki so jih zaradi oddaljenosti iz vira v dolini imeli vse doslej. Za eno najbolj odročnih vasic v krški občini se je s tem življenjske za korak približalo napredu.

Ljudem v tem kraju veliko pomeni to, da niso sami, da niti v Krškem niti v Brežicah niso odrekli njihovim prošnjam za pomoč. To jih spodbuja k nadaljnjim načrtom za napredek domačega kraja.

J. T.

Obrambne priprave v Krškem

Jutri, 13. decembra, se bodo sestali na skupni seji obeh zborov odborniki občinske skupščine Krško. Središča ločka dnevnega reda bo razprava o narodni obrambi in njeni vlogi v razvoju naše družbe ter o obrambnih pripravah na območju krške občine. V zvezi s tem bodo odborniki sklepali tudi o predlogu odloka za določitev odgovornih nosilcev organizacije civilne zaščite v miru in vojni.

Na seji bodo sklepali še o predlogih drugih odlokov. Med pomembnejšimi je predlog o dopolnitvah in spremembah proračuna za leto 1968, odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb v prvem tromesečju prihodnjega leta, odlok o določitvi uradnih dni v občinski upravi in odlok o spremembah pristojnosti upravnih organov skupščine.

Na dnevnem redu je tudi sklepanje o ugotovitvi splošne koristi zaradi razlastitve nekaterih parcel ter sklepanje o garancijski izjavi za najetje posojila v korist Zavoda za zaposlovanje invalidov v Brestanici.

Občinska skupščina naj bi na tej seji izrekla dokončno mnenje glede ustanovitve pravic mednarodnega simpozija kiparjev FORMA VIVA. Razen tega naj bi dala soglasje k stopnjam prispevkov za zdravstveno zavarovanje, ki jih bo predložila skupščina komunalne skupnosti za socialno zavarovanje delavcev Novo mesto.

V upravi nov delovni čas

Upravni organi občinske skupščine v Krškem so v ponedeljek, 2. decembra, začeli poslovati po novem delovnem času. Predpisan je bil z odlokom izvršnega sveta skupščine SR Slovenije in je enoten za vse organe javne uprave v naši republiki.

Tako bo dnevni delovni čas upravnih organov vključno s krajevnimi uradi trajal ob ponedeljkih, torekkih, četrtek in petkih od 7. do 15. ure, ob sredah od 7. do 15. ure in od 17. do 19. ure, vse sobote pa so dela prosti dnevi. Občinska skupščina bo na prihodnji seji razveljavila dosedanjí odlok, ki ga je sprejela spomladi, in določila nove uradne dneve.

Predstavniki kmetijskih podjetij in živilorejski inšpektorji na posvetovanju o pospeševanju živinoreje v Spodnjem Posavju, ki je bilo v sredo, 4. decembra, v Krškem (Foto: Jožica Teppey)

S POSVETA PREDSTAVNIKOV SZDL O VOLITVAH

Počasnost se utegne maščevati

Sedež zvezne volilne enote šestih občin bo v Krškem - Za volitve po dve konferenci

Predsedniki in sekretarji občinskih konferenc zvezne volilne enote, ki jo tvorijo občine Laško, Sentjur, Smarje pri Jelšah, Sevnica, Brežice, in Krško so se 4. decembra srečali v Krškem. V tem kraju naj bi bil po najnovjšem predlogu tudi sedež te enote.

Na posvetovanju so razpravljali o pomladanskih volitvah in uskladjitvi predvolilnih priprav v vseh šestih občinah. Pretresali so osnutek poslovnika kandidacijskih konferenc za volitve

zveznih poslancev. Osnutek predvideva dve kandidacijski konferenci, eno za zbor komun in eno za zbor delovnih skupnosti zvezne skupščine. Vsaka občinska konferenca naj bi izvolila v kandidacijsko telo 12 predstavnikov.

V nadaljevanju posveta so udeleženci kritično ocenili delo zveznih organov, ki pripravljajo spremembe volilnega sistema. Kot vedno je tudi tokrat njihovo delo prepočasno, saj bo novi zakon o

volitvah predvidoma sprejet šele januarja prihodnje leto, kar je že precej pozno.

Ta počasnost bi se utegnili maščevati pri izbiri kandidatov za poslance zveznih zborov. Prisotni so poudarili, da morajo postati volitve stalen proces sistematičnega izbora kadrov, ne pa kampanjsko delo. Prihodnje posvetovanje bo v Smarju pri Jelšah.

Kmetje slabo plačujejo prispevek za zdravstveno zavarovanje

V ponedeljek, 18. novembra, je bil v Krškem skupen sestanek predstavnikov komunalne skupnosti za socialno zavarovanje kmetov, občinske skupščine in občinske konference Socialistične zveze.

Obpravavali so težave, ki se pojavljajo pri izterjavi prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov, in možnosti, da bi to vprašanje bolje uredili.

Frutella

Vsako leto za dan republike

V AGROKOMBINATU so se za praznik spomnili vseh tistih delavcev, ki so prebili v podjetju petnajst ali dvajset let. Vsem dvajsetletnikom so podarili ročne ure, delavci s petnajstimi leti službe v tej hiši pa so dobili knjižne nagrade. Delavski svet je sklenil, da bo to nagrajevanje postalo stalna oblika priznavanja članom kolektiva ob praznovanju 29. novembra.

Na prireditvi je sodeloval s kulturnim programom oktet AGROKOMBINATA, nastopili pa so tudi učenci os-

novne šole v Leskovcu. Nad to šolo ima podjetje patronat.

Po proslavi so se člani delovne skupnosti zbrali v hotelu na Vidmu pri skupnem kosilu. Prvič, odkar obstoji podjetje, so bili zbrani delavci iz vseh obratov.

KRŠKE NOVICE

■ NA KEGLJISCU V RESI se je pred dnevi začelo občinsko prvenstvo v dvojicah. Prijavilo se je rekordno število tekmovalcev - 16 parov. Tekmovali bodo vsak z vsakim. Vsak kegljač bo med tekmovalcem vrgel 3000 krogel. V prvem kolu je bila najuspešnejša dvojica ELEKTRA, ki je podrla 1528 kegljev (Bogovič 807, Rudej 721). Sledita dvojici PIONIRJA s 1501 podrtim kegljem in I. dvojica CELULOZE s 1487 podrtimi keglji.

■ MATERE KONCNO ZADOVOLJNE. Ko so za dan republike odprli nove prostore varstvene ustanove v Resi, so se zaposlene matere oddahnile. Sedaj jih med delovnim časom ne bo več skrbele, kako se godi njihovim otrokom. Za najmlajše je v novem vrtcu udobno poskrbljeno; v njem imajo celodnevno varstvo in tudi prehrano. Matere so za ureditev te ustanove hvaležne investitorju.

■ V PETIH LETIH 100 STANO-

Delež papirnice v jugoslovanskem merilu

V naši državi je 28 tovarn, ki izdelujejo razne vrste papirja, celulozo, karton in lepenko. Od skupne proizvodnje naredi tovarna papirja v Krškem 30 odstotkov sulfitne celuloze. Vsa jugoslovanska proizvodnja celuloze pa ustreza proizvodnji ene ekonomske opravičljive tovarne na Zahodu.

V proizvodnji lesovine je delež krške CELULOZE 35 odstotkov, v proizvodnji papirja 12,5 odstotkov. Letna proizvodnja je za 3,4-krat večja, kot je povprečje ene tovarne v državi.

Gornje primerjave povedo, da je tovarna papirja v Krškem v jugoslovanskem merilu velika, v evropskem merilu pa majhna, saj na primer samo eno skandinavsko podjetje napravi toliko papirja kot vseh 28 jugoslovanskih proizvajalcev skupaj.

Konferenca ZK na Vidmu

V ponedeljek, 9. decembra, je bila letna konferenca videmske organizacije Zveze komunistov. To je največja organizacija v krški občini in šteje 109 članov. Razvila se je živahna razprava o nezaželenih pojavih v družbi in samoupravljanju. Zelo žolčne besede je bilo slišati o KAAATLOGU in PROBLEMIH. Komunisti so v razpravi menili, da je treba ločiti seme od plevela in da tako pisane ne predstavlja javnega mnenja študirajoče mladine. Potemtakem bi bilo zelo narobe, ko bi s administrativnimi ukrepi skušali zajeziti izpade, saj bo to prav gotovo storil čas. Vedno se je ohranilo le tisto, kar je bilo v družbi kaj vredno.

Novi sekretar krajevne organizacije ZK v Vidmu je Adam Vahčić.

Sindikati za petdesetletnico

Organizacija jugoslovanskih sindikatov bo prihodnje leto slavila 50-letnico obstoja. Predsedstvo ObSS v Krškem je na zadnji seji sklepalo o vključitvi sindikalnih organizacij v te proslave. Člani so menili, da je zdaj za to najprimernejši čas, ko so pred kolektivni občni zbori.

Na proslavah bodo poudarili predvsem povezavo med predvojnimi in sedanjim sindikalnim gibanjem. Vse organizacije v podjetjih in ustanovah bo občinski svet še seznanil z najpotrebnejšimi podatki.

Davek, ki ga podeželje ne prenese

Obisk v kinematografih upada, zato jih ne bi smeli obremenjevati s prevelikimi dajatvami - V Krškem predlagajo finančne olajšave

Prosvetno društvo SVOBODA Krško je zelo prizadeto zaradi kinematografa, ki je zašel v resne težave. Po predpisih mora ta odvajati 20 odstotkov dohodka od vstopnine v sklad za napredek filma. To je za kinematografe na podeželju hud udarec.

Stevilo obiskovalcev upada in v Krškem to precej občutljivo. Če bi prispevek plačali, bi imeli izgubo. Kino predstave bi morali v tem primeru sploh opustiti. In podeželje bi bilo spet osiromašeno za najdostopnejšega posrednika kulture.

V Krškem so predstave štirikrat na teden: ob sredah, četrtek, sobotah in nedeljah. Lani so zabeležili na predstavo znatno večji obisk kot letos. Kino dolguje za nazaj že 14.000 dinarjev prispevka, vendar tega ne more plačati, ker je blagajna prazna.

Predsednik društva SVOBODA je 4. decembra povabil na razgovor predstavnika kinematografov iz Brestanice in Senovega, predstavnike Socialistične zveze, Zveze mladine in občinskega sindikalnega sveta. Vsi po vrsti so menili, da bi morali manjše kinematografe v Sloveniji oprostiti plačevanja tolikšnih obveznosti. V Bosni in Hercegovini take olajšave imajo, zato kinematografe lahko vzdržujejo.

Po merilih, ki jih je napravila gospodarska zbornica v Ljubljani, naj bi bili oprošče-

ni prispevka vsi kinematografi, ki imajo največ 12 predstav tedensko in kjer število obiskovalcev na leto ne presega števila 81.000.

Pobudi krške SVOBODE se bodo gotovo pridružili tudi predstavniki drugih podeželskih kinematografov v upanju, da njihov glas ne bo glas osamljenega v puščavi. Že ob izidu predpisa so v mnogih krajih ogorčeno protestirali in prelitega je bilo že precej tiskarskega črnila zaradi odtegotovanja kulture podeželju. Kino je ponekod vse, kar imajo v kraju, da se razvedre in da si širijo obzorje. In zdaj naj bi ga zaradi birokratske-

ga predpisa izgubili. Upajmo, da se to ne bo zgodilo in da bodo tudi dolgove za nazaj odpisali. JOŽICA TEPPEY

Predsednik delavskega sveta v AGROKOMBINATU Slavko Šerbec (levo) čestita članom kolektiva za dvajsetletno delovno dobo v podjetju.

Upajo na pomoč občinske skupščine

Na seji komisije za društva in organizacije pri občinski konferenci SZDL v Sevnici so prejšnji teden mešali, da so predlagani programi občinskih zvez dobri, manjka le denar za uresničitev zamisli in načrtov. Najvažnejša naloga je pritegniti mladino v kulturno in športno udejstvovanje in jo tako odtegniti slabim vplivom. Komisija upa, da bo občinska skupščina podprla načrte in prispevala zanje denar.

V 14 krajih predavanja o vse-ljudski obrambi

Prihodnji teden se bodo začela v sevnici občini predavanja o posebnosti vojskovanja v sedanjem času ter o vse-ljudski obrambi v slovenskih razmerah. Predavanja bodo v krajih: 18. decembra v Velikem Cirkniku, Razboru, Malkovcu, v Zabukovju in na Studenci, 19. decembra v Krmelju, 20. decembra v Sevnici, Boštanju, Loku, na Blanci in v Trzišču, 23. decembra v Sentjanju in 26. decembra na Bučki.

Še dva transformatorja

Da bi izboljšali preskrbo z električnim tokom, je bilo na zadnjem sestanku predstavnikov občine, Komunalnega stanovanjskega podjetja Sevnica in krške poslovne enote Elektro Celje sklenjeno, da bodo prihodnje leto postavili v Sevnici še dve transformatorski postaji: eno v Florjanski ulici, eno pa pri Sv. Ani.

„Naše mesto je v kmetijstvu“

Murnice: organizacija SZDL je sklenila do dneva borca dograditi cesto do tega kraja

Krajevna organizacija SZDL je pred kratkim obravnavala dosedanje delo in prihodnje naloge. O delu sta poročala predsednik Ciril Vidmar in tajnik Nace Flašj, med gosti pa sta bila tudi predsednik občinske skupščine in sekretar občinske konference SZDL.

Organizacija SZDL v Murnicah je ena najbolj delavnih, saj se vse akcije ureničujejo s pomočjo nje. Tu di v prihodnje imajo lepe načrte. Vodstvo se zaveda, da je za napredek vasi zelo pomembno izobraževanje kmetovalcev, zato imajo v načrtu kmetijska in veterinarska predavanja ali boljše rečeno razgovore, na katere

bodo povabili kmetijske strokovnjake in veterinarje.

Za prihodnje leto načrtujejo tudi ureditev ceste do Murnic, kjer sta padla narodni heroj Milan Majcen in njegov bojni tovariš I. Mevželj. Ta cesta naj bi bila dograjena do dneva borca, 4. julija, poskrbeli pa bodo tudi za nekatere druge ceste, npr. cesto Kaj-Osredok. Se naprej bodo socialno službo na občini opozarjali na nekatere socialne probleme, ki jih sami ne morejo rešiti.

Evidenca in kontrola cen

Po odloku, ki ga je sprejela občinska skupščina Sevnica sredi leta 1967, določajo cene obrtnih storitev in izdelkov ter cene za komunalne storitve po načelu prostega oblikovanja cen same delovne organizacije oziroma zasebni obrtniki, ki opravljajo te storitve in izdelke. Obenem je potrebno vsako spremembo cen 15 dni pred uveljavitvijo evidentirati oziroma prigrisati pristojnemu občinskemu organu. To je nujno potrebno zaradi kontrole, ki jo izvaja tržni inšpektor občine. Opozarjamo predvsem zasebne obrtnike, da čimprej sporočijo spremene cenke storitev glede na to, da bo tržna inspekcija pričela s kontrolo v zasebnih delavnih.

Plačilo prispevka za uporabo mestnega zemljišča

Zavezancem prispevka za uporabo mestnega zemljišča, ki do konca oktobra letos niso poravnali svojih obveznosti, je oddelek za gospodarstvo in finance poslal s pismeni mi pojasnili tudi položnice z željo, da prispevek zavezanci poravnajo in se na ta način izognejo nadaljnjim stroškom, ki bi sledili naslednjim opominom. Občinska uprava ponovno prosi vse, da ta prispevek sproti nakazujejo na račun, ki je naveden na položnici.

Pionirski odred »21. april« v Trzišču je za dan republike razvil svoj prapor. Slovesnosti, na kateri so sprejeli v pionirsko organizacijo 29 cicibanov, se je udeležil predsednik občinske skupščine, za to priložnost pa so izdali tudi drugo številko svojega glasila Zarek. Da bi pionirske sekcije lažje delovale, bi potrebovali večji prostor, to pa potrebujejo tudi druge organizacije v Trzišču. V soboto so se znova sestala vodstva krajevnih organizacij, da bi se pogovorili, kako dograditi prosvetno dvorano v novem bloku. Na sliki je šolsko igrišče pred nedokončanim blokom (Foto: Legan)

Poiskati vse možnosti in krepiti kombinat ter sodelovanje s kmeti

Izjava inž. Z. Pelikana, novega direktorja, na seji DS kombinata

1. februarja prihodnje leto bo prevzel vodstvo sevniciškega kmetijskega kombinata inž. Zvone Pelikan, doslej direktor Hmeljarskega inštituta v Zalcu. Ko se je udeležil seje delavskega sveta kombinata, na kateri so obravnavali letošnje poslovne rezultate in perspektivo podjetja, je dejal naslednje:

»Do nastopa novega službenega mesta nameravam pripraviti svojo zamisel za organizacijsko utrditev podjetja. Zaukrat lahko rečem, da se je potrebno držati sprejetega sanacijskega programa, hkrati pa vztrajno iskati vse možnosti, ki so za kombinat perspektivne.

Menim, da je poglavitna naloga v prihodnje izkoristiti zmogljivosti delovnih priprav in povečati pridelke ter zmanjšati stroške. Organizacijo podjetja je nujno prilagoditi dejanskemu stanju. Potrebne bodo tudi nekatere spremembe, saj tako majhni obrati niso donosni ne pri nas ne kje drugje.

Druga najvažnejša naloga je krepitev sodelovanja s kmetovalci. Zmožno je misliti, da bi z ustanovitvijo novih kmetijskih zadrug že rešili zasebno kmetijstvo, zato je potrebno sodelovanje postaviti na take osnove, ki bodo spodbudne za kmeti in kombinat. Ljudem je treba

pokazati odprte račune, kmetovalcem dati glas in jih pritegniti k upravljanju kombinata.

Danes ni dovolj le klicati po napredku, potrebni so konkretni ukrepi. Predvsem pa je potrebno jasno vedeti, v kateri smeri je prihodnost kombinata in sodelovanja s kmetovalci. Natančno moramo tudi preučiti, kaj je za

kollektiv smotrno, koliko ljudi potrebujemo in kaj naj delamo, da bomo dosegli kar največje uspehe.

Naj k izjavi dodam še nekatere podatke iz poslovanja kombinata.

V sevniciškem kombinatu ocenjujejo, da bodo samo zaradi razmer v živinoreji imeli 3,57 milijona novih dinarjev izpada v celotnem dohodku, ki je bil že ob tridesetletju skoraj za tretjino manjši kot v istem času lani. Pri tem pa še nista upoštevani slinavka in parkljevka, ki bosta dohodek v živinoreji še zmanjšali. Nepredviden izostanek je nastal tudi v hmeljarstvu. Delno je temu pripomogla suša, delno pa za povprečno 2,40 din nižja cena hmelja.

Nasad sadnega drevja v Čanju je prizadela pozeba, zato ni dosegel niti polovice predvidenega dohodka. Značilno je tudi, da ima kombinat veliko mladih nasadov, ki še ne dajejo dohodka, stroške pa je treba redno plačevati.

Glede očitka na odnos do zasebnih kmetov je potrebno povedati, da je kombinat vztrajal pri pogodbah z živinorejci, ki so tako spitali 1200 glav govedi, čeprav je bilo zaradi cen živine jasno, da to dela z izgubo.

Ce ne bi prihranil pri nekaterih stroških in krepil dejavnosti, ki so bolj donosne, (kar velja zlasti za trgovino), bi se kombinat lahko znašel v velikih težavah. Izračuni pa kažejo, da izgube ne bo, že samo to pa je v primerjavi z drugimi kmetijskimi organizacijami spodbuden dosežek.

M. LEGAN

KRATKE IZ TRZIŠČA

■ V NEDELJO BO IMELA organizacija Zveze borcev NOV redni letni občni zbor v šoli. Začel se bo ob 8. uri zjutraj. Člani vabljani!

■ PREDSTAVNIKI VSEH DRUŠTEV in organizacij so se sestali prejšnji soboto in se pogovorili o usklajitvi programov dela za prihodnje leto. Vse sile bodo združene za dokončanje dvorane, ki je Trzišče nujno potrebuje, pa tudi sicer bodo olepšali kraja posvetili svo skrbi. Pričakujejo tudi pomoč občine in članov vseh organizacij ter društev v kraju.

■ ČLANI SVETA KRAJEVNE SKUPNOSTI so prejšnji teden šli na izlet v Savinjsko ter Logarsko dolino. Ogledali so si več vzornih kmetij in živinorejskih obratov; nekaj kmetov je že izjavilo, da bodo posnemali umne ukrepe savinjskih živinorejcev.

■ LOVSKA DRUŽINA je priredila v soboto družabni večer na Malkovcu, ki so se ga udeležili tudi zastopniki vseh organizacij iz domačega področja. Tovariško srečanje je bilo vesele, pa hkrati koristno, saj je rodilo mnogo pobud za nadaljnje sodelovanje.

LOJZE UDOVC

Namesto kmetijske šole - predavanja

Na razpis delavske univerze, ki je hotela organizirati zimsko večerno kmetijsko šolo, se je javilo le 11 kmečkih sinov, povečini iz bližnje okolice Sevnice. Znano je, da je že lani morala šola odnehati z delom, ker je bil premajhen obisk. Spomladi je celjski zavod za zaposlovanje dodelil za šolanje kmetovalcev 4.000 novih dinarjev, zato nameravajo v Sevnici namesto kmetijske šole, za katero ni dovolj zanimanja, prirediti predavanja v večjih občinskih središčih. Nadrobno, razpored ter program bomo pravočasno objavili.

Plačilo je zagotovljeno

Nedolgo tega je bila dograjena cesta Konjsko - Laze, za katero so prebivalci tega predela občine opravili zelo veliko prostovoljnega dela. Ker pa ni bilo mogoče vsega narediti s prostovoljnimi delom, je krajevna skupnost obljubila delno tudi plačilo. Trenutno v ta namen ni bilo denarja, zdaj pa so na občini Sevnici sporočili, da bodo denar, ki so ga ljudje zaslužili, zagotovo tudi prejeli.

K. Z.

Studenc: svoje sejmice in svojega cestarja?

Prebivalci krajevnih skupnosti Studenc in Primož že dalj časa želijo, da bi obnovili nekdanje živinske sejmice na Studencu. Menijo, da bi s pomočjo tega lahko zbrali tudi precej denarja, ki bi ga KS porabila za vzdrževanje vaških poti. V tem kraju bi radi imeli tudi svojega cestarja. Ob občinski poti Zavratec-Studenc se sedaj ležijo kupi s travo poraslega gramozja, ki ga Zavratec niso hoteli posuti na pot, da bi bila prevozna tudi za avtobuse. Če bi imeli svojega cestarja, bi to resda lahko naredil, toda vprašanje je, kdo ga bo plačeval.

OD LISCE DO MALKOVCA

■ SEVNICA: IZROČILI SO NAGRADO. Prejšnji teden so priredili sprejem za kmetovalce in organizatorje nedavnega radijskega tekmovanja »Spoznajmo svet in domovino.« Tekmovalci Bojan Zlender, Cvrtka Trček in Vinko Debeljak ter nekateri organizatorji so dobili knjižne nagrade, zastopniki RTV Ljubljana pa so izročili tudi nagrado 500 din.

■ PODVRH: V NAČRTU CESTA VRANJE-MAROF. Na Poyrhu in okolici zaselkih so doslej zgradili že 7 manjših vodovodov, vendar s tem še ni vse: načrtujejo nove vodovodne napeljave, namen tega bodo prihodnje leto začeli graditi cesto Vranje-Marof. Ljudje v tem kraju predlagajo tudi, naj bi šolsko avtobusno progo podaljšali do središča Podvrha.

■ LEDINA: NIMAJO PROSTORA ZA ZBIRANJE. Na Ledini nimajo primernega prostora, kjer bi se ljudje zbirali, zato so na zadnjem sestanku predlagali, da bi zrasposili vodstvo KOPITARNE, naj jim odstopi gradivo od sedanje vratarnice, ko bo zgrajena no-

va. Gradivo bi porabili za gradnjo primernega prostora.

■ ZABUKOVJE: SE VEDNO - CESTE. V okviru krajevnih organizacij SZDL so se v tem kraju dogovorili, da bodo prihodnje leto preuredili cesto Dol-Zabukovje ter uredili še nekatere stare poti. Pod vodstvom sveta krajevnih skupnosti so imeli lepe uspehe pri skupnih akcijah, posebno pri letos zgrajenem vodovodu.

■ OREHOVO: SO IZVIRI DOVOLJ MOČNI? Na vodovod v Orehovem se hočejo priključiti še nekateri prebivalci tega območja, vendar je potrebno najprej preučiti, če sedanji izviri zadoščajo za večjo porabo vode. Dobro bi bilo tudi ustanoviti vodovodni odbor, ki bi vodil vse priprave in delo.

■ VITOVEC: TEZAVE S PREVOZI. Na Vitovcu ljudje predlagajo, naj temeljna izobraževalna skupnost delno spremeni vozni red za prevoz otrok, ker so sedaj s tem velike nepravilnosti. Sklenili so tudi, da je potrebno elektrificirati nekatera manjša naselja. Podsvrhi in Novo goro.

V NEDELJO BOMO GLASOVALI ZA NAŠE OTROKE. Na sliki šolarji iz Velikega Gabra (Foto: Legan)

Glasmujmo po vesti, pošteno, možato!

V nedeljo bomo dobili vico. Ljudsko glasovanje je roke lističe, na katerih nas bodo vprašali, ali smo za plačevanje ali proti plačevanju samoprispevka za šolstvo. Svobodno bomo izbirali, nihče nas ne more prisiliti, da bi glasovali tako ali drugače. Vprašana bo naša vest in presoja, če smo voljni prispevati za šole v naši občini, ki delajo v neustreznih razmerah, kar pušča posledice na naših otrocih.

Nedeljsko glasovanje se imenuje referendum, ljudsko glasovanje, izraz ljudske volje in pripravljenosti, kjer bodo sodelovali vsi ljudje v čem, kar je koristno za razvojni občini, ki imajo volilno pravo našega mladega rodu. Če

ne bi pred dvema letoma začeli zbirati prispevke, danes gotovo ne bi rasla na Mirni nova šola, za katero smo dobili republiško pomoč samo zato, ker smo tudi sami zbrali del denarja.

Včasih je lahko manjšina na zboru volivcev odločila v imenu večine, lahko je sprejela tudi obveznost plačevanja samoprispevka. Izkazalo se je, da to ni dobro, zato je bil uveden referendum, kjer naj se izkaže, če je vsaj polovica ljudi za predlagani program ali spremembo.

Nekajletne izkušnje tudi učijo, da ljudje vedno glasujejo 'ZA', če menijo, da je

predlagani program ali predlog dober, če bo prinesel splošno korist.

Načrt o izgradnji šolstva v občini je zamisel, vredna pozornosti. Ko bomo v nedeljo odšli na volišče glasujemo po vesti, pošteno in možato, z zaupanjem v skupni dogovor in z zavestjo, da bodo naredili dobro delo za naše otroke, za otroke svojcev, znancev in prijateljev!

M. LEGAN

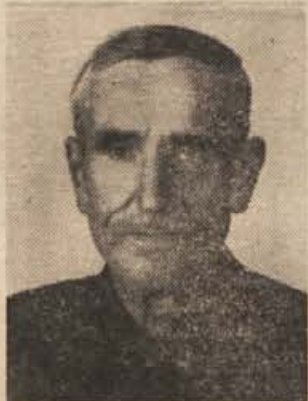
Upoštevali bodo predlog s Trebelnega

Na nedeljskem sestanku krajevnega organizacije SZDL na Trebelnem, ki je bil posvečen pripravi na bližnje ljudsko glasovanje o samoprispevku za šolstvo, so ljudje predlagali, naj bi denar, namenjen za gradnjo nove šole Jelševce, porabil raje za izgradnjo šole na Trebelnem. Predsedstvo občinske skupščine je o tem predlogu v ponedeljek razpravljalo in z njim soglašalo, hkrati pa je bilo znova zagotovljeno, da bo v vsakem primeru odločilen sklep občanov, ki bodo samoprispevke tudi

Anton Koporc — sedemdesetletnik

V vasi Cesta pri Velikem Gabru je te dni praznovan na bolniški postelji 70-letnico življenja Anton Koporc, oče 9 otrok in nekdanji predsednik občine v Velikem Gabru.

Kot rodoljub se je že 1943 pridružil narodnoosvobodilnemu boju in se kot partizan boril do konca vojne. V težkih časih vojne graditve je postal predsednik krajevnega ljudskega odbora in občine v Velikem Gabru, dolga leta pa je deloval kot predsednik krajevnega organizacije Socialistične zveze.

Ceravno ga je bolezen priklenila na posteljo, svoje vne me še vedno ni opustil. Kot predsednik krajevnega organizacije Rdečega križa in član društva upokojencev si še vedno prizadeva in dela po svojih močeh.

Kljub težavnim nalogam, ki jih je opravljal, pa je ostal priljubljen pri ljudeh. Iskreno mu čestitamo za njegovo 70-letnico življenja in mu želimo, da bi okrevail!

Kaj pravijo o samoprispevku

Obiskali smo več krajev v občini, da bi ljudi, ki smo jih po naključju srečevali, povprašali, kaj menijo o podaljšanju plačevanja samoprispevka za šolstvo.

Ana Grabljevec, kmetovalka iz Velikih Dol: »Tudi naš fant hodi v šolo in bi radi, da bi se kar največ naučil. Toda težko prispevamo in še ne vem, kako se bom odločila. Mislim, da je razen dobre šolske stavbe potreben tudi dober učitelj.«

Janez Kek, kmet iz Luže pri Trebnjem: »Prispevajmo za našo šolo v Knežji vasi,

ki je tudi v programu, bomo vsaj rešeni skrbi, kako pravi ti, kar je najnujno potrebno!«

določilne bodo volitve v nedeljo. Gleda nje ljudi na te stvari se recej različuje.«

Jože Klemenčič (27) iz Velike Loke, zaposlen v Kartonažni tovarni v Ljubljani meni: »Osebnostem za samoprispevek. O-

Alojz Koporc (38) kmetovalec, oče dveh otrok, ki še ne hodita v šolo, je takole odgovoril, ko smo ga ustavili pri oražu njive pri Velikem Gabru: »Ko vidim razmere, v kakšnih se šolajo otroci v Velikem Gabru, se strinjam s tem, da prispevamo za urejanje našega šolstva. Denar, ki bi ga zbrali, je treba razumno porabiti.«

Miha Bergant, kmet iz Mokronoga, oče treh otrok: »Nisem proti samoprispevku, čeravno imam veliko dajatev, vendar zahtevam od predlagateljev tega ukrepa, da bo zbrani

denar porabljen po načrtu in da bo viden sad naših odtrgovanj.«

Franc Znidaršič (52), čevljar iz Dobriča in invalid: »Rad vidim, da je šola lepa, čeprav ne bom hodil vanjo, bo pa za naše otroke. Nekaj bi bil že voljan prispevati.«

Marija Kic, 68-letna upokojenka, doma iz Korit: »Za otroke moramo nekaj žrtvovati. Čeprav imam majhno pokojnino in mi prispevka ne bi bilo treba plačevati, sem pripravljena prispevati nekaj.«

OČKA IN MAMICA, PRISPEVAJTA ZA MOJO ŠOLO!

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE 5. DECEMBRA

Izhod je pripojitev k IMV

Konec prisilne uprave v Tovarni šivalnih strojev na Mirni — V kratkem referendum — Izjava direktorja IMV na seji občinske skupščine

»Napaka je bila v tem, da takrat, ko je šlo dobro, nihče ni mislil na slabše čase. S svojimi sodelavci sem kot prisilni upravitelj ocenil, da je program izdelovanja sodobnih šivalnih strojev dober, vendar ga trenutno ne moremo uresničevati. Proizvodnjo na Mirni bomo preusmerili v izdelovanje oši in še nekaterih delov za stanovanjske priklole, kasneje pa bomo poskušali poživiti izdelovanje sodobnih šivalnih strojev.«

Tako je na seji občinske skupščine v Trebnjem 5. decembra dejal odbornikom direktor Industrije motornih vozil iz Novega mesta Jurij Levčič. Občinski moške so predlog o prenehanju prisilne uprave in pripojitvi k IMV sprejeli brez pripomb. Štiri in pol mesece trajajoča prisilna uprava ni rešila podjetja, ki se je znašlo v brezizhodnem položaju.

Ocena sedanjega stanja ni razveseljiva. Prisilna uprava namreč ugotavlja, da je tehnična oprema za izdelovanje šivalnih strojev ravnega šiva zastarela in nima prihodnosti. V sedanjih razmerah na tržišču s sedanjimi majhnimi serijami izdelkov ni mogoče zdržati konkurence doma, na izvoz pa ni niti misliti.

Naložbe v proizvodnjo šivalnih strojev, bi bile smotrne, če bi izdelovali dovolj velike serije, s komercialne

plati pa je vprašanje, če bi jih lahko prodali, ker tovarna BAGAT Iz Zadra skoraj zadosti potrebam našega tržišča.

Treba je bilo najti izhod, saj se je hkrati s proizvodnimi in prodajnimi težavami naglo slabšal tudi finančni rezultat, vendar večje izgube še ni. Pripojitev k IMV Novo mesto zagotavlja zaposlenim, da bodo obdržali zaposlitev, kot je bilo rečeno tudi na občnem zboru sindikalne podružnice v soboto, 7. decembra.

V kratkem bodo v TSS izvolili organe samoupravljanja in izvedli referendum, v katerem bodo zaposlene vprašali, ali soglašajo s predlaganimi ukrepi. Izbiere pravzaprav ni v sedanjem položaju se velja nastopiti na močnejšega partnerja, ki tudi sam čuti interes ter zagotavlja, da bo naredil vse, kar je v njegovi moči. M. LEGAN

Prispevajmo za naše otroke!

Na samoupravni osnovi bomo v nedeljo s svojo udeležbo na ljudskem glasovanju in z oddanimi glasovi za podaljšanje plačevanja samoprispevka za naše šolstvo odločili o daljnosežnih načrtih v izboljšanju šolskih razmer v naši občini. Na tako zbrani denar nam bo tudi širša družbena skupnost prispevala pomoč in s skupnimi napori bomo odločilno posegli v modernizacijo naših šol.

Naši otroci se danes učijo v neprimernih prostorih. Njihovi učitelji jih ne morejo poučevati s praktičnimi učno-vzgojnimi pripomočki, posledica tega pa je slabše znanje in manjša možnost naših otrok za nadaljevanje študija in uveljavljanje v življenju.

Vse to smo imeli pred očmi, ko smo na sestankih govorili o podaljšanju plačevanja samoprispevka, ko smo enoglasno ugotavljali svojo odgovornost pred našimi otroki.

Potrdimo to našo pripravljenost v nedeljo, dokazimo, da smo odločni, da želimo opravičiti pričakovanja naše mladine, ki ve, da so od vsakega oddanega glasu odvisni njena prihodnost in njeni uspehi. Ne pozabimo tega, saj tudi mladina ne bo pozabila, kako bomo odločili!

Prispevek, ki ga bomo dali, bo šel za srečo naših otrok!

ROMAN OGRIN
predsednik odbora za izvedbo referenduma

GLASOVNICA

ZA GLASOVANJE NA REFERENDUMU
DNE 15. DECEMBRA 1968

O UVEDBI KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA
ZA OBMOČJE OBČINE TREBNJE

O uvedbi krajevnega samoprispevka za dobo 5 let, ki se bo zbiral za financiranje izgradnje in adaptacij šolskih stavb v občini Trebnje, in sicer v višini 1,5% od neto osebnih dohodkov, ki so večji kot 500,00 din mesečno; od pokojnin, ki znašajo več kot 500,00 din mesečno; od prispevkih osnov obrtnikov, gostilničarjev, avto-prevoznikov in drugih oseb z lastnimi dohodki; od katastrskega dohodka kmetijskih zemljišč v lasti občanov, razen tistih občanov, ki so oproščeni plačevanja prispevka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti

glasujem

ZA

PROTI

Pečat ObVK

Posebnih težav najbrž ne bo

Ker se osebni dohodki zaposlenih v osnovnih gospodarskih dejavnostih, v industriji in kmetijstvu niso povečali, temveč so se ponekod celo zmanjšali, je poslanec Janez Mihevc na zadnji seji skupščine vprašal, kako je z dotokom dohodkov v občinski proračun.

Odgovoril je tajnik ObŠe Godnjavec. Dejal je, da prispevek od zaposlenih v gospodarstvu ter od kmetijske dejavnosti resda ne doteka tako, kot je bilo predvideno,

vendar bodo dosegli presežek nekateri drugi viri proračuna, tako da skupni izpad ne bo tolikšen, kot je videti na prvi pogled. Na prihodnji seji občinske skupščine bodo sprejeli delni rebalans občinskega proračuna.

Volitve in imenovanja

Občinska skupščina je na predlog komisije za volitve in imenovanja na zadnji seji imenovala za novo sodnico občinskega sodišča v Trebnjem Alojzijo Kovač iz Dol. Ponikev, diplomirano pravnico s sodniškim izpitom. Skupščina je imenovala tudi komisijo za volitve imenike: predsednik je inž. Drago Kotar, člana pa Milena Zalar in Tone Glogovšek.

TREBANJSKE IVERI

AVTOMATI NISO ZA TREBNJE? V petek je podjetje Tobak postavilo v kraju dva avtomata za prodajo žvečilnega gumija. Toda vse kaže, da te naprave niso za naše ljudi, ki poskušajo vse mogoče, da bi po nepoštenem pristi do gumija. Samo v enem dnevu se je nabralo čez 50 starih neuporabnih kovancev, tako da je bil avtomat velikokrat pokvarjen in so bili nekajkrat prikrajšani tisti, ki so vrgli kovance za 50 par.

ZAGA BO SPET DELALA. — Mizarska delavnica Trebnje je prenehala žagati les, ker zastarela zaga ni več ustrezala. Kmetovalcem, ki morajo zdaj les voziti drugam, je vodstvo obljubilo, da bo zaga spet delala, brž ko jo bodo modernizirali.

CEPLJENJE ZIVINE. Veterinarski inšpektor je zagotovil, da bodo do 20. decembra cepili vse govedo v občini proti salmoneli in paratuberkulozi. Stroške bo plačala občina iz občinskega rezervnega sklada.

POTREBNI SO APARATI ZA GASENJE AVTOMOBILOV. Predstavnik občinske gasilske zveze je na zadnji seji skupščine znova opozoril, da bi moralo vsaj trebanjsko društvo imeti tudi aparate za gašenje z ogljikovim dioksidom, saj je večkrat potrebno posredovati pri požarih na cestah.

PROSLAVE DNEVA JLA. Prihodnji teden bodo v osnovnih šolah trebanjske občine proslave dneva JLA, na katerem bodo sodelovali oficirji in vojniki novomeške garnizije.

Za alkoholike obvezno zdravljenje

V prihodnjem letu bo treba zagotoviti več denarja za varstvo ostarelih in osamelih ljudi ter za varstvo otrok in mladine

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje, ki je bila v četrtek, 5. decembra, so razpravljali o socialnem in mladinskem varstvu, o prometni varnosti v občini in o osnutku zazidalnega načrta za središče mesta. Razpravo o poročilu glede izvajanja odloka o komunalnih delovnih organizacijah so preložili za naslednjo sejo, za nedoločen čas pa so preložili tudi sprejem odloka o nagradah odbornikom občinske skupščine in dohodku funkcionarjev, ki jih voli ali imenuje občinska skupščina.

Ko so odborniki razpravljali o socialnem in mladinskem varstvu, so ugotovili, da je hiter gospodarski napredek povzročil več težav v zvezi z varstvom ostarelih in osamljenih oseb ter pri varstvu otrok. Tako je posebna analiza pokazala, da je samo na območju Drage, Osilnice in Predgrada 78 ljudi, ki so potrebni družbene pomoči, med njimi jih je 12 povsem brez premoženja. Občinska skupščina bi morala v prihodnjem letu zagotoviti v proračunu nadaljnjih 50.000 din (letos 150.000 din), da bi vsem, ki so pomoči nujno potrebni, vsaj malo pomagala.

Med razpravo o usposab-

ljanju in vzgoji mladine, ki je motena v duševnem ali telesnem razvoju, so ugotovili, da je v podeželskih šolah še precej otrok, ki bi jim morali zagotoviti izobraževanje v posebni šoli v Kočevju. Te učence pa bi morali tudi usposobiti za razne poklice. Vendar trenutno nima posebna šola za ta namen niti primernih prostorov, niti delavnic, niti denarja. Odborniki so menili, da je treba vse te pogoje šoli vsaj postopno zagotoviti.

Tudi mladinsko prestopništvo narašča. V poročilu in razpravi je bilo poudarjeno, da bi morala imeti mladina ustrezno otroško varstvo (do-

ma, varstvene ustanove, pole itd.), kar bi jo odtegnilo od prestopništva; za prestopnike pa bi morali imeti dobro urejene in vodene vzgojne in poglobljene domove.

V razpravi so odborniki še posebno poudarili, da bi morali z republiškim predpisom poskrbeti za obvezno zdravljenje alkoholikov. V družinah, kjer sta oče ali mati alkoholika, otroci niso dobro vzgojeni in pogosto zaidejo na kriva pota. Za družbo bi bilo ceneje, če bi alkoholike zdravila, ker potem ne bi bilo (vsaj toliko ne) težav z otroki alkoholikov, ki postajajo pogosto mladinski prestopniki, ko pa odrastejo, jih je težko spraviti na pravo pot,

Draga: dograjena poslovna stavba

V Dragi so pretekli teden dogradili novo poslovno stavbo. Vanjo se bo preselila gozdna uprava KGP Kočevje iz Podpreske. V stavbi, pri kateri bo treba urediti še okolico, je tudi več družinskih in samskih stanovanj, skladišče garaž in trgovski lokal. Vendar še ni znano, katero trgovsko podjetje bo ta lokal vzelo v najem.

Mestni in občinski odbor RK sta pred kratkim izvedla prvo akcijo zbiranja oblačil in obutve v mestu Kočevju. V dveh urah so občani prinesli na zbirne centre 70 paketov v skupni teži okoli 200 kg. Akcija je uspela, čeprav jo je oviral dež pa tudi ljudje na taka zbiranja še niso navajeni. V bodoče bo še več takih akcij. Za pomoč pri akciji se RK zahvaljuje vsem aktivistom RK, osnovni šoli, upravi kina, Dolenjskemu listu in vsem ostalim, posebno pa darovalcem (Foto: Primc)

Prehlajeni svetniki

Pred letom ali dvema smo pisali o lepi in stari cerkvi v Ribjeki ob Kolpi, na katero sta pozabila bog in Zavod za spomeniško varstvo. Oktobra lani jo je le prišel pogledat zastopnik Zavoda za spomeniško varstvo iz Ljubljane in obljubil, da jo bodo začeli popravljati aprila letos. Prišla je jesen, zapadel je že prvi sneg, v cerkvi pa še vedno zamaka, ker z obljubljenim popravilom ni nič. Lesene svetnike še naprej žrejo črvi, leseni strop, poslikan z zanimivimi ornamentami, propada, tuji se še naprej zanimajo, da bi odkupili vsaj posamezne kose cerkvice ali svetnike (stare 250 do 400 ali morda še več let), če ne celo kar celo cerkvi.

POJASNILO

47. številki smo na kočevski strani objavili članek »Mati zlato, hčj pa srebro«, h kateremu dodajamo naslednje pojasnilo: pomotoma je bilo izpuščeno ime Franciške Erjavce, ki je že več kot 15-krat darovala kri, razen tega je tiskarski škrat med dobitniki srebrne značke Antonijo Pirnat prekrstil v Antonijo Pintar. Krajevna organizacija RK v Stari cerkvi se še enkrat lepo zahvaljuje vsem stalnim in občasnim krvodajalcem.

Gibanje prebivalstva

V novembru je bil na območju matičnega urada Kočevje rojen en otrok (deček), poročilo pa se je osem parov. — Umrli so: Anton Vidmar, peskar in soboslikar iz Zejn 30, star 60 let, in Marija Rus, kmetica iz Lipe 14 (Struge) stara 71 let.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje:	Ribnica:
	(cena v din za kg)	
krompir	0,85	0,85
sveže zelje	1,05	0,60
kislo zelje	1,55	2,00
kisla repa	1,55	—
fišol v arnju	4,85 do 6,75	7,00
čebula	2,80	2,80
česen	15,00	15,00
solata	3,30	3,50
korenje	1,85	2,00
peteršilj	3,50	3,50
pesa	1,85	1,20
cvetača	4,35	4,00
jabolka	1,90 in 2,90	2,00
pomaranče	5,80	5,40
limone	6,10	7,00
banane	5,80	5,60
grozdje	4,60	4,50
jabca (cena za kos)	0,68 do 0,84	0,80

Prenovljena kavarna odprta

Je najboljši gostinski obrat v Kočevju — Njena obnova je veljala nad 200.000 din

Prenovljene prostore kavarne v Kočevju je v soboto, 7. decembra, odprlo domače gostinsko podjetje HOTEL PUGLED. Staro kavarno so obnovili z občutno finančno pomočjo Stanovanjskega podjetja.

V prenovljenih prostorih sta dve kavarniški sobi (tapičirani sedeži, kristalni lestenci itd.) in bife. Oba lokala, (kavarniški in bifejski) sta med seboj ločena, ali morda bolje rečeno, združena s premičnimi velikimi vrati v

Prenovljena kavarna je najboljši gostinski lokal v Kočevju (Foto Jelenovič)

DROBNE IZ KOČEVJA

■ GRADNJA CESTNE RAZSVETLJAVE v Rožni ulici je bila odobrena in so jo pred meseci že pričeli urejati. Dela pa zavlačujejo in je malo verjetno, da bi luči zasvetile še letos. Drogove so postavili, zataknilo pa se je pri zemeljskih delih za polaganje kabla. Upajmo, da bo kaj več dobre volje za delo in več sreče z vremenom.

■ ROZNA ULICA ZASLUŽI TO IME samo poleti, ko na vrtnih gredicah rastejo cvetice in ob ograjah okrasno grmičje. Zda pa kažejo gole polomljene ograje z lesenimi in železnimi rebri kaj žalostno podobo vse ulice. Marsikatera zakotna vas ima lepše hišno okolje kot nekatere stavbe v Rožni ulici.

■ PO POTI NA STADION so vozili težki tovornjaki ljubljanske Vodne skupnosti, naloženi s kamenjem za obrežje ob Rini za lupniščem. Pri tem so občestri in polomili več pokrovov betonskih jaškov. Lukenj, ki so tedaj nastale, ni še nihče zakrpal. Cesta na stadion ima še vedno nevarnih mest. Na skladi-

šču gradbenega materiala ob koncu ulice je apnica polna vode, a nepokrita in brez ograje. Kaj pravijo za to inšpektorji? V podaljšku ceste proti vodni črpalki pa še vedno čaka nesrečo most čez Rino s trhlimi podnicami.

■ TV SNEMALNA EKIPA je bila dva dni v Kočevju. Snemala je prizore iz pionirskega življenja in dejavnosti. Največ so snemali v osnovni šoli, domu telesne kulture in v parku Gaj.

■ ZA PRAZNIK JE BIL mladinski ples v mali dvorani doma telesne kulture. Igrali so domači Atolci. Obisk je bil dober. Včasih je več gledalcev kot plesalcev in ovirajo ples. Garderoba je brezplačna, vendar je večina ne uporablja. Tako visijo plašči na okenskih ključkih in drugod. Naposled se bo le treba navaditi na red, ki je temelj vsake kulturne družbe.

■ ELEKTROSERVIS, ki je doslej delal pri enoti Elektro, je prevzelo podjetje Trgopromet. Občani pričakujejo zdaj boljše postrežbo in servisno službo. Upajo, da ne bo ostalo samo pri spremembi firme.

obliki harmonike; imata pa tudi nekatere druge skupne prostore: kuhinjo, točilnico itd.

Gostje in ostali občani so prenovljene kavarne veselili so nanjo ponosni, saj je najboljši gostinski lokal v Kočevju. Obnova in oprema sta veljali nad 200.000 din.

Seja zboru delovnih skupnosti

V torek, 17. decembra, bo predvidoma seja zboru delovnih skupnosti občinske skupščine Kočevje, na katero bodo vabljeni tudi predstavniki gospodarskih organizacij. Na njej naj bi razpravljali o gospodarstvu v občini in o pripravah za izdelavo regionalnega prostorskega programa. 27. decembra pa bo predvidoma zadnja letošnja seja občinske skupščine. V teh dneh bo predvidoma tudi več sej svetov občinske skupščine. Tako se bo svet za urbanizem sestel že danes, svet za gospodarstvo pa v ponedeljek.

Zlato in srebro za krvodajalce

Dali so kri, da bi rešili ljudem življenje

Poročali smo že o krvodajalskih proslavah v nekaterih krajih kočevske občine in o krvodajalcih, ki so prejeli zlato in srebrne značke. V teh dneh bodo krvodajalske proslave v še nekaterih krajevnih organizacijah Rdečega križa, nekatere manjše krajevne organizacije pa podeljujejo krvodajalcem značke ob odvzemu krvi.

Letos so že ali pa bodo prejeli značke še krvodajalci iz naslednjih krajevnih organizacij RK:

Kočevska Reka: Rudolf Zidar, Jože Nagu, Mirko Valenčič in Aleksander Skok (vsi zlato) ter Dušan Lavrič, Danica Abram, Marjan Turk, Stefa Vesel, Rudolf Pers, Alojz Vesel, Stefa Turk, Marija Gotenc, Ema Mohorič, Anton Trope (vsi srebrno);

O ustavnih spremembah

V ponedeljek, 16. decembra bo predvidoma v Kočevju področni sestanek SZDL za občine Kočevje, Ribnico in Grosuplje, na katerem bodo obravnavali predloge o spremembah ustave Socialistične republike Slovenije. Na ta sestanek bodo vabljeni tudi člani političnega akta.

Pred kratkim je bil v Osilnici 20-urni tečaj prve pomoči, ki ga je obiskovalo 18 deklet in žena. Tečaj je vodil zdravnik Viljem Rutar (Foto: Rugole)

JUGOSLOVANSKI
RDEČI KRIŽ

KOČEVJSKE NOVICE

Bolniki nočejo na bolniški dopust

Zaradi bolezni so namreč materialno oškodovani - Narašča število bolnikov, ki bolehalo nad 30 dni, ker pridejo prekasno na pregled

Občinski svet zavarovancev je imel 8. novembra v Ribnici prvo sejo, na kateri so najprej poslušali poročilo o izvolitvi novih članov v ta svet. Po obširni razlagi o dosedanem delu skupščine komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Ljubljana so izvolili za predsednika občinskega sveta zavarovancev Staneta Koširja, ki je bil hkrati izvoljen tudi za člana skupščine zavoda; za podpredsednika so izvolili Franca Češarka, za člana skupščine KSSZ delavcev pa Mirka Goršiča.

V poročilu volilne komisije je bilo navedeno, da so bili za nove člane sveta zavarovancev izvoljeni: France Levstik iz obrata INLES v Loškem potoku, Stane Zbašnik iz Stanovanjsko komunalnega podjetja - obrat opekarna, Minka Joras, kmetijska zadruga Ribnica, Franc Češar, trg, podjetje »JELKA« - poslovalnica v Sodražici in Rudi Putre iz podjetja »ZIC NE PLETENINE« - obrat Ribnica.

V razpravi o delu komunalne skupnosti so prevladovala mnenja, da je sedanjih devet komunalnih skupnosti za Slovenijo preveč in bi jih bilo bolje združiti. Prepričani smo, da bo do tega prej ali slej prišlo.

Slišali smo za več zanimivih predlogov, ki bi vplivali na znižanje izdatkov za zdravljenje, na primer: Imamo bolnike, ki nimajo svojcev, da bi skrbeli zanje. Bolezen ni takega značaja, da bi morali ležati v bolnici. Bolnika pa

morajo obdržati v bolnici, ker ga nima doma kdo negovati. Ker je odpovedala preventiva, moramo pač odšteti denar za zdravljenje v bolnišnici. Če bi imeli bolnika doma, bi bila nega na domu za 40 odstotkov cenejša. Takih bolnikov je precej. Nasploh bo potrebno vprašanje financiranja preventive reševati enotno za vso Slovenijo. Zanimiva je bila tudi ugotovitev, da se v naših zdravil-

liških in topliških domovih zdravijo res bolniki, včasih pa ni bilo tako. Kritizirali so sedanji način participacije zavarovancev, posebno kmečkih pri popravilu zob. Zaradi razmeroma visokih prispevkov si marsikateri kmečki zavarovanec noče popraviti zob.

Zaskrbnjuječe je dejstvo, da raste število bolnikov, ki so v staležu nad 30 dni. Vzrok, da delavci nočejo biti v bolniškem staležu, je, da bi bili materialno oškodovani. Dogaja se, da mora zdravnik bolnika siliti, naj gre v bolniški stalež. In tako iz male bolezni, ki bi trajala nekaj dni počitka, lahko nastane bolezen, ki se raztegne na več tednov. Problemov je torej dovolj. Z njimi se bo srečeval in jih reševal občinski svet zavarovancev.

OBISK V LOŠKEM POTOKU

Prej v Francijo, zdaj v Nemčijo

Sprehod skozi vas Retje - Odhajanje v svet s trebuhom za kruhom

Retje v Loškem potoku so razmeroma velika vas, saj štejejo nad sto hiš. Značilnost te vasi je, da žive v nižinskem predelu večinoma večji kmetje, na pobočju vasi, na rebri, kot pravijo domačini, pa so v večini majhne kmetije. To opaziš tudi na zunaj: v dolini so velike kmečke hiše, na rebri pa se hiše kar nekam sramežljivo stiskajo v breg. Sicer pa danes dejansko ni nobene razlike več med prebivalci vasi. Pred vojno je bila razlika med gruntarji in kočarji velika. Nov čas je razliko odpravil.

Ljudje se preživljajo s kmetijstvom, živinorejo in gozdarstvom. Precejšnje število občanov pa si mora služiti kruh še izven svojih kmetij. Nekateri so dobili zaposlitev na »Smreki« v Travniku, drugi gozdarijo itd. Vsi, ki ne najdejo kruha v domačem kraju, so si poiskali delo drugje, v drugih krajih domovine, pa tudi v tujino jih je šlo precej. Sicer pa odhajanje za službo v tujino ni nič novega. Tudi pred vojno je bilo tako, samo z razliko, da so odhajali prej v Francijo, sedaj pa v Zahodno Nemčijo.

Vas je precej spremenila svojo podobo. Veliko hiš je prenovljenih, zrastle pa so tudi nove. Številni kmetje so nabavili motorne kosilce, delo v gozdovih je lažje, ker imajo motorne žage, spravilo lesa pa bolj ekonomično, ker so stare navade vozove zamenjali z boljimi. V vasi imajo tudi nekaj osebnih avtomobilov. Sredi vasi so gasilci s pomočjo vaščanov zgradili lep gasilni dom, ki je vasi v ponos.

Imajo tudi trgovino in dve gostilni. Pred vojno je bilo več gostiln, pa tudi revščine veliko več. Kraj in ljudje, ki žive v njem, so se spremenili. Za veliko večino, posebno velja to za mladi rod, ki življenje lepša.

Felicjanova razstava

V prostorih delavske univerze v Ribnici je v minulih prazničnih dneh razstavljal svoja dela slikar-amater Slavko Felicjan iz Ribnice. Felicjan je že večkrat razstavljal in od razstave do razstave lahko ugotovljamo, da so njegove stvaritve vse bolj dognane. Tokrat je razstavljal 10 slik v olju in akvarelu. Če je prej v glavnem ustvarjal v temperi, je zdaj začel z zanj novo slikarsko tehniko, v olju. Pokazal je izredno učinkovitost in harmonijo barv ter občutek za finese. Tudi številni obiskovalci razstave so se pohvalno izrazili o njegovih slikah.

BOZO FRECE

leto, dve, vam ne bo treba intervjuvati me čepi kot danes, ampak boste sedeli lepo v senci na ležalnem stolu.

Volitve, razrešitve in imenovanja

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica so odborniki: dali soglasje k imenovanju Milene Borovc za direktorico osnovne šole Ribnica; razrešili Eda Kocuvana dolžnosti pomočnika komandirja Postaje milice Ribnica, ker je odšel na študij; imenovali v likvidacijsko komisijo Muzejskega društva: Dušana Lavriča, Vladimirja Prežljo in Franja Matoha; imenovali v upravni odbor muzejskega sveta: inž. Ferdinand Nadlerja, Rudolfa Lovšina, Janeza Arka in Dušana Lavriča; imenovali v komisijo za telesno vzgojo pri svetu za šolstvo: Vena Čihala (predsednik), Boruta Keržana, Albina Koširja, Miro Zibert, Maska Drobniča in Matija Zobača.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCE

■ PRED DNEVOM REPUBLIKE so imeli po vseh šolah proslave. Posebno lepa je bila v Ribnici, pripravili pa sta jo osnovna in glasbena šola. V Grčaricah so šolarji na sam praznik predvajali pod vodstvom učence Šegove iz 7. razreda enourni kulturni program.

■ HUDA POLEDICA je 3. decembra onemogočila reden prihod avtobusov na lokalnih progah. Šolarji in delavci, ki se vozijo z avtobusi, so prišli tega dne v šolo oziroma na delo z zamudo.

■ V OKOLICI LOŠKEGA POTOKA, ki obsega vasi Hrib, Retje, Mali log, Srednja in Segova vas ter Travnik, živi 1940 ljudi. Največja vas so Retje s 550 prebivalci, Loški potok pa je znan po lepih smučiščih. Tu so vsako zimo smučarska tekmovanja.

■ VSE VEČJA IZBIRA blaga je v ribniških trgovinah. Marsikaj lahko kupi tudi potrošnik z razvajenim okusom. Cene so zdaj konkurenčne in marsikdo, ki je prej nakupoval v Ljubljani, kupuje zdaj v Ribnici.

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz naših oglasov, priložite vaše mu vprašanju dopisnico ali znakom za 30 din.

UPRAVA LISTA

Kozinov jubilej

V Jurjevici pri Ribnici je slavil te dni 65-letnico rojstva Janez Kozina, znani družbeni delavec. Rojen je bil v kmečki družini in je ves predan

JANEZ KOZINA

kmetijstvu. Zato ni nič čudno, da je bil pred vojno ustanovitelj in predsednik sadjarske družnice v Jurjevici, ki je naredila veliko koristnega za razvoj sadjarstva v Jurjevici in okolici.

Pred vojno je bil tudi več let tajnik in poveljnik domačega gasilskega društva. Po osvoboditvi je bil predsednik odbora za pospešitev suhe robe in za ureditev zdomarstva pri okrajni zadrugi zvezi Kočevje. Prav tako je bil predsednik gradbenega odbora za gradnjo zadrugnega doma v Jurjevici in prvi predsednik kmetijske zadruge Jurjevica. Dolga leta je bil član krajevnega odbora OF, še danes pa je predsednik krajevnega organizacije SZDL. Je član sveta kooperantov in član živinorejskega in sadjarskega odseka pri KZ Ribnica. Naj še povemo, da je naš jubilarant podpredsednik komunalne skupnosti kmetijskih zavarovancev Ljubljana ter odbornik občinske skupščine. Ob njegovem žilfenjskem jubileju mu želimo veliko uspehov pri družbenem udejstvovanju in seveda tudi zdravja.

Naročite svoj list na domači naslov

Pametneje graditi stanovanja

Zasebna gradnja je uspešna, gradnja družbenih stanovanj pa zamira - Nujno potrebno je z združenim denarjem zgraditi nekaj stanovanj

V ribniški občini dajejo precej denarja za stanovanjsko gradnjo. Tako bodo letos uporabili za te namene okoli milijon din. V tem znesku pa niso zajeti krediti bank. Vsekakor bi morali pri porabi denarja za gradnjo stanovanj odpraviti nekatere pomanjkljivosti, predvsem pa ga uporabljati bolj načrtno.

Podjetja in ustanove so denar za gradnjo stanovanj uporabljala za posojila zasebnim graditeljem. Tako se je denar drobil. Nič ni proti zasebni gradnji, če je ta v interesu občanov, vendar smo za tako gradnjo, ki bo dobro organizirana. Boljše je torej, če delovne organizacije dosledno vlagajo svoj denar za gradnjo stanovanj na banke, dobijo nato kot kredit več denarja, tega pa dodeljujejo interesen-

tom po pravilnikih, v katerih so točno določeni pogoji in obveznosti. Stanovanja pa je treba graditi v urbanistično urejenih krajih, to se pravi tam, kjer so že izdelani zazidavalni načrti.

Letos je bilo v gradnji 70 zasebnih stanovanjskih hiš. Do konca leta bo vseljivih 23. Gradnja je razmeroma počasna, saj traja povprečno tri leta. Čeprav je bilo letos vseljivih precej zasebnih stanovanj, so bila ob preselitvi izpraznjena le 4 družbena.

Tudi v prihodnjem letu se obeta razgibana zasebna gradnja. Računajo, da bo začelo graditi hiše najmanj 40 zasebnikov, večinoma v Ribnici. V družbeni gradnji bodo zgradili 20-stanovanjski stolpč v Ribnici ter eno 6-stanovanjsko stavbo v Sodražici. Pretežni del denarja za obe gradnji je že zagotovljen.

Družbena stanovanja so potrebna predvsem v Ribnici, da bi bilo stanovanje dosegljivo tudi tistim, ki sami ne morejo graditi. To so predvsem upokojeanci in nekateri, ki sami ne morejo zbrati dovolj denarja, da bi dobili kredit, ki bi zadoščal za dograditev.

S prizadevanjem vseh pristojnih organov, da bi bil denar za gradnjo stanovanj čim boljše uporabljen, bodo lahko stanovanjski problemi, če ne

v celoti pa vsaj v veliki meri v nekaj letih rešeni.

Proslave za dan armade

Kakor vsako leto, tako bodo tudi letos v Ribnici lepo proslavili dan JLA, 22. december. Dan pred praznikom bodo učenci osnovne šole Ribnica obiskali ribniško garnizijo, kjer si bodo ogledali orožje ter druge zanimivosti iz vojaškega življenja. Ob tej priložnosti bodo predstavniki ribniške garnizije podelili petim učencem nagrade za najboljše spise, ki so jih pisali na temo o prazniku JLA. Iste dne zvečer bo v Ribnici slavnostna akademija, po proslavi pa družabni večer.

Skupne službe

Na nedavnem posvetu predstavnikov občinskih vodstev družbeno-političnih organizacij v Ribnici so razpravljali o organizaciji skupne administrativno-finančne službe za vodstva družbeno-političnih organizacij v občini. Govorili so tudi o novih prostorih za te organizacije in drugih zadevah. Pogovorili so se še o usklajitvi izvedbe občinskih zborov organizacij in društev z letnimi konferencami krajevnih organizacij SZDL. Razgovor je tekel tudi o drugih vprašanjih.

Tekmovanje v zbiranju razglednic

Na osnovni šoli v Črnomlju so med učenci razpisali tekmovanje v zbiranju razglednic krajev. Tako tekmovanje so imeli že lani in se je lepo obneslo, saj so posamezniki prinesli v šolo tudi po 2.000 razglednic krajev, ki so jih koristno uporabili za učila. Tekmovanje, razpisano v okviru pionirske organizacije, bodo ocenjevali aprila 1969. Najboljšim bodo tedaj razdelili skromne nagrade.

Črnomelj: slovesen sprejem v ZK

Občinski komite ZKS je pred dnevom republike 27. novembra organiziral prvi slovesen sprejem mladih v Zvezo komunistov. V lepo okrašeno sejno sobo občinske skupščine so povabili 52 mladih ljudi, med temi pa je bilo 44 sprejetih že pred kratkim.

O zgodovini in vlogi Zveze komunistov ter o obveznostih in dolžnostih članstva je govoril politični sekretar komiteja Jože Vajs, nato pa so novim članom slovesno izročili izkaznico z rdečim nageljnom.

Sledil je delovni program. Ob tej priložnosti so ustanovili aktiv mladih komunistov in izvolili sekretariat. Za sekretarja aktiva je bil izvoljen Janez Stariha, dijak črnomaljske gimnazije.

Radioklub že dela

Pod vodstvom predsednika Dušana Košute je črnomaljski Radioklub že začel delati. Začeli so s tečajem za operaterje, ki ga dvakrat na teden obiskuje 14 slušateljev. Člani radiokluba pa se v kratkem nadejajo tudi lastnega sprejemnika in oddajnika, za katerega so že pripravili prostor.

Kmalu tečaji prve pomoči

Občinski odbor RK v Črnomlju namerava v sodelovanju z odsekom za narodno obrambo in Zavodu za kulturno dejavnost še ta mesec organizirati nekaj tečajev prve pomoči. Prva dva tečaja, 80-urni in 20-urni, bosta v Črnomlju, kasneje pa bodo take tečaje imeli tudi v Semiču in na Vinici.

Važno za Rožni dol

15. decembra bo ob 14. uri v čakalnici železniške postaje v Rožnem dolu krajna konferenca Socialistične zveze; nanjo so vabljeni vsi občani.

Za mladince orodna telovadba?

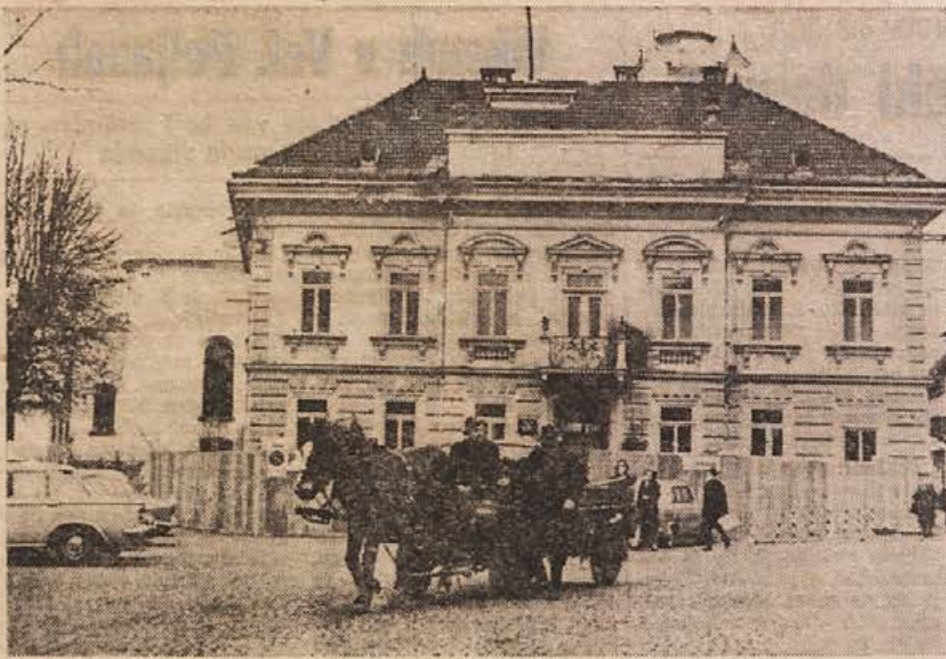
Črnomlju se dogovarja z vodstvom TVD Partizan. da bi za mladince organizirali orodno telovadbo, za katero je med mladimi precej zanimanja. Težave so edinele s prostorom, ker je telovadnica v novi šoli že močno zasedena. Orodno telovadbo pa je pripravljen voditi Milan Petelin.

Kdo so huligani?

V zadnjem času so občani Črnomlja spet lahko videli prernjene posode za odpadke in raztresene smeti po pločnikih. Tudi nekaj žarnic javne razsvetljave je bilo namerno razbitih. Ker vemo, da gre veliko družbenih sredstev za snago in razsvetljavo mesta, se ljudje zgražajo nad huliganskim početjem.

K. W.

NOVICE
črnomaljske komune

Pred stavbo občinske skupščine v Črnomlju je parkirnega prostora že prej primanjkovalo, odkar pa banka preureja spodnje prostore v stavbi družbeno-političnih organizacij, je za vozila še težje najti prostor. Zasilno parkirišče je zdaj nastalo na ploščadi med cerkvijo in staro šolo (Foto: R. Bačar)

IZ ANALIZE DELA OBČINSKE SKUPŠČINE

Je bilo delo odbornikov zadovoljivo?

Kot celota je skupščina dobro delala, odborniki pa so bili nekateri bolj, nekateri manj zavzeti - 18 odbornikov se še ni oglasilo!

V obdobju od aprila 1967 do zdaj so imeli v Črnomlju 12 sej obeh občinskih zborov, 2 seji zbora delovnih skupnosti in 1 sejo občinskega zbora. Delovni program je bil v celoti uresničen, zanimivo pa bi bilo poiskati še sled za neštetimi priporočili, ki so jih na sejah sprejeli. Za mnoga od teh so bržčas porabili samo papir, upošteval pa jih ni nihče.

S sklepčnostjo občinskih sej v Črnomlju nimajo težav in tudi zamude niso velike, bolj slab vtis pa daje udeležba posameznikov na sejah.

Od 58 odbornikov jih je le 5 prišlo na vse seje, po enkrat je manjkalo 16 odbornikov, po dvakrat 10, po trikrat 5, po štirikrat in večkrat pa kar 22 odbornikov ali 37,9 od stotkov celotne skupščine. Odsotnost so utemeljevali v glavnem s prezaposlenostjo na delovnih mestih, toda izgovor ni opravičljiv, saj je ob izvolitvi vsak vedel, da bo treba hoditi vsaj na občinske seje.

Med odborniki je 52 moških in 6 žensk; po letih prevladujejo tisti, ki so stari 35

do 45 let. Nad 50 let starih imajo 3 odbornikov in samo dva mlajša od 25 let. Podatek pove, da mladi v skupščini niso imeli kaj dosti besede.

Ce pogledamo še poklice in izobrazbo odbornikov, ugotovimo, da so v skupščini pretežno kmetje (23). Medtem ko ima 23 odbornikov končano osemletko, pa so še zmeraj redki visokošolsko izobraženi

odborniki. V sedanji skupščini sta 2 inženirja, 1 zdravnik in 3 profesorji.

Različna vnema izvoljenih odbornikov za uspešno delo skupščine se kaže tudi v razpravah. Iz zapisnikov sej so dobili podatek, da od 18 odbornikov še niso slišali glasu, v nasprotju s temi pa so se trije oglašali skro na vseh sejah. Ne zaradi tega, da bi

Dragatuška mladina spet dela

Razgovor s Francem Štefaničem, predsednikom oživelega mladinskega aktiva v Dragatušu

Včasih je bila dragatuška mladinska organizacija med najbolj delavnimi v občini Črnomelj, zadnja tri leta pa je nastal premor, katerega je šele pred kratkim prekinilo novo vodstvo aktiva. Kakšne načrte ima tamkajšnja mladina za delo med letošnjo zimsko sezono, je povedal predsednik organizacije Franc Štefanič:

— Mladina bo v zimskem času naštudirala Finžgarjevo »Razvalino življenja«, razen tega bomo skupaj z osnovno šolo priredili veseli večer. Športna dejavnost se je začela odvijati v treh krožkih: gojimo rokomet, nogomet in namizni tenis. Predvidenih je tudi nekaj predavanj o notranji in zunanji politiki, zavzemamo pa se še za ustanovitev pletilnega krožka za dekleta.

— Ali ima mladina primeren prostor za sestajanje?

— V združenem domu je na razpolago soba za vse družbeno-politične organizacije. To uporabljamo tudi mi. Pred kratkim smo iz popravila dobili gramofon, zato bomo lahko večkrat organizirali mladinske plesje. Včasih pa nam za zabavo in razvedrilo igra domači ansambel »Potepuha«. Televizor, ki je že dalj časa zapečaten, pa bo na razpolago gledalcem, ko bo kdo zanj prevzel odgovornost. Večkratnih popravil si zaradi pihih sredstev ne moremo privoščiti.

— Koliko članov šteje vaš aktiv?

— Kakor vem na pamet, nas je 81. Zdi pa se mi pomembno to, da aktiv ni samo številčno močan, temveč da se vse več mladincev in mladink vključuje v aktivno delo.

R. B.

Zakaj dvojni predpisi za Kolpo?

Črnomaljske ribiče tare predvsem pomanjkanje denarja za vlaganje

Načelo daj-dam ne velja samo za trgovino in gospodarstvo, marveč tudi za turizem. Seveda bi moral tisti, ki več daje, tudi več dobiti. Tako pa gotovo ni povsod, kar se je videlo tudi na občnem zboru ribiške družine 23. novembra v Črnomlju.

Zakon o sladkovodnem ribištvu določa, da mora družina vzdrževati, vzgajati in izboljševati stalež rib v vodah, da so ribe družbena lastnina in da z njo neposredno upravlja ribiška dru-

žina, medtem ko občinska skupščina nadzoruje njeno delo.

Iz poročila črnomaljske družine je razvidno, da je dobil povprečno vsak član za 130 dinarjev rib, kar naj bi ustrezalo ceni letne ribolovne dovolilnice. Pojasnili so, kam gre članarina. Povedali so, da dobijo med drugim RZS in SRSJ po 10 din, za ribiški časopis dajo 18 din, ZRS dobi 13 din, in so tako razporeditev grajali. Vsak član družine plača za dovolilnico 70 dinarjev. Ker gre tajniku od te članarine 12, čuvaju pa tudi 12 din, so se spraševali, kje naj dobijo sredstva za poslovanje družine, za obnovo inventarja, za gradnje in porabljevanje.

Občinska meja je tudi meja ribiškega gospodarstva in upravljanja z vodami. Vprašanje Kolpe pa je posebno pereče, saj veljata zanjo kar dva predpisa: slovenski in hrvaški. Predpisa nista enotna in ju same družine največkrat ne morejo spremeniti. Zadovoljivo rešitev je črnomaljska družina do zdaj dosegla le z ribiško družino Vrbovsko. Bilo bi prav, da bi pri reševanju teh vprašanj sodelovali organi skupščinskih uprav obmejnih slovenskih in hrvaških občin.

Varstvo voda je pereče za vse ribiške organizacije in tudi za črnomaljsko. Priznanje gre tovarni BELT, ki je na skupščino ribičev poslala zastopnika, da se je lahko informiral o vseh perečih vprašanjih ribištva. Če je namreč z zakonom določeno, da so vode in ribe družbena lastnina, za morebitni pogin

in škodo niso odgovorni vselej ribiči, marveč predvsem tisti, ki škodo povzročajo. Poročilo je ugotavljalo tudi pomen ribištva za turizem. Tej panogi so ribiči posvetili precejšnjo pozornost, družina pa vloži vsako leto v vode za 6.000 dinarjev mladih rib. Če Kolpa ne bi bila tako čista, tudi asfaltirana cesta in sama Vinica ne bi bili tako privlačni za turiste, so poudarili. Se bolj privlačni pa bi bili, če bi dobila Kolpa več salmonitnih rib. Toda nobena od obmejnih družin in niti obe skupaj nimata toliko sredstev, da bi to uresničili. Verjetno bi se dalo več narediti z združitvijo občinskih sredstev s sredstvi ribiških organizacij, hkrati pa bi morali določiti tudi enoten režim na obeh straneh ter zagotoviti čuvajsko službo.

Na občnem zboru so povedali, da v vseh obkolpskih

vseh od Zuničev do Krasinca ni ribičev in da je ta predel prepuščen predvsem volji krivolovcev. Pripomnili so tudi, naj bi v Črnomlju bolj poskrbeli za čistočo Dobličice.

Črnomaljski ribiči so nato sklenili, da bodo od ljubljanskega zavoda za ribištvo zahtevali v upravljanje del. Kolpe (8 km) do vasi Vrh, kjer je meja med Belo krajino in kočevsko občino. Ribiči upajo, da bodo to njihovo zahtevo podprle tudi občina, ZRD in RZS, predvsem zaradi navedb v Delu z dne 19. novembra.

Sklenili so, da bo vpisnina v družino poslej 100 dinarjev. Imenovali so komisijo za izpolnitev pravil o delu DS pri družini. Pomembni so tudi sklepi o zaščiti voda pred odplakami. Kljub temu bo družino, kot so poudarili, še naprej trlo vprašanje, kje vzeti 6.000 din za mladičce in druge obvezne stroške.

VILKO ČRNIČ

Svet za zdravstvo priporoča

Svet za zdravstvo pri občinski skupščini Črnomelj je pod vodstvom mr. ph. Dujca pred kratkim razpravljalo o ponovnem fluorografiranju prebivalstva avgusta 1969. Obravnavali pa so tudi priprave na program razvoja otroškega varstva v občini. Svet je priporočil komisiji, ki se bo s programom ukvarjala, naj upošteva naslednja stališča: da bi morali dobiti malice v šoli vsi otroci siromašnih staršev; naj bi organizirali

tople malice na vseh šolah, kjer imajo vozače, in naj bi zgradili pokrita postajališča za otroke, ki se vozijo v šolo z avtobusi. Glede razmer v otroški varstveni ustanovi v Črnomlju pa je bil svet mnenja, naj bi vrtec dobil svoj samoupravni organ. Čeprav posluje v sklopu osnovne šole. Plačevanje prispevka staršev naj bi uredili tako, da bi premožnejši plačevali več, otroci iz številnejših in socialno šibkih družin pa manj.

30.000?

Mirna peč: od petka v novi šoli

V petek, 6. decembra, so imeli učenci mirnopeske osemletke prvič pouk v novi šoli, ki so jo odprli na dan letošnjega občinskega praznika pred mesecem in pol. Iz stare, propadajoče šole se je v nove učilnice preselilo vseh 400 učencev v vseh razredih in oddelkih ter učiteljski in vodstveni kader. Nova šola je že skoraj povsem opremljena z novim pohištvo. Vodnjak za šolski vodovod še urejajo.

Mladost v belem

Novomeška šola za zdravstvene delavce se lahko pohvali z lepim šolskim glasilom Mladost v belem, ki so ga pripravili v lanskem šolskem letu. Vrsta prispevkov je prav kvalitetnih in kazalo bi z izdajanjem tega zanimivega šolskega glasila še nadaljevati. Pred kratkim je časopis TV-15 prinesel pesem iz glasila Bila sem v Begunjah Silve Zlobec.

Še šest tečajev končanih

V zadnjih dneh so se končali tečaji prve pomoči v Birčni vasi, Karteljevem, Gabrju, Brusnicah, na Uršnih selih in v Šmarjeti. Najboljša je bila udeležba v Uršnih selih, najslabša pa v Brusnicah.

Poštena vajenka

V trgovino Obrtnika na Cesti komandanta Staneta je v ponedeljek dopoldne vsa preplašena pritekla Jožefa Rajk iz Gaberja in s solzami v očeh hitela pripovedovati, da je izgubila 800 dinarjev. Roke so se ji tresle, obraz pa ji je kar zasijal, ko so ji v trgovini povedali, da je vajenka TILKA PETERLIN našla denar. Preplašena ženica je vzela denar in odšla iz trgovine. Če ni drugače, se bomo pa mi zahvalili poštenemu dekletu.

Jubilanti pred podelitvijo priznanj v novomeškem Domu kulture. Z leve proti desni so: Leon Štukelj, njegova soproga, prof. dr. Oton Bajc in prof. Veljo Troha (za učiteljske). Foto: Slavko Dokl

Leon Štukelj dobil častno občanstvo

Plaketo Novega mesta je občinska skupščina podelila Leonu Štuklju, prof. dr. Otonu Bajcu in novomeškemu učiteljsku – Temeljit prikaz stanja zgodovinskih in kulturnih vrednot v novomeški občini – Skupščina zavrnila

Častno občanstvo novomeške občine je občinska skupščina v Novem mestu podelila na seji 5. decembra novomeškemu rojaku Leonu Štuklju in mu ob 70-letnici življenja izrekla priznanje za številne uspehe, ki jih je dosegel v orodni telovadbi na predvojnih olimpijskih igrah. Za te uspehe mu je občinska skupščina podelila plaketo Novega mesta. Razen tov. Štuklja sta prejela plaketo Novega mesta prof. dr. Oton Bajc, predstojnik kirurškega oddelka v novomeški bolnišnici, za 65-letnico življenja, 40-letnico ustvarjalnega zdravniškega dela in 20-letnico uspešnega dela v Novem mestu ter novomeško učiteljske za 20-letno delo pri vzgoji učiteljskega naraščaja. Priznanja je jubilentom izročil predsednik občinske skupščine Franci Kuhar.

Večji del seje pa so odborniki poslušali poročila o stanju in problematiki zgodovinskih in kulturnih vrednot v novomeški občini. Za sejno gradivo so priložili svoja poročila ljubljanski Zavod za spomeniško varstvo (o spomeniškem varstvu v novomeški občini), Dolenjski muzej (o arheoloških raziskovanjih v Novem mestu) in ljubljanski Narodni muzej (o arheoloških izkopavanjih na šentjernejškem območju). Predstavniki teh zavodov so pred razpravo obrazložili in dopolnili poročila, zaradi boljšega razumevanja problematike pa so odbornikom prikazali tudi več diazitivov.

O potrebnem delu na področju spomeniškega varstva v novomeški občini je spregovoril med drugim konservator Milan Zeleznik iz Zavoda za spomeniško varstvo v Ljubljani. Omenil je, da so na območju novomeške občine evidentirali več kot 400 spomenikov, ki bi jih bilo treba vzdrževati in zaščititi. Dejal je, da bi Dolenjska potrebovala samostojen zavod za spomeniško varstvo, ustanovili pa naj bi ga v Novem mestu. Poudaril pa je tudi pomen zgodovinskih, kulturnih, etnografskih in drugih spomenikov za razvoj turizma. Med drugim je navedel, da so se na Otočcu, kjer so dali letos gradu srednjeveško znanjo

podobno, odločili, da bodo tudi notranjost gradu uredili v srednjeveškem stilu (stilno pohištvo). Menil je, da delajo to tudi zaradi evropskih turistov, ki so čedalje bolj zahtevni. O potrebnih zaščitnih gradov v dolini Krke in hiš oziroma naselij z dolenjskimi značilnostmi pa sta spregovorili podrobneje prisotni strokovni sodelavci ljubljanskega zavoda.

Tone Knez, kustos v Dolenjskem muzeju, je pred odbornike razgrnil v besedi in sliki pomembnost arheoloških raziskav na Znančevih njivah, enako pa je storil tudi dr. Vinko Šrbar, sodelavec Narodnega muzeja v Ljubljani, ko je pojasnjeval namen in pomen arheoloških del na šentjernejškem območju.

Občinska skupščina je po krajši razpravi sklenila, da bo z odlokom zavarovala vse zgodovinske in kulturne spomenike, pripravila elaborate o zaščiti zgodovinskega dela Novega mesta in podobne elaborate za načrtno poseganje v območja, ki so pod spomeniškim varstvom. Sklenila je tudi, da bo proučila možnost za ustanovitev samostojnega zavoda za spomeniško varstvo v Novem mestu. Delovnim organizacijam pa bo priporočila, naj še nadalje podpirajo arheološka in druga taka dela v občini.

Odborniki so ob koncu seje zavrnila zahtevek ljubljanskih kliničnih bolnišnic za sofinanciranje kliničnega centra v Ljubljani, ker so menili, da je prav tako potrebno podpreti še nedograjeno bolnišnico v Novem mestu.

Sindikati že nopenja jadra

Odgovarja Adolf Šuštar, predsednik ObSS

V eni številnih resolucij letošnjega kongresa jugoslovanskih sindikatov je poudarjeno, da morajo sindikati podpirati kulturo za delovnega človeka. Kako si občinski sindikalni svet prizadeva uresničiti to zahtevo kongresa?

VI. kongres ZKS ja v resoluciji o kulturi navedel, da na kulturo in njen razvoj ni možno gledati s stališča sedanja delitve dela, kot je tudi ni možno obravnavati kot splošno potrošnjo, ker se kultura kot del družbenega dela reproducira z drugimi elementi proizvodnje. Zato je poglavito, da sindikati obravnavajo kulturo in njene probleme enako kot druga področja. Občinski sindikalni svet in odbor za družbene službe si prizadevata uresničiti vse zahteve, ki jih omenja kongresna resolucija. Iskreno bi rada, da bi kultura približala delovnemu človeku, ki za kulturo tudi največ prispeva. Ker je delitev denarja za kulturne dejavnosti še vedno proračunska, je probleme težje reševati. ObSS in odbor za družbene službe sta si dala nalogo, da bosta v delovnih organizacijah spodbudila ponovno oživljanje oziroma ustanavljanje sindikalnih društev.

Kongresi za osnovnošolce, ki jih v novomeški občini organizirata ObSS in Zavod za kulturno dejavnost v sodelo-

vanju z ljubljanskim Festivalom, so plod dogovora. Kaj bo sledilo koncertom?

Koncerte v osemletnih šolah plačujejo delovni ljudje. Ko smo v delovnih organizacijah prosili, naj omogočijo koncerte, so nam vodilni izkazali veliko razumevanje. Nobena delovna organizacija ni zavrnila prošnje. To pomeni, da so v delovnih organizacijah ljudje, ki jim je veliko za to, da bi se mladi na kulturno izobrazila. Denar za tako izobrazbo pa ni vržen stran. V program smo zapisali, da bomo organizirali koncerte tudi v delovnih organizacijah, za kar bomo pridobili najboljše slovenske ansamble in pevске zbere. Med drugim predvidevamo večje število nastopov Slovenskega okteta.

Kako bi utemeljili ugotovitev, da je za kulturo, kot govori o njej kongresna resolucija, potrebno mecenstvo delovnih organizacij?

Če bomo želeli kulturno dejavnost približati proizvajalcu in tako uresničevati omenjeno resolucijo, bo nujno, da bodo pobudnice za to delovne organizacije. Gotovo pa si pobude ne moremo misliti brez njihovega mecenstva, saj bo prav od denarja, ki ga bodo dale, odvisno, za koliko se bo povečalo število kulturnih prireditev.

I. Z

Kaj pripravlja dedek Mráz?

Predstave »Plešočega oslička« za otroke — Novoletne jelke tudi za miličnike — V novomeški občini praznično razpoloženje že po 20. decembru!

Pri Zvezi prijateljev mladine v Novem mestu so ustanovili pripravljalni odbor za novoletne prireditve v vseh krajih v novomeški občini, kjer so šole. Odbor si bo posebej prizadeval, da bodo imeli otroci pred novim letom čimveč zabavnega življenja in da bo zunanja podoba naselij čimbolj praznična.

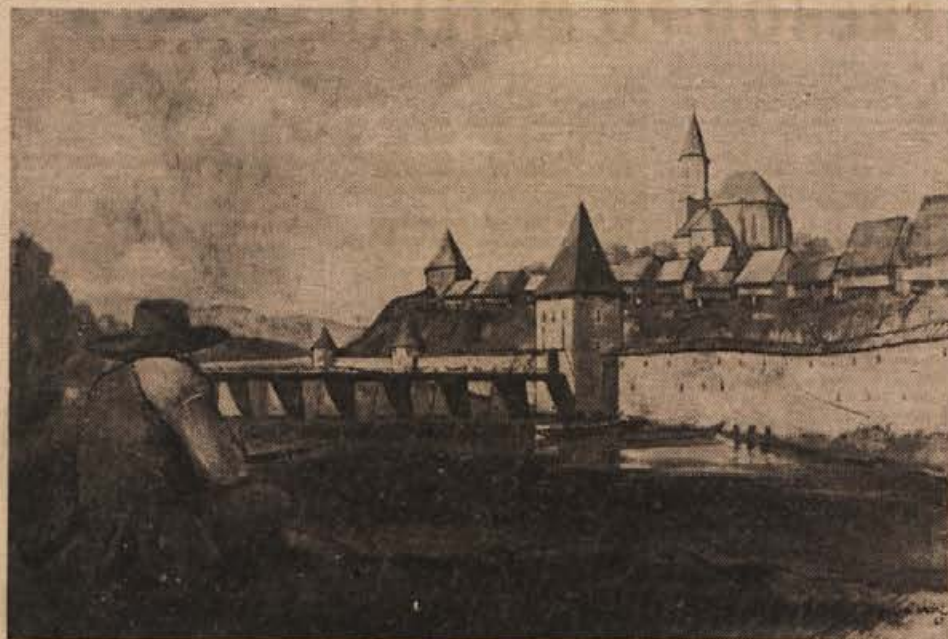
V Novem mestu in drugih večjih naseljih bodo tudi tokrat postavili novoletne jelke na kar najbolj vidnih mestih. Posebej praznično bo tokrat samo Novo mesto, ki ga bodo predvidoma okrasile iste delovne organizacije kot lani. Novoletne jelke bodo v Novem mestu postavili takoj po 20. decembru. Pripravljalni odbor bo dal postaviti nekaj novoletnih jelk za miličnike, ki bodo imeli prav za novoletne praznike največ dela, gospodarske organizacije pa odbor pozval, naj za miličnike prispevajo darila.

Pripravljalni odbor pri Zve-

zi prijateljev mladine je prošil delovne organizacije, naj pripravijo sredstva za obdaritev otrok po vsej občini. Sredstva v ta namen bo odbor zbiral na skupnem računu pri Zvezi prijateljev mladine. Posamezne delovne organizacije so se medtem že odločile, da bodo obdarile otroke z bolj oddaljenih šol. Med takimi organizacijami je VODOVOD, ki bo obdaril učence osnovne šole v Prevolah.

V Novem mestu je pripravil Zavod za kulturno dejavnost otroško igro s petjem in plesom. »Plešočih osliček«, ki jo bodo prikazovali vsak dan od 24. do 29. decembra ob 15. uri v Domu kulture. Po želji staršev ali delovnih kolektivov bo dedek Mráz ob tej priložnosti obdaril otroke. Za otroke bo vstopnina 1, za odrasle pa 2 din. S »Plešočim osličkom« bo Zavod za kulturno dejavnost gostoval tudi v delovnih organizacijah, če ga bodo povabile.

NOVO MESTO V PODOBI

Marjan Mušič: Novo mesto v prvi polovici 17. stoletja

Rekonstrukcija podobe Novega mesta z mostom, ki je bil zgrajen ob koncu 16. ali v začetku 17. stoletja. — Slika v olju in na platnu (126 x 96 cm) kaže podobo našega mesta denimo pred velikim požarom leta 1664, ko je le tu

in tam ostala ohranjena kaka hiša. Tako je po vsej verjetnosti bilo naše mesto takrat, ko ga je gledal Ivan Klobučarič. — Slika je naš rojak univ. profesor Marjan Mušič izdelal na podlagi študija stavbne zgodovine Novega mesta in jo poklonil Dolenjskemu muzeju.

Novoletni naval na čestitke se je te dni že začel v prodajalni Mladinske knjige. Čestitke so zdaj še na izbiro, upajmo pa, da po njih ne bodo preveč posegala podjetja in da bodo denar, ki bi ga sicer namenila za čestitke poslovnim sodelavcem, raje namenila Društvu slepih in podobnim dobrodelnim organizacijam. Na sliki: pogled na prodajo novoletnih čestitk v novomeški MK (Foto: M. Jakopec)

Pomagajmo slepi Darinki!

Kutnarjeva Darinka iz Smihela pri Zužemberku je spomladi stopila v 15. leto, pa že od tretjega meseca starosti ne zaznava svetlobe. Meningitis ji je namreč zapustil trajno posledico, popolno slepoto. Zato se Darinka vseskozi drži doma in se ni mogla

izobraževati. V posebno šolo za slepe ni šla, ker je v družini siromaštvo, drugi ji pa tudi niso pomagali. Pri Kutnarjevih imajo sicer 5 hektarov zemlje, toda od tega le malo

njiv in ne pridelajo niti toliko, da bi imeli kruha za vse leto. Oče je 60-odst. invalid in prejema 130 din invalidske pokojnine mesečno, drugih prejemkov pa nimajo pri hiši. Sama Darinka doslej tudi ni prejela nikake podpore in tudi ne kaže, da bi jo sploh dobila. Zato so starši in Darinka v skrbeh, kako bo vnaprej.

Ko sem Darinko obiskal, sta mi z mamo povedali velike težave, ki tarejo Darinko. Darinka mnogo razmišlja in je redko dobre volje. To je le takrat, kadar si zapoje in pozabi na posledice težke bolezni. Zelo rada posluša glasbo in petje in zaupala mi je, da bi rada imela transistor in gramofon. Prav bi bilo, če bi se družbeno-politične organizacije in delovne organizacije v Zužemberku tudi v njenem primeru izkazale s tem, da bi pričele zbirati sredstva za izpolnitev želje in tako pomagale lajšati Darinki gorje.

MILAN SENICA

Hiša Alojza Kovačiča na Malem Slatniku je srečno pod streho! Stoji tik osnovnošolskega poslopja — prav za zgled ostalim, bolj plašnim črnograditeljem... O problematiki črnih gradenj bo prihodnji teden razpravljala novomeška občinska skupščina, mi pa smo ji posvetili naslednji dve strani!

Čeprav so tako različnih let, jim je oder vsem enako blizu

Novomeško amatersko gledališče se bo predstavilo občinstvu s Finžgarjevo »Razvalino življenja« — Na nekaj vprašanj o predstavi, ki bo 17. decembra, je odgovarjala režiserka Alenka Bolč-Vrabc

— »Razvalina življenja«, s katero se boste predstavili 17. decembra novomeškemu občinstvu, bo tudi prva abonmajska predstava novomeškega amaterskega gledališča. Kako, da ste se odločili za »ljudsko igro«?

Mnogi obiskovalci gledališča so nam zatrtili, da ljudje še vedno radi gledajo »ljudske igre«, take, ki razkrivajo usode ljudi, ki so jim blizu, ker so sami izšli iz enakega okolja. Take predstave privabijo v dvorano tudi manj zahtevne gledalce in celo tiste, ki v gledališče redkeje zaidejo. Naše »ljudske igre« so največkrat zasnovane tako, da je v dogajanje zapletenih več ljudi, zato zahtevajo številni ansambel. Mi pa smo se

morali odločiti za »Razvalino življenja« prav zato, ker nastopa v njej le sedem ljudi. Poudariti moram, da v Novem mestu najbrž ni težko zbrati malce večje število igralcev, žal pa so skoraj vsi zaposleni, zato ne morejo prihajati redno na vaje. Vse to otežuje delo.

— Finžgarjeva »Razvalina življenja« obravnava življenje gorenjskega kmeta in zlo, ki ga prinaša pijančevanje. Kako boste to problematiko približali našemu občinstvu?

Znano Finžgarjevo dramo je posodobil Marjan Belina. Dramaturški popravki so spremenili tudi jedro dramske zgodbe. Pri Finžgarju je bila osnovna ideja ta, da je grunt osnova slovenskega kmetijstva in da pijača uničuje in zastruplja naše ljudi, pri Belini pa se je jedro dramske zgodbe prevesilo na drug, izrazito etični problem, ki ga prinašajo s seboj usode ljudi, ki so v dramo zapleteni. Delo je tako dobilo novo, časovno neopredelljivo razsežnost, človek, ki bi ga morali obsojati nam je postal blizu, bolj dragocen, čeprav ni dovolj močan, da bi se uprl. Tehtnost osnovnega problema je zdaj drugače, in prav to je tisto, kar je »Razvalina« posodobilo, čeprav v tekstu ni nič dodano in izvorniku nič odvzeto.

— Tokrat bodo na odru na stopale kar tri generacije novomeških igralcev. Kako vam je uspelo doseči tako pestro zasedbo in kako ste uskladili njihov način igranja?

V »Razvalini« smo enakovredno združili tri igralske generacije: igralce, ki so prvi nastopali že pred 50 leti, tiste, ki so razveseljevali svoje občinstvo po II. svetovni vojni, in najmlajše — člane Odra mladih. Vsi so sila prizadevni, pogumni in sposobni, in prav to mi je bilo v pomoč, da so vaje lepo stekle. Kljub različni starosti smo en sam ansambel, ki noče in ne zna deliti na bolj ali manj izkušene.

M. PADOVAN

V spomin Antonu Žiganteju

Po dolgotrajni bolezni je pred dnevi umrl novomeški miličnik Anton Žigante, komaj 44 let star. Velika množica stanovalskih tovarišev, No-

vomeščanov in prijateljev ga je 9. decembra spremila na poslednji poti.

Kot mnogim tudi njemu vojna ni prizanesla. Osvoboditev je dočkal v nemškem koncentracijskem taborišču, takoj po osvoboditvi pa je vstopil v vrste milice in že konec julija 1945 prišel v Novo mesto, kjer je služboval vse do prerane smrti. Med ljudmi je bil priljubljen, kar je dokazala tudi množica občanov na novomeškem pokopališču.

M. SENICA

Tudi sindikat je za 5,3!

Občinski sindikalni svet v Novem mestu je 9. decembra razpravljal o vprašanjih zdravstvenega zavarovanja in se zavzel za to, da bi v novomeški skupnosti socialnega zavarovanja reševali zdravstveno varstvo in zavarovanje s prvotnimi viri sredstev, ne pa z doplačili za zdravstvene storitve in zdravila ter z izrednim prispevkom. Zato je podprl sprejem predlagane 5,3 odstotne stopnje za plačevanje osnovnega prispevka v prihodnjem letu. Med drugim so bili udeleženci seje mnenja, da bi morala zdravstvena služba Slovenije izdelati v prihodnjem letu perspektivni program razvoja zdravstvene službe in določiti merila za nadaljnjo dejavnost.

Prof. Škufca o Cankarju

Na sobotnem koncertu, posvečenem Cankarju ob 50-letnici njegove smrti, ob govoril ravnotežje šole za zdravstvene delavce prof. Jože Skuca. Govoril bo o pisatelju in njegovem delu. Predavanje je preskrbela podružnica Slavističnega društva v Novem mestu.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Grozde iz Spodnjih Vodov — Roberta, Točka Turk iz Dolnjega Maharovca — Stanislava, Marija Padja iz Črnomlja — Mirjana, Gabrijela Gabrijel iz Dolnjega Medvedjega sela — Antona, Ana Blažič iz Gotne vasi — Jasmino, Zlata Vidmar iz Sadijnih vasi — Franceta, Terezija Vene iz Strita — Zdravka, Vincencija Miklič iz Rdečega krala — Damjana, Marija Hrovatič iz Koroske vasi — Silvo, Milena Gorišek iz Gorjega Vrhopolja — Damjana, Ana Metelž iz Nove Lipe — Branka, Angela Hudorovic iz Srednje vasi — Romana, Ivanka Jurajević iz Rosalnic — Stanka, Marija Zorec s Kalu — Mojca, Alojzija Slajpah iz Velike Loke — dečka, Fani Zupet s Mirne — dekle, Ana Erpič iz Zgoranj Miadetič — dečka, Terezija Stopar iz Črne vasi — dekle, Ljubica Petrovič iz Zakanja — dečka, Vika Mlakar iz Gorenjih Dol — dekle, Ivanka Pezdire iz Črnomlja — dekle in Pepca Gregorič iz Zabrđja — dekle.

38 let v eni prodajalni

Anton Pleničar, drogerist iz Novega mesta, se je 1. decembra po celih 38 letih in 7 mesecih v novomeški Drogeriji poslovil od poklica. V drogerijski stroki je delal 46 let, zdaj pa je star 60 let. Starejši Novomeščani se ga spominjajo pod vzdevkom »Gift Tonia«, ki se ga je prijel kmalu po prihodu v Novo mesto zato, ker je bila takratna drogerija »Krkka« edina trgovina, v kateri so prodajali strupe.

Novo mesto je imelo takrat še »Holz Tonijas«, to je bil pokojni Tone Petrič, lesni trgovec, in »Loden Tonijas«, koš so rekli sedanjemu upokoženemu trgovcu z manufakturo Tonetu Ogrinu.

Redki so drogeristi s tolikšno delovno dobo, še redkejši pa so trgovci, ki bi celih 38 let delali v eni sami prodajalni. Nič čudnega torej, če smo pri Antonu Pleničarju 28. novembra, ko se je poslovil od Drogerije, malce poradovedili.

— Kako se je začela vaša pot drogerista?

— 1. februarja 1923 sem se pričel učiti v drogerijo Adria v Ljubljani. Po učni dobi sem šel za tri leta na prakso v Kemično farmacevtsko tvornico in v ledrogerijo mr. ph. Kolar v Ljubljani. 1. aprila 1930 sem prišel v Novo mesto za poslovodjo drogerije Krka in je odlej nisem več zapustil. 1965 sem se upokojil in sem odlej delal v skrajšanem delavniku, zdaj pa se dokončno poslaavljam.

— Dolgoletni trgovec ste in ste si najbrž lahko ustva-

rili sodbo o tem, kaj so največje vrednote trgovine?

— Dobro postrežena stranka, dobro blago in zmerne cene, to so tri temeljne stvari, ki bodo odjemalca vedno privabile v trgovino in ga nanjo naminjajo.

vezale. Vljudnost prodajalcev pa je prvi pogoj za to troje.

— Koliko strežnega osebja se je usposobilo v drogeriji v 38 letih vašega dela?

— Veliko! Pred vojno so vsi, ki so se izučili, ostali v naši drogeriji, po vojni pa so si poiskali delo tudi v drugih drogerijah ali drogerijskih oddelkih trgovin. V največje zadovoljstvo pa mi je zavest, da bo osebje, ki ostaja za mano v tej drogeriji, sposobno pod vodstvom drogeristke, poslovodkinje Anice Mrzлак dostojno nadaljevati delo.

— Kaj kanite v pokoju, toj, Pleničar?

— Zaenkrat bom malo počival, potem pa si bom še našel kakšnega konjčka!

M. J.

LJUBITELJI KNJIG — KNJIGE V DAR!

V knjigarni

MLADINSKE KNJIGE — NOVO MESTO lahko v dneh od 14. novembra do 31. decembra 1968 nabavite knjige po posebno ugodnih pogojih

Pri nakupu knjig v vrednosti nad 20 Ndin BOSTE PREJELI V DAR ENO KNJIGO,

pri nakupu knjig v vrednosti nad 50 Ndin pa BOSTE PREJELI V DAR DVE KNJIGI.

Izkoristite ugodno priložnost in obiščite našo knjigarno — Solidno boste postreženi!

Za obisk se priporočamo!

Novomeška kronika

■ CESTO OD NOVE POSTE do trafike ob Ljubljanski cesti so prejšnji teden dvignili in asfaltirali. Cestišče, ki ga uporabljajo pešci, amenjeni v Bršlin ali v Novo mesto, je bilo prej zaradi blata večkrat težko prehodno.

■ OD PONEDELJKA DO DANES so v kinu KRKA na sporedu filmi Jugoslovanske kinoteke.

■ IZLOŽBENO OKNO zapuščenega lokala pri čistilnici GALEB ob Cesti komandanta Staneta je že prejšnji teden nekdo razbil, kaže pa, da to nikogar ne moti, saj črepij se zdaj ni nihče od strani.

■ RAZNE VRSTE OKRASKOV za novoletne jelke, voščilnice vseh vrst in podobno imajo na prodaj pri Mladinski knjigi na Glavnem trgu že več dni. V ponedeljek so imeli v papirnici zelo veliko kupcev.

■ NOV TRANSFORMATOR so pred kratkim pričeli graditi ob Paderski ulici za večji del Grma.

■ NOVOLETNI SEJEM pripravljajo na tržnici v prihodnjih dneh. Sodelovala bodo novomeška trgovska podjetja. Naprodaj bodo tudi smrečice za novoletne jelke.

■ JAVNO STRANIŠCE je nujno potrebno na avtobusni postaji na Novem trgu, saj morajo potniki uporabljati kavarniško stranišče. Čas bi tudi bil, da bi rešili vprašanje javnih stranišč v središču mesta, med drugim ob Glavnem trgu.

■ SNEG, KI JE V PONEDELJEK zjutraj pobelil pokrajino in mesto, je presenetli marsikaterega voznika, ki na avtomobilu še ni

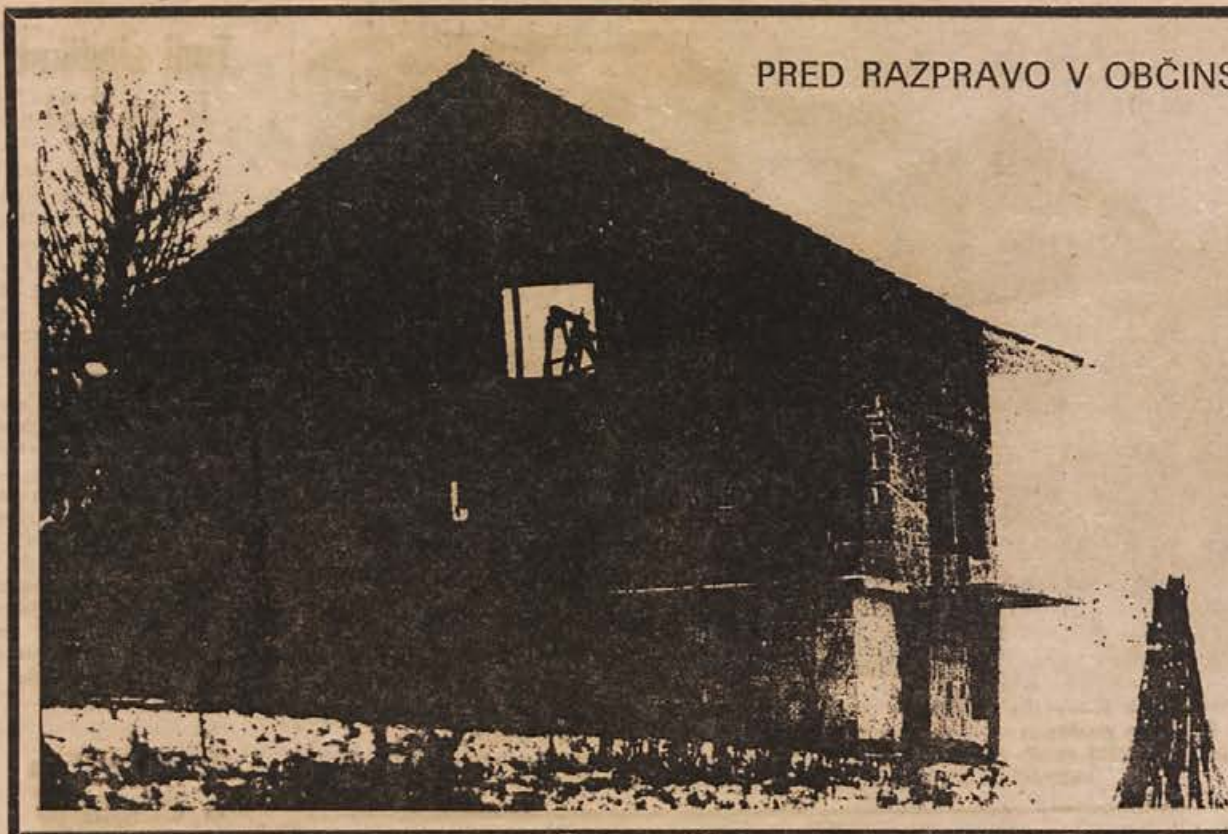
zamenjal letnih gum z zimskimi, čeprav so ceste razmeroma kmalu posuli s peskom.

■ TRZNICA JE BILA v ponedeljek sicer dobro založena, toda domačih prodajalcev je bilo zelo malo, ker jih je presenetil snež. Prodajali so radič po 1 din merico, jajca so bila po 80 par, solata ledenka po 3 din kg, pomaranče 6 din, grozdje 4 din, jabolka 2,50 do 3,50 din, čebula 2,50 din itd. Kisljaka repa in zelje sta šli v denar po 2 din kg, smetana v skodelicah pa po 3 din.

■ GIBANJE PREIVALSTVA: — Rodili sta: Amalija Kolec z Glavnega trga 21 — Vesno in Marija Kranjc s Kidričevega trga 2 — Vitilbalda.

»Ena gospa je rekla, da je v Novem mestu toliko učiteljev šofiranj, da bi morali sprejeti poseben zakon o davkih za te učitelje...«

Beseda hiša je postala in med nami prebivala...

Prihodnji teden bo novomeška občinska skupščina razpravljala o urbanizmu in še posebej o črnih gradnjah v naši občini. Ob tej priložnosti tudi mi nadaljujemo naše poletno pisanje o tem vprašanju (št. 30 DL: Bo že kmalu konec teh črnih gradenj?) z željo, da bi, kolikor je v naši moči, pomagali odbornikom in organom skupščine pri obravnavi tega tako perečega nasprotja v naši zakonodaji, ki prizadeva prav vse kraje države.

Zdaj, ko delo na gradbiščih počiva, je čas, da občinski možje odločno povedo svoje mnenje, kajti predvsem na njih leži velika odgovornost za urbanistični red v občini, saj je izvršilnim in posvetovalnim organom skupščine večkrat težko vsestransko pošteno in koristno razsoditi, še posebno, ko gre za konkretne primere, za streho nad glavo, za zveze in poznanstva ali pa za neuporabni zvezni zakon, ki onemogoča kakršnekoli pametne rešitve.

Spomladi, ko bodo spet za pele lopate in kladiva na po-bočjih okrog mesta, bo dosti težje. Okorela administracija in birokracija mečkata z odločbami, pritožbami in prošnjami za soglasje tako dolgo, da je hiša medtem že pod streho, pa naj bo črna ali bela, delavčeva ali vikendovčeva...

V zadnjih treh letih se je namreč zadeva premaknila koma-j za las naprej: v naši občini so pričeli zasebniki graditi stanovanjske hiše že pred letom 1965. Pomanjkanje lokacij v gradbenih okoliših je bilo v veliki meri vzrok, da se je število črnih gradenj v letu 1965 še bolj povečalo.

Urbanistična inšpekcija je to leto zabeležila 97 takih primerov. Izdala je 24 odločb za ustavitve začetih gradenj in 15 predlogov za uvedbo upravnokazenskih postopkov pri sodniku za prekrške. Mnogi izmed teh črnograditeljev niso mogli zakonito graditi svojih stanovanjskih hiš, ker ni bilo lokacij, drugi pa so začeli zidati ceneje na lastnih ali drugače ugodno pridobljenih zemljiščih, saj so vedeli, da jih kazni po zakonu o urbanistični inšpekciji ne morejo občutno prizadeti.

Več kot 80 prosilcev je želelo pridobiti izjemno dovoljenje za gradnjo stanovanjskih hiš izven gradbenih okolišev, vendar jih je republiška urbanistična inšpekcija kar 60 zavrnila. Tako je postal pritisk na mesto še večji, črne gradnje, manjše in večje, pa so rasle kot gobe po dežju.

Naslednje leto je inšpekcija izdala že kar 82 ustavitvenih odločb in 53 primerov nedovoljenih gradenj prijavila sodniku za prekrške. Izdane so bile tudi tri odločbe za odstranitev črnih gradenj vendar noben od teh objektov ni bil porušen. Iz preteklih let je ostalo tudi še 135 nedovo-

ljenih gradenj, za katere lastniki niti niso vložili prošnje za izjemno dovoljenje (potrditev), čeprav jih je občinska skupščina večkrat pozvala.

V tem letu je bilo sprejeto tudi nekaj urbanistične dokumentacije za Novo mesto, Dolenjske in Smarješke Toplice, ki je obetala, da se bodo graditelji vremenoma le zjasnila... Še vedno pa se ni izboljšal položaj v zakonodaji, ki je ljudi bolj vabila k črnim gradnjam, kot pa jih odvracala od njih.

Tudi zakon o urbanističnem planiranju, ki je obveljal od aprila 1967, ni prinesel bistvenega izboljšanja, saj se kaznovalna politika ni spremenila, čeprav so vse občinske skupščine predlagale odgovarjajoče denarne kazni po tem zakonu. Vendar njihovega predloga za kazni od 100.000 do 1.000.000 S din zakonodajci niso upoštevali.

Praznina v kaznovalni politiki med nekaj tisočaki kazni, ki jo je naložil sodnik za prekrške, in rušenjem objekta je skoraj popolnoma onemogočila delo urbanistične inšpekcije. Prva kazen je bila namreč premila, zadnja pa prehuda in vsaj v naši občini ni imel nihče toliko korajžje, da bi jo izpeljal.

Število črnih gradenj je v tem letu naraslo na 92, od tega je bilo 56 stanovanjskih hiš, štirje vikendi, 5 garaž, 13 gospodarskih objektov in 14 raznih prizidav in nadzidav. Inšpekcija je izdala 92 odločb o ustavitvi ter 77 teh gradenj prijavila sodniku za prekrške. Kazni so bile odmerjene od 100 do 350 N din. Izdane so bile tudi štiri odločbe za odstranitev, vendar je bila odstranjena samo ena garaža v naselju Majde Šile v Novem mestu. Od celotnega števila začetih nedovoljenih gradenj (92) 39 graditeljev ni niti za-

O urbanistični politiki naj reko besedo tudi občinski možje — Počasnost pri sprejemanju dokumentacije, trmoglavost, zveze in poznanstva, škodljiv zvezni zakon... Nobena »črna hiša« še ni bila porušena! — Ali urbanizem ni korist za vse ali pa anarhija ni korist za tiste, ki se znajdejo?

prosilo za legalizacijo (naknadno izjemno dovoljenje)!

Medobčinski urbanistični inšpektor Florjan Uhl je v letnem poročilu občinski skupščini v Novem mestu »nakazal upanje«, da bo v bodoče manj črnih gradenj. Vse več je bilo narejene urbanistične dokumentacije in stanovanjski problem se je z gradnjo velikih blokov omilil. Vendar je bilo v letu 1967 še vedno mnogo ljudi, ki so iz popolnoma osebnih razlogov izsiljevali gradnjo na neprimernih parcelah, ne da bi se prej sploh potrudili vprašati strokovnjake in občinsko skupščino za kakšno rešitev.

1. Amalija Božič, Stopiče — garaža (odločba o odstranitvi izdana 2. aprila 1966);

2. Edvard Brajdič, Dobruška vas pri Skočjanu — gradnja manjše stanovanjske hiše (odločba o odstranitvi izdana 28. septembra 1966);

3. Jožef Judež, Dol. Kamenice, p. Novo mesto — gradnja stanovanjske hiše (odločba o odstranitvi izdana 17. oktobra 1966);

4. Peter Lavrič, Gor. Straža — gradnja stanovanjske hiše (odločba o odstranitvi izdana 7. julija 1967);

5. Marjan Bevc, Novo mesto, Ul. Talcev št. 1 — gradnja garaže (odločba o odstranitvi izdana 20. avgusta 1967), in

6. Marija Pintar, Novo mesto, Vrhovčeva 11 — adaptacija zidanice (odločba o odstranitvi izdana 28. avgusta 1967).

Nobene teh zgradb niso porušili niti niso graditelji odnehali z gradnjo! Tako je urbanistična inšpekcija lahko za svoje kratkočasenje odkrila in obravnavala letos v občini še 51 črnih gradenj, od tega 30 stanovanjskih hiš, 10 zidanic (na zdravje dolenskem vinogradništvu!), 4 garaže, 4 4 gospodarska poslopja, 2 kočice in en vikend. V vseh primerih je inšpekcija izdala odločbo o ustavitvi gradnje, sodniku za prekrške so predlagali 33 primerov (od tega 5 že dvakrat), napisali pa so tudi 8 novih odločb o rušenju:

1. Marija Tomlje, Dolenjske Toplice 8 — stanovanjska hiša (odločba o odstranitvi izdana 16. januarja 1968), izvršen je le izkop gradbene jame;

2. Ante Zrilčič, Bršljin 13 — stanovanjska hiša (odločba o odstranitvi izdana 13. aprila 1968, ko so bili zabetonirani

temelji), do danes je objekt dograjen do I. plošče;

3. Janez Struna, Žužemberk 45 — gradnja stanovanjske hiše (odločba o odstranitvi je bila izdana 5. aprila 1968, ko je bil objekt dograjen do I. faze), do danes je objekt dograjen do III. faze;

4. Alfonz Božič, Orehovica 4, p. Šentjerneja — stanovanjska hiša v Kameneh (odločba o odstranitvi izdana 5. aprila, ko je bil objekt dograjen do I. faze), do danes je dograjen do III. faze;

5. Slavko Brkič, Novo me-

sto, Ul. talcev 12 — garaža (odločba o odstranitvi izdana 26. avgusta 1968, ko so bili zgrajeni temelji in del obodnega zidu), do danes je objekt grajen do III. faze;

6. Jože Fabjan, Novo mesto, Mestne njive 5 — stanovanjska hiša (odločba o odstranitvi izdana 1. julija 1968 ko je imel zgrajene kletne stene), do danes pa je objekt zgrajen do III. faze; pritožba je v reševanju;

7. Silvo Oblak, Novo mesto, Ul. talcev 12 — gradnja garaže (odločba o odstranitvi iz-

dana 26. avgusta 1968, ko je imel zabetonirane temelje in del obodnih steh), objekt je do danes dograjen do III. faze, pritožba je v reševanju;

8. Anton Novak, Jablan, p. Mirna peč — stanovanjska hiša v Kameneh (odločba o odstranitvi izdana 4. decembra 1967), izvršljivi sklep o rušenju z dne 16. marca — ni bil izvršen!

Pa tudi nobena druga od teh odločb ni bila izvršena — v posmeh vsem tistim, ki so potrpežljivo čakali na dokumentacijo in druge blagoslove! Načelnik oddelka za družbene službe pri občinski skupščini v Novem mestu Jože Suhadolnik, ki podpisuje odločbe o rušenju črnih gradenj, nam je za nekaj primerov to zavlačenje obrazložil takole:

Antonu NOVAKU iz Jablana št. 4 je bila prvotno izdana negativna odločba iz formalnih razlogov — ker vloge ni dopolnil. Kasneje se je zadeva z ozirom na njegovo težko socialno stanje ponovno obravnavala in je lokacijo pregledala posebna, razširjena komisija, ki se je o njej prav tako negativno izjavila, na kar je bila izdana negativna odločba. Zoper to odločbo se je stranka pritožila, pritožba pa še ni rešena.

Jože FABJAN iz Novega mesta je z gradnjo pričel, preden je zaprosil za izdajo dovoljenja pri tuk. oddelku za upravnopravne zadeve. Z ozirom na obstoječe stanje mu je bila izdana negativna rešitev, na kar se je stranka pritožila, pritožba pa še ni rešena.

Do rušenja ni prišlo zaradi tega, ker za ta predel tudi še ni izdelan zazidalni načrt.

Alojuz KOVACICU z Malega Slatnika št. 4 je bila v smislu takratnih predpisov na prvi stopnji izdana negativna odločba. Sekretariat za urbanizem je v zvezi s pritožbo prvostopno odločbo odpravil in pritožniku izdal izjemno dovoljenje pod pogojem, da se izdela lokacijska dokumentacija in določi način odvajanja odplak. Lokacijska dokumentacija je bila sicer izdelana, vendar je stranka medtem z gradnjo pričela, in to v nasprotju z izdelano lokacijsko dokumentacijo.

Do rušitve ni prišlo med drugim tudi zaradi tega, ker je šola »Kralja Rupena« Novo mesto kot edina prizadeta stranka z gradnjo soglašala in izdala pismeno soglasje.

Povsod sta potrebni načrtnost in disciplina!

V zvezi z gradivom, ki ga danes objavljamo, smo zaprosili za izjavo tudi tov. MARKA IVANETIČA, predsednika sveta za urbanizem pri ObS Novo mesto, ki je svoje mnenje o teh perečih zadevah označil takole:

Za razvoj vsake dejavnosti so potrebni načrtnost, red in disciplina. To velja še posebej za izgradnjo naselij. Samovoljna in izsiljevanja, ki sta na tem delovnem področju žal že povsem udomačena praksa, ne škoduje le skupnim interesom razvoja naselij, temveč predvsem črnograditeljem samim. To je njim vsem »medvedja usluga«.

S takim početjem odpirajo črnograditelji vrsto problemov komunalnega opremljanja — vnašajo nered v komunalno ureditev prizadetih sosesk ter jo podražujejo, ovirajo in zažrujejo. Torej si ustvarjajo ne samo administrativne težave, temveč tudi materialno po nepotrebnem obremenjujejo sebe in ostale občane ter družbo kot celoto.

Za reševanje problema črnih gradenj nima svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve ObS nobenih konkretnih zakonskih možnosti, razen stanskih in ljudnostnih pritožb. Za to so pristojni ustrezni upravni organi, ki pa imajo določene težave:

— na eni strani zaradi

pomanjkljive zakonodaje, — na drugi pa zaradi mnogih intervencij.

Tudi pri takem stanju zakonodaje pa bi se dal doseči red v urbanističnem načrtovanju in izgradnji. ČE BI BILI V VSEM IN PRI VSEH ENAKO DOSLEDNI. To pa je v določeni meri pogojeno z zadostno in solidno pripravljeno urbanistično dokumentacijo ter z vsklajanim, sistematično povezanim ekspeditivnim in ažurnim poslovanjem na tem področju. S tem pa je povezan tudi problem sredstev in vprašanje pridobivanja gradbenih zemljišč.

Če z dosedanja prakso ne mislimo ali ne moremo prekiniti, potem bi bilo rečeno za res ali za šalo — znatno enostavneje in ceneje občasno posneti oz. fotografirati obstoječe stanje in ga avtomatično potrjevati ter na ta način izpopolnjevati našo urbanistično dokumentacijo, kot pa dajati znatna sredstva za urbanistično planiranje.

Treba se je odločiti: želimo na tem področju red ali ne!

MARKO IVANETIČ

Umetnostni muzej za otroke

Marseille je veliko francosko pristanišče. Obenem pa ima to mesto nenavaden in edinstven muzej v Evropi, podoben tistemu, ki so ga pred dvanajstimi leti ustanovili v amerškem mestu Saint Quentine.

Sleheri dan, od jutra do mraka, prihajajo v ta muzej kolone ljudskošolskih otrok, pred vhodom pa jih pričakajo mlada dekleta, študentke likovne akademije. Otroci se

razgubijo po dvoranah, kjer so po stenah na primerni višini razstavljene umetniške slike.

Kot vsi otroci tako tudi mali obiskovalci tega umetnostnega muzeja radi otipavajo, kar vidijo, in na skrivaj načekajo na steno svoje ime. To so ustanovitelji tega muzeja tudi upoštevali, zato so arhitekti in gradbeniki postavili take stene, da se lahko umivajo.

Vsak teden na tisoče

otrok pusti v muzeju svoje osebne odtise, podpise, zapiske in različne risarije zraven del velikih umetnikov.

Ko skupine otrok ogledujejo razstavo, jim dekleta, njihove vodnice, razlagajo skrivnost barv in se trudijo, da jim odkrijejo skrivnost slik in umetnikovih zamisli.

Otroci tukaj zvedo, kaj pomeni »barvni spekter«. Zvedo, da vse barve izhajajo iz bele in se vračajo v belo, da se zelena rodi iz modre in rumene, da iz rdeče in rumene postane oranžna. Pred očmi otrok se vrtil čudežni barvni spekter in tako počasi začne počasi doumevati, da je za slikarja barva isto, kar je za drugega človeka govorjenje in pisana beseda.

Deklicam in dečkom kažejo študentke slike slavnih umetnikov, otroci pa postavljajo vprašanja, ocenjujejo slike, barve itd. Eni občudujejo, drugi se čudijo.

V Muzeju za otroke je zmeraj polno smeha in hruma. Nikomur ni nerodno, da se ne bi zakrohotal pred kako sliko, če se mu zdi smešna in nihče ga ne bo zaradi tega opomnil ali preziral. Dekleta-vodnice se pogovarjajo z mladimi obiskovalci kot z enakimi, čeprav je očitno, da marsikateri od njih doslej še sploh ni videl prave umetniške slike.

Na stenah sijejo mojstrovine s svojim znamenitim čarom. Iz kotov v dvorani nemo gledajo male obiskovalce kipi slavnih mojstrov kiparstva. To seveda marsikdaj niso originali, zato pa jih otroci lahko po mili volji otipavajo, se vrtijo okrog njih, jim polagajo v vnožje knjige in šolske kape. Nihče jih ne bo za to ozmerjal, toda vodnice imajo svojo skrivnost, kako poučijo mlade obiskovalce, da so to dela velikih umetnikov, katera je treba spoštovati in ljubiti.

BLAZENKA STEJIC

Lojze Jakopič:

11

AKCIJA "Rdeča gos"

»Dobro. Vaše ugotovitve so do neke mere pravilne. Mi moramo izvedeti tudi kje, točno, pri kom dobivajo zaporniki vesti s front. Kot star, preizkušen agent točno veste, da tisti, kdor vesti komu posreduje, jih tudi lahko sprejme in odda zopet naprej. Tu je sled za vaše delo. Po prenašalcih vesti do izvidra. Časa pa imate samo teden dni. Če z vašim poročilom ne bom zadovoljen, bo to najin zadnji razgovor. Zopet boste v rokah znancev, ki so vas prvokrat tukaj pripravljali k pameti.«

Pokadil sem cigareto do konca. Medtem sva izmenjala še nekaj besed o vojni. Na sploh je gestapovec ravnal z mano več kot ljubeznivo, predvsem pa kot s sebi enakim strokovnjakom iz obveščevalnega dela, kjer ugotovitev, na kateri strani si in za koga delaš, ni tako pomembna.

Vsaj videz je bil tak.

xxx

Sam v taborišču sem prejšnje misli in razpoloženje, ki sem ga imel na gestapu, brž obrnil na glavo. Imel sem samo teden dni časa. Toliko sem poznal Nemce pa njihovo doslednost, da sem bil trdno prepričan o resnem namenu njihove pretnje. Niti minuto več me ne bodo čakali. Moral sem torej odločno in hitro ukrepati.

Dve nalogi hkrati sem moral opraviti: Plevnika in še pet drugih sovražnih agentov, za katere izdajalsko dejavnost v taborišču je naša mreža zbrala dokazno gradivo, je bilo treba spraviti s poti in pripraviti vse potrebno za moj beg iz taborišča s pomočjo očeta Sebastijana.

Če je gestapo meni postavil rok teden dni, to je sedem celih dni, sem si sam za obe svoji nalogi postavil šest celih dni. Šesti dan zvečer moram biti v Münchnu na varnem. In na pravem mestu morajo biti tudi Lorettovi beli papirji, popisani s skrivnostno tajno pisavo. Izvršena mora biti akcija »Rdeča gos«. Uspešno izpolnjena.

Kako smešno ime šifre, sem razmišljal. In zakaj prav takšno? Loretto je sam in s pomočjo neznanih sodelavcev v zadnjih mesecih zbral dragocene podatke o tajni proizvodnji orožja in vojaških naprav v podzemskih tovarnah, kjer so delali zaporniki, ki so šli skozi glavno taborišče Dachau. Nad devetdeset podružnic, ki so bile raztresene po vseh krajih okupirane Evrope, je v podzemeljskih rovih proizvajalo posamezne dele. V velikih serijah. Major Loretto kot letalski strokovnjak in inženir strojništva pa še posebej poučen za določene stvari od obveščevalne službe je po zapornikih, ki so prihajali na-

zaj v matično taborišče, večidel na pol živi, nekaj po kazni v plinske celice ali so bili premeščeni iz ene podzemske tovarne v drugo, zbral točne podatke, kje kaj proizvajajo, s čim, kako in koliko. Kot strokovnjaku mu ni bilo posebno težko, da je po zbranim gradivu ugotovil, da gre za proizvodnjo zelo pomembnega novega orožja. Tudi kakšnega. V nekaj starih je ugotovil bistvene podrobnosti. Nekaj vrzeli pa mu je ostalo nepojasnjenih. Te bodo verjetno izpolnili v centru, ko bodo primerjali poročila in izsledke drugih obveščevalnih mrež. Major Loretto je, po debelem svežnju belih papirjev sopeč, verjetno zelo vestno izpolnil svojo nalogo. Popisal vse in skiciral. Zato je porabil toliko lastne krvi, ki mu je služila za pisanje, da so bili njegovi prsti na obeh rokah ena sama črna brazgotina, načeta in popikana od tisoč igel. Svojo kri je dal za delo, ki ga je prevzel.

Rdeča gos! To so sto in tisoči zapornikov, ki so vede ali nezavedno kot mučene žrtve preleteli Evropo in povedali svoje skrivnosti majorju Loretto, ki jih je čakal v taborišču. Delal je v taboriščni kopalnici, skozi katero je moral vsak, kdor je prišel v taborišče. Živ ali mrtev. Da, tudi mrtvi so morali skozi kopalnico, kjer so jih razkuževali proti ušem, ki so raznašale tifus. V taborišču so bili že prvi primeri strahovitega tifusa. Nemce-stražarje je tifus strašil prav tako kot kneflinge. Uš ni izbirala, v katere hlače leze. Uš, ki je prenašala tifus. Se raje je lezla v hlače, kjer je bilo toplo, kot v zebro, pod katero je bilo od mraza omrtvičeno meso.

Pozno zvečer sva imela s Tigrom za barako dolg posvet. Bil je navdušen, da začnemo akcijo. Pravo akcijo kot v partizanih ali sredi Ljubljane. Zamolčal sem mu o svojem nameravanem begu iz taborišča. Do jutri zvečer mi bo preskrbel podatke, kje in kako bo najlaže izvesti justifikacijo nad izdajalci, da stražarjem in gestapu ne bi postalo sumljivo. Predloge bodo izdelale posamezne trojke. Razpolagali smo že z bojnimi trojkami. To je bilo Tigrovo delo in delo še nekaterih predatih tovarišev, ki so v taborišču hoteli kakorkoli nadaljevati boj. To je bilo tudi potrebno. A ker sem poznal malo tovarišev, nisem bil povsem gotov, če v naši tajni organizaciji, kljub temu da so bili ljudje zelo skrbno izbrani, le ni morda kak vrinjenec. Ne zaradi lastne varnosti, ampak zaradi varnosti naloge, ki sem jo moral uspešno izpeljati, sem stal nepoznan izven trojk in vodstva, ki je delalo po Tigrovih navodilih. Tiger se je izkazal izvrstnega voditelja. Dobrega organizatorja, ki je imel izredno srečo pri izbiri ljudi, ki jih je postavil primerno vsakega na svoje mesto. Tiger je bil tudi pogumen. Kar je bilo izredno pomembno, kljub težkemu fizičnemu delu, ki ga je moral opravljati v komandi, ki je gradila cesto, je obdržal telesno kondicijo. Ob borni hrani, težkem delu, mučenju in sto nevarnostim. Tiger je dajal klasičen zgled, kaj vse zmore človeško telo, če sledi ideji, če je duh neomajen, če ima človek pred seboj velik cilj. Če hoče. Če mora.

MIODRAG STOJANOVIČ:

Uspela integracija

Atomska basen

V nekem gozdu sta živela zajec in volk. Volk je bil direktor v svojem podjetju, zajec pa v svojem. Dolgo sta tako delala, toda pogoj gospodarjenja so bili iz dneva v dan težji.

»Najbolje bo, če se združimo. Bolje bomo delali,« je lepega dne rekel zajec. Volk je molčal. Toda boljnjih dni ni bilo. Vse manj radosti je bilo tudi v volkovem podjetju.

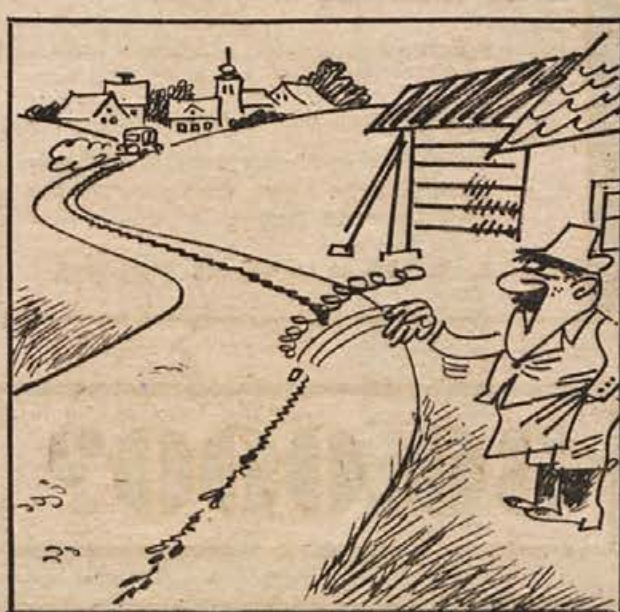
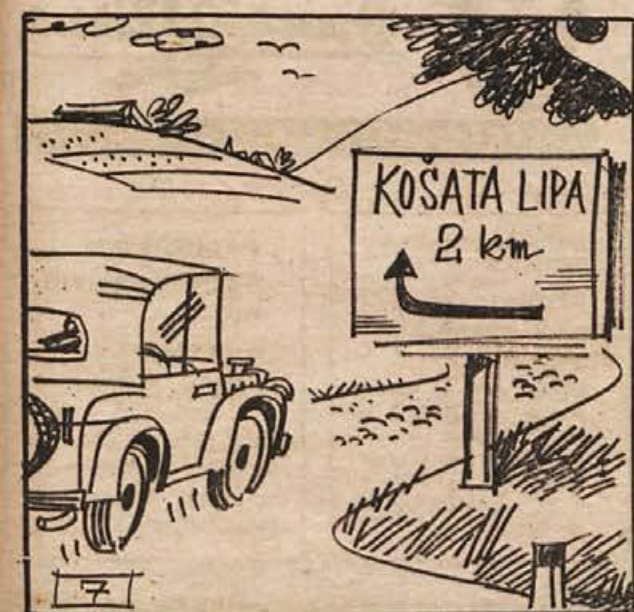
»Prav, pa se združimo,« je predlagal še volk.

In dvoje podjetij se je združilo. Sprva jima je šlo tako dobro, da ni moglo biti bolje. Volk je bil direktor integriranega podjetja, zajec pa šef enega od obratov. Toda ni bilo dolgo, ko sta si bila v laseh.

»Ti bom že pokazal!« je vzkliknil volk zajcu — in ga pojedel.

Tako sta njuni podjetji na vekomaj ostali združeni.

PARADIŽNIK ZA VOLANOM

7. »Do Košate lipe dva kilometra,« je pisalo na tabli ob cesti. Makadam pa je makadam! Ko je Paradižnik prevozil prvi kilometer makadama, je pobral droben žebliček! Iz gume je pričelo rahlo curljati... Za curljajočim kolesom se je vlekla tanka sled nafte! — Pred prvo hišo Košate lipe je stal stari Grčar in vlekel cigareto. Zazijal je,

ko je uzrl ponosno limuzino in Paradižnika v njej. »Lej ga, lej!« je zmajeval z glavo in strmel za njim dolgo dolgo. Tako dolgo, da mu je cigareta dogorela med prsti. Odvrigel je ogorek — če se ne motimo, prav na tanko sled nafte in počasi odšel v bajto, še vedno majajoč z glavo. — Kot

smo rekli, je ogorek padel na sled. Planil je torej droben plamenček in ljubko stekel po sledi za avtomobilom. No, avto je bil medtem že pred gostilno. Paradižnik je bil še v njem, okrog pa se je zbralo petindvajset najbolj nevoščljivih Paradižnikovih someščanov.

GRADITELJI!

PRISKRIBITE SI
PRAVOČASNO
OPEČNE ZIDAKE!

LJUBLJANSKE OPEKARNE

izdelujejo vso zimo na svojih obratih vse vrste
opečnih izdelkov.

Posebno priporočamo

MODULARNI BLOK in zidni blok BH 6

Zahtevajte ponudbe!

Vse informacije daje

PRODAJNI ODDELEK

**LJUBLJANSKE
OPEKARNE
LJUBLJANA**

Cesta na Vrhovce 2, telefon 61-965 in 61-805.

Občinska skupščina — oddelek za upravnopravne zadeve Novo mesto

obvešča

las'nike in uporabnike motornih in priklonih
vozil na območju občine Novo mesto, katerim
poteče veljavnost prometnega dovoljenja 31.
decembra 1968, da je

podaljševanje prometnih dovoljenj

od 16. do 31. decembra 1968

vsak dan od 7. do 15. ure in v sredo od 7. do 15.
ter od 17. do 19. ure, razen ob sobotah, v prostorih
UJV — Novo mesto, Jerebova ulica 1.

Vse potrebne tiskovine s pojasnilom dobite v No-
vem mestu, Jerebova ulica 1. V času od 16. do 31.
decembra 1968 posluje pošta in zavarovalnica na
kraju podaljševanja prometnih dovoljenj, AMD Novo
mesto pa nudi potrebno pomoč.

Lastniki ali uporabniki, ki ne nameravajo podaljšati
veljavnosti prometnega dovoljenja za tekočo leto,
morajo vrniti evidenčne tablice tukajšnjemu oddelku
do 31. decembra 1968.

Novo mesto, 9. 12. 1968.

**ODDELEK ZA UPRAVNOPRAVNE
ZADEVE NOVO MESTO**

LOVCI IN

ŠPORTNIKI!

LOVSKO IN RIBIŠKO OPREMO, SMUČI, SANKE,
DRSALKE IN VSE ZA ŠPORT KUPUJTE
V TRGOVINI

**'LOVEC' NOVO MESTO,
Cesta herojev 8**

PODJETJE

MESO

TRBOVLJE

razpisuje

prosta delovna mesta za

5 KV MESARJEV — SEKAČEV

Nastop službe takoj.

Zaželena je praksa.

OD po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Samsko stanovanje zagotovljeno.

V poštev pridejo kandidati, ki so že prosti
vojašine.

Vloge naslovite na podjetje

MESO TRBOVLJE.

Razpis velja do zasedbe prostih delovnih
mest.

ZAHVALA

Ob boleži izgubi našega dragega moža, očeta, sina,
strica in brata

TINETA ŠALAMONA

iz Gaberja pri Tržišču

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so v tako velikem
številu počastili njegov spomin z vencji, cvetjem in
s svojo udeležbo pri pogrebu oziroma so sočustvo-
vali z nami in nam izrekli sožalje. Prav tako se
iskreno zahvaljujemo podjetju MERK iz Celja, go-
vornikom za poslovljne besede in duhovščini za
pogrebne obrede. Posebna zahvala kolektivu mlina
Sevnica za vso pomoč v naših najtežjih trenutkih.

Zalujoči: žena Stefka, otroka Tinko in Danica,
mama Ivana in drugo sorodstvo.

V globoki žalosti sporočamo sorodnikom in vsem, ki so jo
poznali in imeli radi, da je v 41. letu v Kanadi tragično
preminila naša ljuba

Tončka Jež

rojena Zagorc

Pogreb pokojnice je bil 2. novembra v Bralornu.

Zalujoči: mož Toni v Bralornu, oče, sestra Fanika
in Mimica z družino, bratje Jože, Janez z družino,
Silvo, Ježeva mama s svojci in drugo sorodstvo.

Bralorne, Imenje pri Senjernerju, Novo mesto, Ljubljana,
Göppinger, Slap pri Vipavi, 25. novembra 1968.

Na podlagi 13. in 14. člena odloka v urejanju
in odajanju stavbnega zemljišča na območju
občine Kočevje in po sklepu občinske skup-
ščine Kočevje na seji 5. decembra 1968

razpisuje

**ODDELEK ZA GOSPODARSTVO
IN FINANCE**

naslednji

javni natečaj

1. Oddaja se stavbno zemljišče, parcele stp 1 k. o. Kočevje — za gradnjo trgovske hiše v centru Kočevja

2. Stavbno zemljišče se oddaja po splošnih po-
gogh, ki so določeni za razpis po zakonu o
urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča in
občinskega odloka ter po posebnih pogogh,
sprejetih na seji občinske skupščine.

3. Interesenti dobijo pogoje za oddajo stavb-
nega zemljišča na vpogled pri oddelku za go-
spodarstvo in finance občinske skupščine v Ko-
čevju.

4. Rok za sprejemanje ponudb je 30 dni po ob-
javi tega natečaja.

Svet delovne skupnosti uprave

OBČINSKE SKUPŠČINE TREBNJE

razpisuje

prosto delovno mesto

ŠEFA IN MATIČARJA krajevnega urada Mokronog in Trebelno

POGOJI: srednja šolska izobrazba z dveletno
prakso.

Osební dohodek po pravilniku.

Ustrezno dokumentacijo s kratkim življenje-
pisom je treba poslati Svetu delovne skup-
nosti Upave Obs Trebnje.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

30.000?

**KAJ
VAM
NUDI**

DOLENJKA:

BLAGO PO ZNIŽANIH CENAH

V VSEH TRGOVINAH S TEKSTILNIM BLAGOM PRODAJAMO
NEKATERE KAMGARNE IN DIOLENE ZA MOŠKE IN ŽENSKÉ
OBLEKE PO 30-40-ODSTOTNO ZNIŽANIH CENAH.

Dana Mlini

TOVARNA RASTLINSKIH SPECIALITET

Občinska skupščina

SEVNICA

prodaja

**osebni avtomobil
FIAT 750**

letnik 1966, v voznem
stanju, za izključno ce-
no 8.000 dinarjev. Jav-
na dražba bo v sredo,
18. decembra 1968 ob
8. uri v prostorih obči-
ne Sevnica.

GRADITELJEM

STANOVANJSKIH

HIŠ

nudimo

brezplačno gradbeni ma-
terial, pridobljen s poru-
šitvijo pritlične stanovanj-
ske hiše v središču Nove-
ga mesta. Vprašajte na
telefon 21-447.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: pročita ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 13. DECEMBRA: 8.00 Glasbena matineja s skladbami Jurija Mihevcva, 8.55 Pionirski tednik, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — prof. Ivo Jelacin: Smotno obnavljanje stalaža krav, 12.40 Cez poja in potoke, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Napotki za turiste, 15.25 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Clovek in zdravje, 19.40 Na mednarodnih krizpotjih, 19.00 Ianke noč, otroci! 20.00 Poje Slovenski očet, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah.

SOBOTA, 14. DECEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.25 Cez travnike zelene, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Ciril Remic: Gradnja novih cest v Sloveniji, 12.40 Iz slavonske ravnice... 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Glasbena pravljica — B. Savicki: »Matjažek in trobentaš, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 Naš podlistek — Isidor Cankar: Obisk pri Ivanu Cankarju, 16.00 Vsak dan za vas, 18.15 Fravkar prispelo — »Top pops II«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Alenko Pinterič, 20.00 »Novi ansambli — nove melodije«, 22.15 Oddaja za naše izseljence.

ZAHTEVAJTE JO V VAŠI TRGOVINI

NEDELJA, 15. DECEMBRA

9.10 Kmetijska oddaja v madžarscini (Beograd)
9.30 Poročila (Ljubljana)
9.35 Dobro nedeljo voščimo z ansambлом Beneški fantje — (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Zagreb)
10.45 Doktor — serijski mladinski film (do 11.35) (Ljubljana)
17.25 TV kazipot (Ljubljana)
17.45 Saga o Forsyth — ponovitev (Ljubljana)
18.35 Cikcak (Ljubljana)
18.50 Novi ansambli — nove melodije (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.45 Vijavaja (Ljubljana)
20.50 Filmski burleski — (Ljubljana)
21.20 Waterpolo Mindost: Partizan (Beograd) (Beograd)
21.50 Večer šansonov (Zagreb)
22.50 Sportni pregled (JRT)
23.20 TV dnevnik (Zagreb)

PONEDELJEK, 16. DEC.

9.35 TV v šoli (Zagreb)
10.30 Ruščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.45 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
15.40 Ruščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Angleščina (Beograd)
16.45 Madžarski TV pregled — (Beograd)
17.00 Poročila (Zagreb)
17.05 Mali svet — oddaja za otroke (Zagreb)
17.30 Skrivnosti narave — poljudno znanstveni film (Ljubljana)
18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.20 Propagandna medigra (Ljubljana)
18.25 Besedišče in izbira besed — oddaja iz cikla Slovensčina (Ljubljana)
18.50 Evgen Cestnik — Dragatuš 16 reportaža (Ljubljana)
19.20 Vokalno instrumentalni solisti: Shirley Bassy (Ljubljana)
19.50 Cikcak (Ljubljana)

LJUBITELJEM KNJIG — KNJIGE V DAR

V vseh knjigarnah MLADINSKE KNJIGE imate izredno priložnost, da si **DO 31. DECEMBRA 1968** NABAVITE KNJIGE PO POSEBNO UGODNIH POGOJIH: pri nakupu knjig v vrednosti nad 20.- dinarjev boste prejeli v dar še eno knjigo, pri nakupu nad 50.- dinarjev pa dve knjigi. Izkoristite to ugodno priložnost in obiščite najbližjo knjigarno Mladinske knjige, kjer vam bodo postregli po vaših željah in nagnjenjih!

NEDELJA, 15. DECEMBRA: 8.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Marjan Marinč: »Sanjski škrtar«, 9.05 Koncert iz naših mest — »Novo mesto vabi Kamnik«, 10.05 Se pomnite, tovariši... Ivan Bratun-Perko: Moravčani proti Stajerski, 10.30 Pesmi borbe in dela, 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 11.50 Pogovor s poslušalci, 13.15 Vedri zvoki z velikimi orkestri, 13.30 Nedeljska reportaža, 14.30 Humoreska tega tedna — Brane Schömen: Tri humoreske, 14.45 Melodije z ansambлом Vilija Petriča, 15.05 Nedeljsko sportno popoldne, 17.30 Radijska igra — Ivan Cankar — Mitja Mejak: »Polikarps, 18.40 Iz slovenske glasbe, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo zvečers.

PONEDELJEK, 16. DECEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.10 »Cicibanov sveta in »Pescima za najmlajšes, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Veterina, 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestror, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.35 Mladinska oddaja: »Interneta 469«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Alenko Pinterič, 20.00 Koncert orkestra Zagrebske filharmonije, 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 17. DECEMBRA: 8.00 Opera matineja, 9.25 Stereofonska oddaja zabavne glasbe, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Aleksander Kravos; Ekonomika pridelovanja breskev v Po-

TELEVIZIJSKI SPORED

20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Dan človečanskih pravic — prenos iz Opere (Ljubljana)
21.25 Glasbena oddaja (Ljubljana)
22.00 Poročila (Ljubljana)

TOREK, 17. DECEMBRA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
10.30 Angleščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.45 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
15.40 Angleščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
16.40 Francščina (Beograd)
18.00 Risanka (Ljubljana)
18.10 Obrežje — oddaja za italijansko narodnostno skupino (Ljubljana)
18.30 Propagandna medigra (Ljubljana)
18.35 Novosti iz studia 14 (Ljubljana)
19.05 Svet ob koncu leta — oddaja Svet na zaslonu (Ljubljana)
19.55 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vivavaja (Ljubljana)
20.40 Celovečerni film (Ljubljana)
22.00 O najnem, o neposrednem — oddaja iz cikla Trenutek 68 (Ljubljana)
23.00 Poročila (Ljubljana)

SREDA, 18. DECEMBRA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
17.05 Madžarski TV pregled (Zagreb)
17.20 Poročila (Skopje)
17.25 Zgodbe iz pipe — oddaja za otroke (Skopje)
17.45 Pisani trak (Ljubljana)
18.20 Dvajset slavnih — oddaja za otroke (Zagreb)
19.05 Baletna Ispjenka (Ljubljana)
19.45 TV prospetit (Zagreb)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Dimitrij Rupel: Zrna jutrišnjih pridelkov — TV igra — (Ljubljana)
21.30 Razgledi po filmskem svetu (Ljubljana)
22.55 Poročila (Ljubljana)

ČETRTEK, 19. DECEMBRA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
10.30 Nemščina (Beograd)
11.00 Angleščina (Beograd)
14.45 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)

dravju, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.00 Glasbeno udeleževanje mladih — IX. oddaja, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Igra Simfonični orkester RTV Ljubljana, 18.15 V terek na svidenje! 18.45 Družba in čas — dr. Katja Vodopivec: Kazniva deyarja, odgovornost in kazenske sankcije, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Od premiere do premiere 21.15 Deset melodij — deset pevcev 22.15 Skupni program JRT — studio: Jugoslovanska glasba.

SREDA, 18. DECEMBRA: 8.00 Glasbena matineja s Schubertom, 9.30 Cetrt ure z orkestrom Horst Jankowski, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jaka Ferjanc: Zanimivosti iz prafidreje v svetu, 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 17.05 Mladina sebi in vam, 18.40 Naš razgovor, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »Ti in operca — 10. oddaja — Peter Zobeč 22.15 S festivalov jazza.

ČETRTEK, 19. DECEMBRA: 8.00 Opera matineja, 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — Po stopnjah Desetelega brata, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti — Ekonomika 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 »Mladina poje, 14.45 »Mehurčki, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 18.45 Kulturni globus, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s ansambлом Bebe vrane, 20.00 Cetrtko" večer domačih pesmi in napevov, 21.40 Glasbeni nokturmo, 22.15 Češkoslovska komorna glasba

15.35 Nemščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
17.10 Poročila (Ljubljana)
17.15 Ringaraja: Pavel Golia — (Ljubljana)
18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.20 V narodnem ritmu (Beograd)
18.45 Po sledih najredka (Ljubljana)
19.05 Dekleta in fantje — serijska oddaja (Beograd)
19.45 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Saga o Forsyth — serijski film (Ljubljana)
21.25 Kulturne diagonale (Ljubljana)
22.15 Poročila (Ljubljana)

PETEK, 20. DECEMBRA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
11.30 Francščina (Beograd)
14.45 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
17.30 Doktor — serijski mladinski film (Ljubljana)
18.20 Mladinski koncert (Beograd)
19.05 Na sedmi stazi — športna oddaja (Ljubljana)
19.55 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Odporniška gibanja v filmski upodobitvi: Na svoji zemlji — slovenski film — (Ljubljana)
22.05 Simfonični koncert (Ljubljana)
22.35 Poročila (Ljubljana)

SOBOTA, 21. DECEMBRA

9.35 TV v šoli (Zagreb)
18.15 Poročila (Ljubljana)
18.20 Mladinska igra (Zagreb)
19.20 S kameru po svetu (Ljubljana)
19.45 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 Humorstična oddaja Radivoje Lole — Djukića (Beograd)
21.35 Videofon (Zagreb)
21.50 Sherlock Holmes — serijski film (Ljubljana)
22.40 TV kazipot (Ljubljana)
23.00 Poročila (Ljubljana)

Vaše zaloge

so mrtev kapital v skladiščih. Pot do likvidnosti v gospodarstvu je v tem, da sprostite zamrznjeni kapital, ki je v zalogah. Razprodajte zaloge — pomagajte si s krediti, ki jih boste dobili na ta način!

Obvestite javnost in kupce, koliko odstotkov popušta ste namenili za blago iz zalog! Pri tem vam lahko uspešno pomaga DOLENJSKI LIST: vsak teden ga prebere nad 130.000 ljudi med Ljubljano in Zagrebom ter med Kolpo in Savo. Vsak četrtek: 28.500 DOLENJSKIH LISTOV, glasnikov o razprodaji vaših zalog!

Smeh stoletij

Ko so živo razpravljali o tem, da pokopljejo v Indiji z mrtvim soprogom tudi njegovo ženo, je mlajša ženska rekla Shawu.

»Ali ni to strašno?«
»Seveda,« ji pritrdi pisatelj, »ubogi mož!«

Po gledališki predstavi so gledalci kar drli v garderobo. Med njimi je bil tudi pisatelj Shaw. Ko so ga mladi gledalci opazili, so se zgrnili okrog njega in vsak mu je hotel pomagati obleči suknjo. Enemu od njih se je to posrečilo. Shaw mu je nato dejal:

»Prav lepa hvala, mladi gospod, toda nekdo mi je ob taki priložnosti izginila listnicala«

Nekoč je prisostvoval premieri svojega dela. Med burnim aplavzom pa je nekdo rezko zvižgal. Ko je občinstvo utihnilo, se je Shaw obrnil v smeri, od koder so se zaslišati zvižgi, in dejal:

»Gospod, popolnoma se strinjam z vašo oceno mojega dela. Toda, kaj lahko napraviva midva sama proti vsej tej publiki?«

»Ali vam lahko povem še vsebino komedije, ki sem jo pravkar napisal? — Dobro. — Prvo dejanje. Mož vpraša: »Ali me ljubiš?« Žena odgovori: »Obožujem te.« Drugo dejanje. Mož vpraša: »Ali me ljubiš?« Žena odgovori: »Obožujem te.« Tretje dejanje. Mož vpraša: »Ali me ljubiš?« Žena odgovori: »Obožujem te.« Zastor.

»Čudovito!« je zbehan zajecjal časnikar. »Toda, oprostitute, kje je tu zaplet?«

»Zaplet!« je odgovoril Shaw. »Zaplet je v tem, da v vseh treh dejanjih nastopa ista ženska, medtem ko je mož v vsakem dejanju drug.«

ČE V VAŠEM DELOVNEM KOLEKTIVU NI POVERJENIKA PREŠERNOVE DRUŽBE, POSTANITE TO VI.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

DECEMBRSKO VREME V PREGOVORIH

Prvega dne v adventu mráz, trajal bo ves zimski čas. — Dež in veter pred božičem, koplje jamo nad mrličem. — Zelen božič, bela velika noč. — Na božič vetrovno, ob letu bo sadja polno.

LUNINE MENE:

5. 12. ☉ ob 0.07
13. 12. ☽ ob 1.49
19. 12. ☽ ob 19.19
26. 12. ☽ ob 15.14

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 13. decembra — Lucija
Sobota, 14. decembra — Dušan
Nedelja, 15. decembra — Kristina

maliglas

SLUŽBO DOBI

KROJASKEGA VAJENCA — VAJENKO sprejem, Naslov v upravi lista (2007/68).
ISCEMO gospodinjstvo pomočnico ali mlajšo upokojenko za gospodinjstvo in varstvo dveh otrok (2, 6 let). Inš. Krasovec, Mestne njive 2, Novo mesto.

SLUŽBO IŠČE

PAZIM dva otroke na svojem domu. Ulica talcev 10, Novo mesto.

STANOVANJA

ODDAM opremljeno sobo, Prednosti imajo moški. Naslov v upravi lista (1997/68).
ODDAM sobo dijakinji. Naslov v upravi lista (1998/68).
ODDAM neopremljeno sobo. Naslov v upravi lista (2009/68).
ODDAM opremljeno sobo, poceni prodam kuhinjsko pohištvo, dnevno sobo z jedilnim kotom. Kristanova 23, Novo mesto.
ISCEMO enosobno stanovanje ali večjo sobo v Gotni vasi ali Zabljah vasi za dobo enega leta. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista (2017/68).
TAKOJ oddam sobo in kuhinjo v Regerč vasi. Naslov v upravi lista (2021/68).
ISCEMO opremljeno sobo v Novem mestu. Ponudbe na: Vesna Fedran, hotel »Motropolis«.

MOTORNA VOZILA

PRODAM AVTO Renault Gordini, prevoženih 20.000 km. Sotler, Straža 87.
PRODAM FIAT 750, Kalinovič, Majde Silc 5, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM KAVC. Naslov v upravi lista (1995/68).
PRODAM MLATILNICO z reto in tresali. Jože Zlatec, Praše 22, Kranj.
POCENI prodam žago, ki žago vodovodno na reduktorski pomik. Ivan Pušnik, Arclin 60, Skofja vas.
PRODAM klavirske 60-basne harmonike. Jože Antončič, Praproče, Bela cerkev.
PRODAM šivalni stroj znamke Schepel. Ivan Gorše, Ragovska 21, Novo mesto.

Kolektiv DOLENJSKEGA LISTA V NOVEM MESTU

sprejme takoj

STROJEPISKO

s popolnim znanjem strojepisja (desetprstni, slepi sistem pisanja).

Pogoj: dokončana nižja administrativna šola, obvezen prizkus slepega tipkanja. — Samo pismene ponudbe pošljite na naslov: DOLENJSKI LIST — Novo mesto, p. p. 33.

Ponedeljek, 16. decembra — Albin
Torek, 17. decembra — Lazar
Sreda, 18. decembra — Rado
Četrtek, 19. decembra — Urban

ČESTITKE

Dragi mami Pepci Keglovič iz Grmovelj pri Skoecanju čestitajo in ji želijo vse dobro za 60. rojstni dan vsi njeni otroci, mož in Taži.

Ljubljani in nadvse dobri mami Kristini Oberč iz Grmovelj pri Skoecanju za njen god in 70. rojstni dan vse najboljše, posebno pa veliko zdravja! Enako želijo za god tudi sestri Kristini, Hčerke oziroma sestre: Lojzka, Marica, Zofka, Rozika, Stefka in Pepca ter Lojze z družinami.

PREKLIC

Marija Lekše, Leskovec 31, preklicujem očitke, izrečene Zofiji Zovič, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

ZAHVALE

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame in stare mame

MARIJE GASPERIN

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so v teh težkih trenutkih sočustvovali in žalovali z nami in jo tako številno obdarovali z venci in cvetjem. Topla zahvala vsem sorodnikom, sovaščanom in članom kolektiva Djuro Salaj-Krško, kakor tudi častitemu gospodu župniku za spremstvo na zadnji poti.

Zalujoča: mož, hčerke in sinovi z družinami
Skopčec, 9. 12. 1968

Ob boleči, nepričakovani izgubi našega ljubelega moža, očeta, brata in strica

FRANCETA PETANA

S Potoka pri Straži
se najlepše zahvalimo zdravnikom in srednjemu osebju internega oddelka v Novem mestu za njihovo požrtvovalnost pri zdravljenju. Iskrena hvala g. župniku, sorodnikom in prijateljem za podarjene vence in vsem, ki ste pokojnika spremlili do njegova zadnjega doma. Hvala organizaciji ZB, govornikom, kakor tudi dobrim vaščanom, ki so mi stali ob strani, enako tov. Sajeju in Zupančiču, ki sta nam nudila vsestransko pomoč v težkih trenutkih.

Zalujoča žena Rozi, sin Franci in Rajko, brat Jože z družino, sestre Mici, Karlinea in Valčič

Leopold Brezar, iz Hmeljčiča pri Mirni peči, se zahvaljujem vsem vaščanom iz Hmeljčiča za tople besede, ko sem prišel domov.

ANDREJA COLNARJA

Ob smrti našega moža in očeta
iz Kočevja
se zahvaljujem vsem, ki so darovali cvetje in ga spremlili na zadnji poti. Posebna zahvala kolektivoma TEKSTILANE, TRIKONU in sosedom.

Zalujoča žena z družino

KINIO

Brežice: 13. in 14. 12. ameriški barvni film »Morilca«. 15. in 16. 12. italijanski barvni film »Spremljevalec zlate pošiljke«. 17. in 18. 12. francoski barvni film »Sedem fantov in enas«.

Črnomelj: od 13. do 15. 12. angleški barvni film »El dorado«. 17. in 18. 12. italijanski barvni film »Dvojboj v Teksasu«. 19. in 20. 12. mehiško-amer. barvni film »48 ur do smrti«.

Kočevje: »Jadrani«. 12. in 13. 12. franc. barvni film »Obracun na obali«. 14. in 15. 12. italijanski barvni film »Dober, grd, slaba«. 16. in 17. 12. amer. barvni film »Divja reka«. 17. in 18. 12. angl. barvni film »Na svidenje, punčkas«. 19. 12. amer. barvni film »Kali Jug, boginja maščevanja«.

Kostanjevica: 15. 12. franc. barvni film »Graf Monte Christos II. del«.

Metlika: 13. do 15. 12. jap. film »Onibabas«. 14. in 15. 12. amer. barvni film »Kako ubiješ svojo ženo«. 18. in 19. 12. nemški film »Vanina Vanina«.

Mokronog: 14. in 15. 12. danski barvni film »Kozel v rajku«.

Novo mesto: od 13. do 16. 12. amer. barvni film »Divji Sams«. 17. 12. novomeško gledališče: »Razvalina življenja«. 18. in 19. 12. franc. film »Ujeti kaplari«.

Ptujski kino Novo mesto: od 13. do 17. 12. angl. barvni film »Vrnitev Ivanhoeja«.

Ribnica: 14. in 15. 12. angl. barvni film »Živeti svobodno«.

Sevnica: 14. in 15. 12. ameriški film »Prva zmagaa«. 18. 12. ital. film »Prebiti dolar«.

Sodražica: 14. in 15. 12. franc. barvni film »Ljubezenska kletka«.

Sentjerne: »Pesem mojih sinov«.

Trebnje: 14. in 15. 12. mehiški glasb. film »Pod nebom Mehike«.

OBVESTILA

EKSPRESNO OCISTI oblačila. Prašnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

VSE CENJENE STRANKE obveščam, da mljn zopet obratuje. Anton Stipe, mljn, Novo mesto.

Namesto novoletnih čestitk — pomoč slepim

Na stotine milijonov starih dinarjev porabijo številne delovne organizacije za medsebojne novoletne čestitke. Pošta je obremenjena do onemoglosti, usoda čestitk pa je znana: po navadai končajo v koših za smeti.

Kolektiv Dolenjskega lista je sklenil, da tudi le-tos ne bo pošiljal novoletnih čestitk. Namesto njih smo v imenu naših bralcev in naročnikov nakazali osnovni organizaciji Zveze slepih v Novem mestu, ki zajema slepe občane 7 dolenjskih občin, 50.000 starih dinarjev in prosili, naj ta denar poleg drugih sredstev namenijo za pomoč socialno ogroženim članom te organizacije.

Prav je, da zveste:

Metlika: prva — vse!

■ KONEC LETA JE PRED DURMI in dober gospodar poravnata ta mesec vse račune. V novo leto stopi čistih rok in poln novih načrtov. Tudi naša uprava že sestavlja predračun za l. 1969, hkrati pa zaključuje stare račune. Javno se zahvaljujemo občinski skupščini v Metliki, ki je že 18. novembra prva izpolnila pogodbeno obveznost za sofinanciranje svoje stalne strani v Dolenjskem listu. Druge občine smo ta teden prosili za poravnavo zaostankov; zadnjega novembra so dolgovale za svoje strani 17.913 din, ta mesec pa jim zapadejo zadnji obroki v skupnem znesku 23.337 din. Nepravilnih je torej še 41.250 din, mi pa moramo plačati večje obveznosti tiskarni, PTT in drugim dobaviteljem.

■ NAROČNINA ZA 1969 ostane za vse domače naročnike nespremenjena! Mnogi bralci nas sprašujejo, kako bo s tem; verjetno so prezrli opozorilo v tem okvirčku prejšnji četrtek, zato ponavljamo: ker se papir, poštni stroški in režija v tiskarni ne bodo povečali, ostane nespremenjena tudi naročnina za prihodnje leto: 16 dinarjev za pol leta oz. 32 dinarjev za celo leto.

■ PRIPRAVLJAMO VAM: novo povest, spet zdravniški kotiček, ki ga bo vodil novomeški zdravnik dr. Božo Oblak veliko nagradno križanko v noveletni številki, tiskarna pa že tiska lep stenski koledar za vse stare in nove naročnike!

■ ZAMUDNIKOM ZADNJI OPOMIN: kdor zdaj ne bo poravnal zaostanka naročnine, mu bomo Dolenjski list ustavili.

Vsem naročnikom lep pozdrav!

DOLENJSKI LIST

Grozljiv ples na treh prstih snega

9. decembra ob 14.20 sta se na zasneženi cesti med srečanjem zaletela Simo Trajkovič, začasno v Nemčiji, s ford-taurusom in Ljubljancan Alojz Mrvar s tovornjakom. Hudo poškodovanega Trajkoviča so odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Škodo so ocenili na 26 tisoč din.

Na območju novomeške UJV se je istega dne zgodilo še 17 prometnih nesreč, pretežno na magistrali Ljubljana — Zagreb. Razer Trajkoviča sta se poškodovali še dve osebi, skupno škodo pa so ocenili na 49.600 din. Nesreče so se pripetile predvsem zaradi tega, ker so vozniki na cestah, pokritih s plastjo snega, debelo slabe tri prste, prehiteli drug drugega, zavirali pri medsebojnem srečanju in sploh vozili z neprimerno hitrostjo.

Gotna vas: avtomobil treščil v mostno ograjo

Novomešan Alojz Stubičar se je 8. decembra peljal z osebnim avtomobilom do Teške vode, od tam pa se je vračal v Novo mesto. Pri Gotni vasi je vozilo na mokri cesti zaradi neprimerne hitrosti in voznikovega neznanja (Stubičar nima voznikškega dovoljenja) zaneslo in je treščilo v mostno ograjo. Pri nesreči se je sopotnica Jerena Paskaris hudo poškodovala (zlom hrbtenice, noge in druge poškodbe), ranil pa se je tudi Stubičar. Škodo so ocenili na 8.000 din.

Breza: libanonsko vozilo v tovarnjak

Huda prometna nesreča se je pripetila 7. decembra dopoldne Mohamedu Aliju, ko se je z osebnim avtomobilom peljal iz Ljubljane v Zagreb. Libanonec se je peljal za nekim ljubljanskim avtomobilom, ki je začel zavirati, ko je pri Brezi Mladen Boškan

iz Mrkonjič grada ustavil tovornjak, Libanonecovo vozilo je pri zaviranju zaneslo in je treščilo v tovornjak. Voznik se je poškodoval, škodo pa so ocenili na 19.000 din.

Vahta: avtomobilist treščil v voz

Novomešan Ignac Bavdaš se je 7. decembra peljal z osebnim avtomobilom čez Gorjance. Na Vahti je dohitel Janeza Cimermančiča iz Jurne vasi, ki je z vozom peljal drva. Cimermančič je imel luč v roki in je hodil ob vozu. Bavdaš voza ni videl, zato je treščil v njegov zadnji del. Pri tem se sopotnik Jože Sterk poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 550 din.

Dobravica: kolesarki sta se zaleteli

Terezija Zalokar z Vrha pri Sentjerneju je 5. decembra zjutraj šla peš skozi Dobravico. Za njo sta se pripeljali kolesarki, ki sta se najprej sami zaleteli, nato pa podirli tudi njo. Kolesarki sta se po nesreči odpeljali in pustili na cesti 64-letno Zalokarjevo, ki si je zlomila nadiakt.

Dole: z avtomobilom padel s ceste

Ivan Golubič iz Grosupljeja se je 5. decembra popoldne peljal z osebnim avtomobilom iz Novega mesta v Metliko. Pri Dolah je začel avtomobil na mokri cesti zanašati, da je zdrknil na breg, se prevrnil in obstal 15 m pod cesto. Škodo so ocenili na 3.000 din.

Gotna vas: voznik v jarku

Novomešan Stane Benčič se je 4. decembra zjutraj z neprimerno hitrostjo pripeljal do Gotne vasi, kjer je avtomobil zaneslo v jarek. Nekaj časa je vozil po jarku, nato pa je vozilo treščilo v breg. Škodo so ocenili na 3.000 din.

Hrast: avtomobil obvisel

4. decembra popoldne sta se na ovinku pri Hrastu zaletela kombi, ki ga je vozil Justin Sedevič iz Smartnega pri Litiji, in osebni avtomobil, s katerim je poteval Metličan Leopold Klemencič. Kombi se je prevrnil, osebni avtomobil pa je obvisel na robu brega. Sedevič je pred trčenjem vozil po levi strani ceste. Škodo so ocenili na 6.000 din.

Obvestilo vsem poštam!

Do konca decembra ne bomo pošiljali novih pošilk DL za brezplačno razdeljevanje, ker imate v naslednjih tednih dela čez glavo zaradi novoletnih praznikov. Takoj po novem letu bomo te izvode začeli znova pošiljati, prosimo vas pa, da kljub temu akcijo krepko nadaljujete in nam sproti vsako soboto pošiljate vse nove naročilnice! Tudi ta mesec bodo vsi novi naročniki dobivali list brezplačno, zato je prav, da podpisane naročilnice čimprej dobimo.

Lepo vas pozdravljata uredništvo in uprava!

DOLENJSKI LIST

30.000!

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Slavko Doki, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndinarjev (3200 Sdin), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo: 50 novih dinarjev (5.000 Sdin) oz. 4 ameriške dolarje ali ustrežna druga valuta v vrednosti 4 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068)-21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska ČP »Delov« v Ljubljani